

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
W KRAPKOWICACH

ul. Ks. Koziółka 30 , 47-303 Krapkowice
sekr. tel. (77) 4466740
e-mail: sekretariat.psse.krapkowice@sanepid.gov.pl
<https://www.gov.pl/web/psse-krapkowice>

**INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
POWIATU KRAPKOWICKIEGO
ZA 2024 ROK**

Szanowni Państwo

Państwowa Inspekcja Sanitarna to wyspecjalizowana instytucja wykonująca zadania z zakresu zdrowia publicznego, poprzez sprawowanie kontroli i nadzoru nad warunkami higieny w różnych dziedzinach życia, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Na terenie powiatu krapkowickiego zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej wykonuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach przy pomocy pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach. Zadania te polegają na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności w zakresie profilaktyki chorób i promocji zdrowia, określonych w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

„Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu krapkowickiego za 2024 rok” jest przeznaczona dla wszystkich tych, którzy są zainteresowani aktualnymi danymi dotyczącymi zdrowia publicznego w powiecie krapkowickim. Dokument ten jest przygotowywany corocznie. Powstaje w oparciu o wyniki prowadzonego nadzoru nad m. in.: bezpieczeństwem żywności, żywienia i przedmiotów użytku, bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałaniem powstawaniu chorób zakaźnych, niezakaźnych i zawodowych oraz promowanie zdrowego stylu życia.

Dorota Barelkowska
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Krapkowicach

SPIS TREŚCI

	Strona
Wstęp	4
Informacja w zakresie:	
Oddziału Epidemiologii	6
Oddziału Higieny Pracy	35
Oddziału Higieny Komunalnej	41
Oddziału Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku.....	52
Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży.....	59
Sekcji Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej.....	66
Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	76
Powódź.....	81

Wstęp

W 2024 r. głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu krapkowickiego było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych, niezakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego z zakresu zdrowia publicznego oraz działalności przeciwepidemicznej.

Bardzo ważnym zadaniem realizowanym przez pracowników Oddziału Epidemiologii (EP) było sprawowanie nadzoru nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych, procesu dystrybucji i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych. Pracownicy Oddziału Epidemiologii nadzorowali prowadzenie przez lekarzy dokumentacji medycznej dotyczącej szczepień, informowania rodziców lub opiekunów o obowiązku poddawania dzieci i młodzieży obowiązkowym szczepieniom ochronnym, a także propagowaniem zasadności szczepień ochronnych jako najskuteczniejszej formy zapobiegania chorobom zakaźnym. Kontynuowali również bieżącą działalność przeciwepidemiczną oraz nadzór epidemiologiczny w zakresie zapobiegania, a także zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych wymienionych w ustawie z dnia 05 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 924), szczególnie tych, które występują ogniskowo i stanowią szczególny problem zdrowotny w kontekście sytuacji epidemiologicznej na terenie kraju, krajów Unii Europejskiej oraz państw sąsiadujących.

Oddział Higieny Komunalnej (HK) sprawował nadzór nad obiektami i urządzeniami użyteczności publicznej (podmioty lecznicze, zakłady kosmetyczne, fryzjerskie, tatuażu i odnowy biologicznej). Pracownicy Oddziału Higieny Komunalnej (HK) sprawowali również nadzór sanitarny nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody w kąpieliskach, miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli, w pływalniach.

Oddział Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku (HŻ) w 2024 r. nadzorował wszystkie zagadnienia związane z bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego oraz pobierania próbek do badań laboratoryjnych. Pracownicy Oddziału Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku sprawowali również nadzór nad bezpieczeństwem produktów kosmetycznych.

Oddział Higieny Pracy (HP) prowadził, jak w latach ubiegłych, nadzór nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy, ochroną zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w środowisku pracy poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy oraz zapobieganiem powstawaniu chorób zawodowych w sposób niezakłócający toku pracy jednostki kontrolowanej, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie Prawo Przedsiębiorców. Pod szczególnym nadzorem były również substancje chemiczne i ich mieszaniny, produkty biobójcze i prekursorzy narkotyków kategorii 2 i 3. Prowadzono postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych. Zakres dotyczący Higieny Dzieci i Młodzieży (HDM) w 2024 r. to prowadzenie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w placówkach oświatowo-wychowawczych,

miejscach wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży oraz w klubach dziecięcych i żłobkach.

W ramach Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia (OPZ) realizowano głównie programy ogólnopolskie i wojewódzkie na podstawie wytycznych Głównego Inspektoratu Sanitarnego (GIS) i Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej (WSSE) w Opolu. Najwięcej działań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia skupiało się wokół zasad zachowania higieny, a także profilaktyki chorób zakaźnych.

W związku z powodzią, która nawiedziła w miesiącu wrześniu Polskę w tym również i powiat krapkowicki, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach podjął działania do walki z powodzią dotyczące bezpieczeństwa zdrowotnego wody, bezpieczeństwa żywności, bezpieczeństwa p/epidemicznego, działań oświatowych, miejsc ewakuacji oraz ewakuowanej ludności.

Należy podkreślić, że pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach pracowali z pełnym zaangażowaniem i poświęceniem w celu realizacji podstawowych obowiązków mających na celu ochronę zdrowia i życia mieszkańców powiatu krapkowickiego.

INFORMACJA W ZAKRESIE ODDZIAŁU EPIDEMIOLOGII

1. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHORÓB ZAKAŹNYCH W 2024 ROKU.

W ramach bieżącego nadzoru epidemiologicznego w roku 2024 przeprowadzono 457 dochodzeń epidemiologicznych związanych z chorobami zakaźnymi i zakażeniami, zgłoszonymi przez lekarzy lub laboratoria medyczne do PSSE w Krapkowicach. Zgłaszalność chorób zakaźnych oraz zakażeń wynika z przepisów ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. 2024 r. poz. 924 ze zmianami), rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 grudnia 2019 roku w sprawie zgłaszania podejrzeń i rozpoznania zakażeń i chorób zakaźnych oraz zgonów z ich powodu (Dz. U. z 2023 r. poz. 1045 t.j) oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 czerwca 2020 r. w sprawie zgłaszania wyników badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych u ludzi (Dz. U. z 2020 r. , poz. 1118).

W 2023 roku przeprowadzono 416 dochodzeń epidemiologicznych. W latach ubiegłych, tj. w trakcie trwającej pandemii covid-19 liczba przeprowadzonych dochodzeń wynosiła: 2022 – 3370, 2021 - 14 582, a w roku 2020 było to 6169.

Ogólna liczba chorób zakaźnych zgłoszonych przez lekarzy w 2024 roku wyniosła 1780. 426 przypadków dotyczyło zachorowań na gripę w tym 399 potwierdzoną testem antygenowym typu combo. Kolejne 27 przypadków zgodnie z definicją przypadku zakwalifikowano jako przypadki prawdopodobne – 25, przypadki potwierdzone – 2. W związku z zachorowaniem na gripę hospitalizacji wymagało 28 chorych.

2. OMÓWIENIE ZACHOROWAŃ NA WYBRANE CHOROBY ZAKAŹNE W POWIECIE KRAPKOWICKIM

Dane epidemiologiczne dotyczące ilości zachorowań na wybrane choroby zakaźne oraz współczynnik zapadalności w przeliczeniu na 100 000 mieszkańców zostały przedstawione w formie tabelarycznej (Tabela 1),

Analiza porównawcza zachorowań i zapadalności na wybrane choroby zakaźne na terenie powiatu krapkowickiego w latach 2022 – 2024

Tabela 1

Kod ICD-10	Jednostka chorobowa	2022 rok liczba ludności 60.082		2023 rok liczba ludności 59.743		2024 rok liczba ludności 59.414	
		zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność
A01.1-3	Dury rzekome A.B.C.	0	0	0	0	0	0
A02.0	Salmonelozy - zatrucia pokarmowe	6	9,98	20	33,47	144	242,36
A03	Czerwonka (szigelozja)	0	0	2	3,35	0	0
A 04.5 A04.7 A04.9	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe -ogółem (wywołane przez <i>Clostridioides difficile</i> , nie określone)	32	53,26	40	66,95	19	31,97
A07.1	Giardioza (lamblioza)	1	1,66	2	3,35	1	1,68
A07.2	Kryptosporydioza	1	1,66	1	1,67	0	0
A08.0 A08.1 A08.2-3 A08.4	Wirusowe zakażenia jelitowe -ogółem ; (rotawirusy ,norowirusy, inne określone i nie określone)	157	261,30	14	23,43	43	72,37
A09	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO,o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu / Do lat 2	25	41,61	30	50,22	65	109,40
		7	11,65	15	25,11	11	18,51
A28.2	Jersinioza pozajelitowa	1	1,66	1	1,67	0	0
A48.1 A48.2	Legioneloza	1	1,66	1	1,67	0	0
A37	Krztusiec	0	0	3	5,02	60	100,98
A38	Płonica	17	28,3	68	113,82	79	132,96
A46	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> - Róża	10	16,64	13	21,76	23	38,71
A51, A53	Kiła-wczesna i inne postaci kiły i kiła nieokreślona	4	6,65	3	5,02	1	1,68

Kod ICD-10	Jednostka chorobowa	2022 rok liczba ludności 60.082		2023 rok liczba ludności 59.743		2024 rok liczba ludności 59.414	
		zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność
A56	Inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie	2	3,33	1	1,67	0	0
A69.2	Borelioza (Choroba z Lyme)	54	89,88	60	100,43	35	58,90
Z20.3/Z24.2	Styczność i narażenie na wściekliznę (potrzeba szczepień)	2	3,33	7	11,72	5	8,41
B01	Ospa wietrzna	314	522,62	671	1123,14	204	343,35
B15	Wirusowe zapalenie wątroby typu „A”	1	1,66	0	0	1	1,68
B18.0-1	Wirusowe zapalenie wątroby typu „B”- przewlekłe i BNO	3	4,99	5	8,37	3	5,04
B17.1-B18.2	Wirusowe zapalenie wątroby typu „C” przewlekłe i BNO	0	0	3	5,02	3	5,04
B20-B24	AIDS Zespół nabytego upośledzenia odporności	1	1,66	0	0	0	0
Z21	Nowo wykryte zakażenia HIV	1	1,66	3	5,02	0	0
B26	Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy)	0	0	3	5,02	1	1,68
A40.3 J13;B95.3/(...)	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> (inwazyjna)	6	9,98	4	6,70	6	10,09
G00.2; G04.2	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych /lub inne – nie określone	1	1,66	0	0	0	0
G03	Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone	1	1,66	2	3,35	1	1,68
A84	Kleszczowe zapalenie mózgu	2	3,33	1	1,67	0	0
G04.8-9	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	1	1,66	0	0	0	0

Kod ICD-10	Jednostka chorobowa	2022 rok liczba ludności 60.082		2023 rok liczba ludności 59.743		2024 rok liczba ludności 59.414	
		zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność
J10-J11	Grypa i grypopodobne (w latach 2022-2023) od 2024 grypa bez zachorowań grypopodobnych	12647	21049,56	6755	11306,76	27	45,44
J10-J11	Grypa (potwierdzone testem antygenowym)	-	-	207	346,48	399	671,55
B97.4	RSV (potwierdzone testem antygenowym)	-	-	4	6,70	94	158,21
U07.1-2	Zakażenia SARS-CoV-2	-	-	527	882,11	438	737,19

2.1 Choroby przenoszone drogą pokarmową. Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe.

W 2024 r. w powiecie krapkowickim do najczęstszych zatruc pokarmowych i zakażeń jelitowych należały:

- zatrucia pałeczkami *Salmonella* – 144 przypadki
- biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu – 65 przypadków,
- wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy, norowirusy – 43 przypadki,
- bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridioides difficile* – 19 przypadków.

W 2024 roku PSSE w Krapkowicach zarejestrowała 144 przypadki zatruc pokarmowych spowodowanych pałeczkami *Salmonella enteritidis* (128 potwierdzonych, 16 prawdopodobnych). Na terenie powiatu zarejestrowano oraz prowadzono dochodzenia w 3 ogniskach epidemicznych wywołanych pałeczkami *Salmonella enteritidis*.

Zarejestrowano 2 ogniska w środowisku domowym (rodzinne) oraz 1 ognisko w placówce żywienia zbiorowego tj. w przedszkolu.

Podejrzanie ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową otrzymano w dniu 01.03.2024r. od lekarza oddziału pediatrii ze szpitala w Krapkowicach w związku z hospitalizacją dzieci z jednego przedszkola z podobnymi objawami, wskazującymi na zatrucie pokarmowe. Natychmiast po otrzymaniu zgłoszenia podjęto czynności kontrolne w placówce w celu ustalenia źródła zatrucia pokarmowego oraz rozpoczęto dochodzenie epidemiologiczne z rodzicami dzieci uczęszczających do placówki. Potwierdzono objawy również u pozostałych dzieci, które przebywały w domu i nie wymagały hospitalizacji. Równocześnie z kontrolą w placówce rozpoczęła testowanie osób z objawami oraz osób bezobjawowych w celu ustalenia czynnika wywołującego objawy u dzieci oraz personelu. Podczas dochodzenia epidemicznego

w przedszkolu pobrano ogółem w ramach nadzoru 414 próbek kału (osoby z objawami, osoby bezobjawowe (personel i dzieci) oraz osoby ze styczności z chorym). Podczas kontroli sanitarnej pobrano próbki żywności oraz wymazy środowiskowe z powierzchni kuchennych oraz rąk personelu.

Wydano decyzję nakazującą zamknięcie działalności oświatowej w przedszkolu od dnia 04.03.2025r. do dnia 12.03.2024 r., przeprowadzenia dekontaminacji wszystkich pomieszczeń i urządzeń w placówce. Obecność pałeczek salmonella potwierdzono w próbkach żywności z porcji obiadowych w dwóch następujących po sobie dniach. W ognisku tym zachorowały 124 osoby w tym 12 osób z personelu i 112 dzieci przedszkolnych z czego 12 wymagało hospitalizacji. Przed uruchomieniem placówki pobrano powtórnie wymazy środowiskowe z powierzchni w celu sprawdzenia poprawności procesów dekontaminacji.

Prowadzono również działania edukacyjne dotyczące etiologii zatruc pokarmowych w tym salmonellozy, dróg przenoszenia, dekontaminacji oraz HACCP - analiza zagrożeń i krytyczne punkty kontroli – postępowanie mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa żywności przez identyfikację i oszacowanie skali zagrożeń z punktu widzenia wymagań zdrowotnych żywności oraz ryzyka wystąpienia zagrożeń podczas przebiegu wszystkich etapów produkcji i obrotu żywnością. Działania edukacyjne były skierowane do wszystkich dyrektorów i kierowników oświatowych, których organem założycielskim jest Burmistrz Krapkowic. Przeprowadzono również szkolenie, instruktaż - przed otwarciem przedszkola dla wszystkich zdrowych pracowników przedszkola a w dniu otwarcia przedszkola przeprowadzono zajęcia edukacyjne z mycia rąk dla wszystkich dzieci będących na placówce

Do stacji w 2024 roku zgłoszono również 1 przypadek zakażenia pozajelitowego spowodowany pałeczkami *Salmonella*.

Zachorowanie na salmonellozę w latach poprzednich prezentuje się następująco: w 2022 roku potwierdzono 6 przypadków zachorowań, w roku 2021 - 5 przypadków, w roku 2020 było to 4 przypadki. W roku 2019 zgłoszono do Stacji 10 przypadków.

Biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu nadal są istotną przyczyną chorobowości wśród mieszkańców powiatu krapkowickiego. W 2024 roku zgłoszono 65 przypadków zachorowań na biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe BNO w tym 11 przypadków dotyczyło dzieci do lat 2. To więcej niż w latach ubiegłych kiedy to w 2023 roku zgłoszono 30 przypadków zachorowań w tym 15 dotyczyło dzieci do lat 2, w roku 2022 zgłoszono 25 przypadków, w tym 7 u dzieci do lat 2. W 2021 roku odnotowano 10 przypadków zakażeń, w tym 9 u dzieci do lat 2, natomiast w roku 2020 zachorowało 7 osób, a u dzieci do lat 2 odnotowano 1 zachorowanie. Jaki widać liczba zgłoszonych przypadków na przestrzeni omawianych lat stale rośnie.

W 2024 roku na trzecim miejscu pod względem częstości występowania znajdują się wirusowe zakażenia jelitowe, odnotowano 43 przypadki (23 wywołane rotawirusem, 5 norowirus, inne 15). W 2023 roku to do PSSE w Krapkowicach zgłoszono 14 przypadków zachorowań. Najwięcej przypadków zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe odnotowano w 2022 roku, do PSSE w Krapkowicach zgłoszono wówczas 157 przypadków. Wzrost ten wynikał

z zakończenia stosowania ograniczeń wynikających z Covid-19 w placówkach takich jak przedszkola czy żłobki, dotyczących zmniejszenia liczby dzieci w grupach.

Zachorowania w latach poprzednich prezentują się następująco: w roku 2021 odnotowano ogółem 20 przypadków zakażeń, w roku 2020 - 6 przypadków. Zachorowania wywołane przez wirusy dotyczyły głównie małych dzieci i kończyły się hospitalizacją

Wśród innych najczęściej występujących bakteryjnych zakażeń jelitowych należy wymienić zakażenia wywołane przez *Clostridioides difficile*. Są one jedną z najczęstszych przyczyn rzekomobłoniastego zapalenia jelit, poważnego schorzenia spowodowanego nadmiernym namnożeniem *C. difficile* w świetle jelita grubego. Do większości zakażeń dochodzi w środowisku szpitalnym, gdzie odnotowuje się ogniska epidemiczne wywołane tym drobnoustrojem. Najczęstszą przyczyną tego schorzenia jest nadmierna i długo stosowana antybiotykoterapia. W 2024 roku do PSSE w Krapkowicach zgłoszono 19 przypadków zakażeń wywołanych przez *Clostridioides difficile*. Jest to mniej niż w latach ubiegłych. W roku 2023 do PSSE w Krapkowicach zgłoszono aż 40 przypadków zakażeń wywołanych przez *Clostridioides difficile*. W roku 2022 zgłoszono 32 przypadki, w roku 2021 było to 20 przypadków natomiast w roku tylko 2020 – 4.

Wirusowe zapalenie wątroby typu A – żółtaczk pokarmowa.

W Polsce w latach 2017-2019 zapadalność na wirusowe zapalenie wątroby typu A wykazała trend wzrostowy. Do roku 2016 zachorowania na WZW typu A w Polsce występowały sporadycznie i było to kilkadziesiąt przypadków rocznie (w roku 2016 – 35 przypadków), z czego znaczącą część stanowiły zachorowania zawleczone z obszarów zagrożonych zachorowalnością. Polska od roku 1997 jest obszarem o niskiej endemiczności zachorowań, a od roku 2003 zaczęto obserwować okres endemiczności bardzo niskiej. Nie stwierdza się okresowości narastania liczby przypadków zachorowań na WZW typu A. Zapadalność w ostatnich kilku latach nie przekraczała 1/100 000 (w roku 2015 zapadalność w Polsce wyniosła 0,13/100 000, a w 2016 wyniosła tylko 0,09/100 000).

Natomiast w roku 2017 liczba zachorowań w Polsce gwałtownie wzrosła do 3072 przypadków (zapadalność 7,99/100 000) z tego w województwie 19 zachorowań (zapadalność 1,92/100 000), a w powiecie krapkowickim odnotowano wówczas 2 przypadki zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A (zapadalność 3,2/100 000). Rok 2018 rozpoczął się kolejnym wzrostem zachorowań na WZW A. W Polsce w roku 2018 odnotowano 1457 ze średnią zapadalnością 3,79/100 000. Rok 2019 – to 1065 nowych zachorowań w Polsce. Od 2019 w Polsce nastąpił wyraźny spadek zgłoszonych przypadków WZW typu A. W powiecie krapkowickim w latach 2019-2021 nie odnotowano zachorowań na WZW typu A. W roku 2022 zgłoszono 1 zachorowanie a w roku 2023 nie odnotowano zachorowań wywołanych wirusem zapalenia wątroby typu A. W roku 2024 odnotowano 1 przypadek ostrego WZW A. Zachorowanie było związane z podróżą zagraniczną.

3. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego.

W rozdziale tym omówiono zachorowania na choroby wieku dziecięcego do których zalicza się między innymi: krztusiec, odrę, świnkę, różyczkę, ospę wietrzną, płonicę. Krztusiec, odra, świnka, różyczka, ospa wietrzna, płonica (szkarlatyna) to typowe choroby wieku dziecięcego. W przypadku tych chorób jest obserwowana cykliczna, występująca co kilka lat zmienność ilości zachorowań, dlatego też poddawana jest ona ciągłej obserwacji. Dzięki wprowadzeniu do Programu Szczepień Ochronnych od końca 2003r. obowiązkowych szczepień p/odrze, śwince i różyczce, odnotowano z roku na rok spadek zapadalności na te choroby. Nie zostały one jednak całkowicie wyeliminowane. Zachorowania na odrę oraz różyczkę w Polsce są potwierdzane. Polska nadal uczestniczy w koordynowanych przez WHO globalnych programach eliminacji odry i różyczki na obszarze kraju.

Odra:

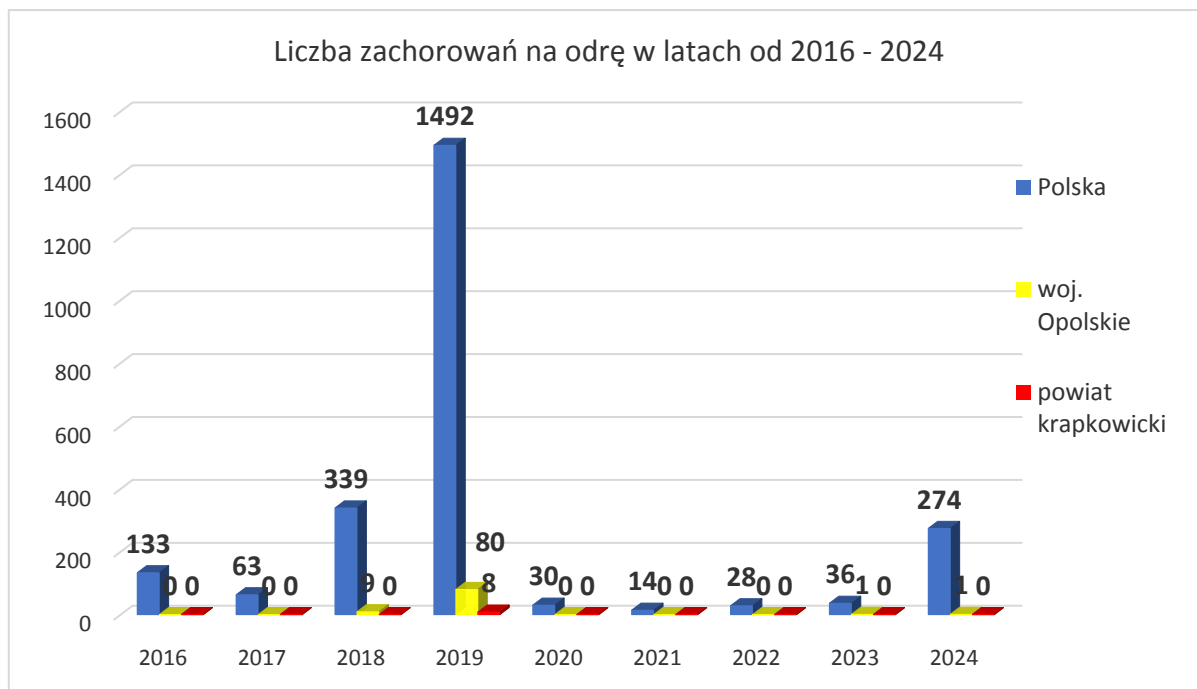
W roku 2024 tak samo jak w roku poprzednim nie odnotowano zachorowań na odrę w powiecie krapkowickim. Niemniej jednak wzrost zachorowań w skali kraju w dalszym ciągu jest zauważalny, zarejestrowano 274 przypadki zachorowań, gdzie w 2023 w Polsce było to 36 przypadków zachorowania na odrę. W roku 2022 - 28 przypadków a 2021 roku 14. Najwięcej zachorowań w powiecie krapkowickim odnotowano w 2019 roku (po raz pierwszy od 10 lat) było to 8 przypadków. W 2019 r. w Polsce zachorowały wówczas aż 1492 osoby, gdzie w roku 2018 było 339, a w roku 2017 tylko 63. Niepokojący jest fakt, iż w dalszym ciągu rośnie liczba osób odmawiających zaszczepienia swoich dzieci na choroby wieku dziecięcego, w tym również na odrę, świnkę i różyczkę. W krajach, w których % osób niezaszczepionych jest znacznie wyższy niż w Polsce, obserwuje się większy odsetek przypadków odry.

Świnka:

W 2024 roku do PSSE w Krapkowicach zgłoszono 1 przypadek świnki, który zgodnie z definicją przypadku zakwalifikowano jako przypadek możliwy. W 2023 roku zgłoszono 3 przypadki zachorowania na świnkę oraz w roku 2019 zgłoszono również 3 przypadki.

Różyczka:

Od kilku lat nie odnotowuje się zachorowań na różyczkę oraz różyczkę wrodzoną w powiecie krapkowickim. Niemniej jednak należy nadmienić iż w skali kraju w 2024 zgłoszono 192 przypadki zachorowania na różyczkę, w roku 2023 zgłoszono 35 przypadków.

Wykres 1. Liczba zachorowań na odrę w latach 2016-2024

Krztusiec:

W powiecie krapkowickim w latach 2016 – 2019 odnotowywano spadek zachorowań na krztusiec. Było to w 2016 - 24 zachorowania, w roku 2017 odnotowano – 8, w roku 2018 – 1 i w roku 2019 - 1 osoba zachorowała na krztusiec. W latach 2020 - 2022 nie odnotowano zachorowania na tę chorobę. Natomiast od roku 2023 w powiecie krapkowickim nastąpił wzrost zachorowań na tę chorobę. W 2023 roku zgłoszono 3 przypadki krztuśca, w roku 2024 już 60 przypadków zachorowań na krztusiec. W Polsce w 2024 zanotowano 32 430 zachorowań, dużo więcej niż w roku ubiegłym (922 przypadki).

Krztusiec jest ostrą chorobą dróg oddechowych, głównie wieku dziecięcego, wywoływaną przez bakterie *Bordetella pertussis*. Charakterystycznym objawem choroby jest długotrwanie utrzymujący się, napadowy kaszel z wydzieleniem lepkiej płwociny. Jedynym źródłem zakażenia jest chory człowiek, a zakażenie następuje drogą powietrzno-kropelkową. W przypadku krztuśca występuje stopniowy spadek odporności indywidualnej u osób, które wcześniej ją już nabyły. Jest to zjawisko niezależne od sposobu uzyskania odporności i dotyczy zarówno osób, które nabyły odporność w wyniku przebycia krztuśca, jak też w drodze szczepień ochronnych. Istotne znaczenie w walce z krztuścem mają prowadzone od 2003 roku szczepienia przypominające p/krztuścowi u dzieci w 6 roku życia szczepionką DTaP (błoniczo-tężcowa z bezkomórkowym komponentem krztuścowym). W związku z tym, że zachorowania obecnie występują u dzieci powyżej 16 roku życia i dorosłych w Programie Szczepień Ochronnych od roku 2016 wprowadzono obowiązkowe szczepienia dzieci w 14 roku życia szczepionką dTap (błoniczo-tężcowa z bezkomórkowym komponentem krztuścowym).

Szczepienie przeciwko krztuścowi jest również szczepieniem zalecanym dla kobiet w ciąży w celu ochrony noworodka od pierwszych dni życia przeciwciałami przekazanymi przez matkę. Od dnia 15 października 2024 roku kobieta w ciąży może bezpłatnie zaszczepić się przeciwko krztuścowi w przychodni podstawowej opieki zdrowotnej. Szczepienie zalecane jest:

- kobietom w ciąży po ukończeniu 27. do 36. tygodnia ciąży,

- kobiety w ciąży zagrożonej przedwczesnym porodem, po ukończeniu 20. tygodnia ciąży.

Powyższe wynika z Obwieszczenia Ministra Zdrowia z dnia 3 października 2024 r. w sprawie wykazu zalecanych szczepień ochronnych, dla których zakup szczepionek został objęty finansowaniem przez ministra właściwego do spraw zdrowia (Dz. U. z 2024 r., poz. 82).

Płonica

W przypadku zachorowania na płonicę (szkarlatyna) odnotowuje się cykliczną zmienność. Na wykresie nr 2 przedstawiono jak zachorowania na płonicę rozkładały się w powiecie krapkowickim w latach od 2012 do 2024. W 2023 roku odnotowano wyraźny wzrost zachorowań. Do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Krapkowicach zgłoszono 68 przypadków. Najwięcej od 2015 roku kiedy to do PSSE wpłynęło 84 zgłoszeń. W roku 2024 zgłoszono 79 przypadków zachorowań na szkarlatynę. W przypadku tej choroby nie ma możliwości uodpornienia się poprzez wykonanie szczepień ochronnych. Choroba objawia się zmianami, głównie na błonach śluzowych gardła, angina, gorączką a także wymiotami i drobnoplamiłą szkarłatną wysypką. Po ustąpieniu wysypki charakterystyczne jest płatowe łuszczenie skóry na dłoniach i stopach.

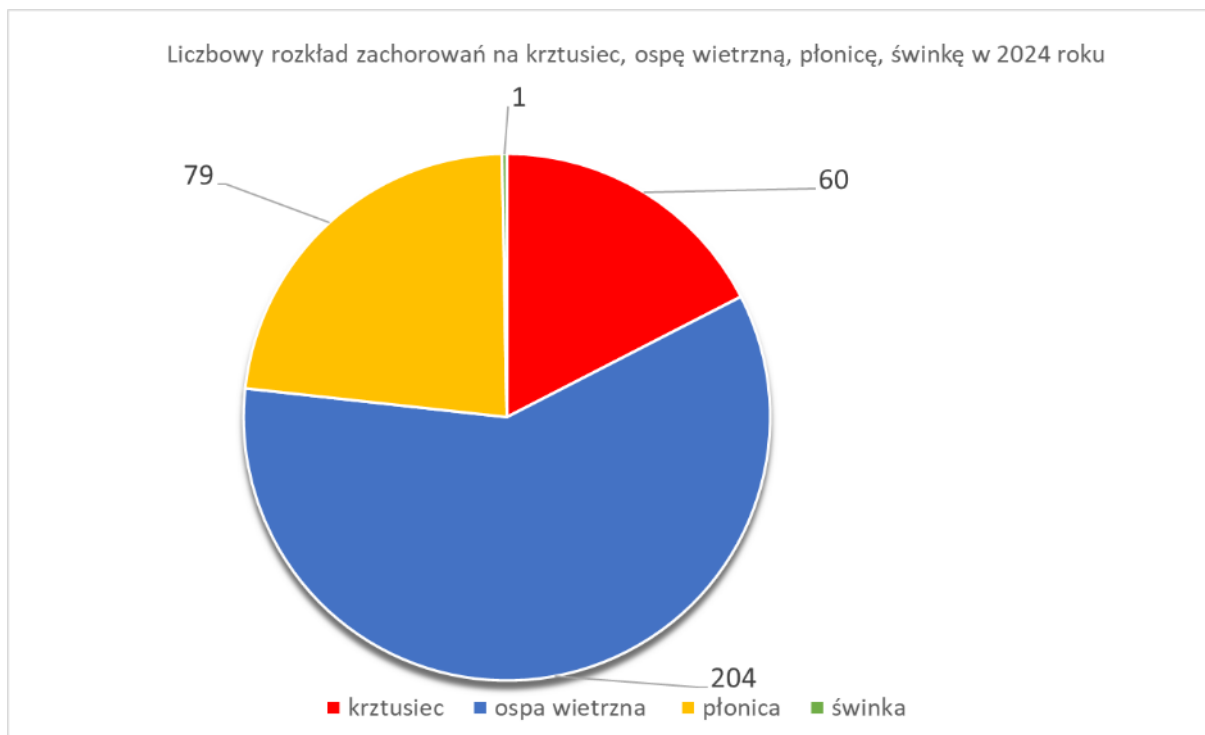
Wykres 2. Liczbowy rozkład zachorowań na płonicę.

Na wykresie 3 przedstawiono liczbowy rozkład zachorowań na krztusiec, ospę wietrzną, płonicę i świnkę w 2024 roku.

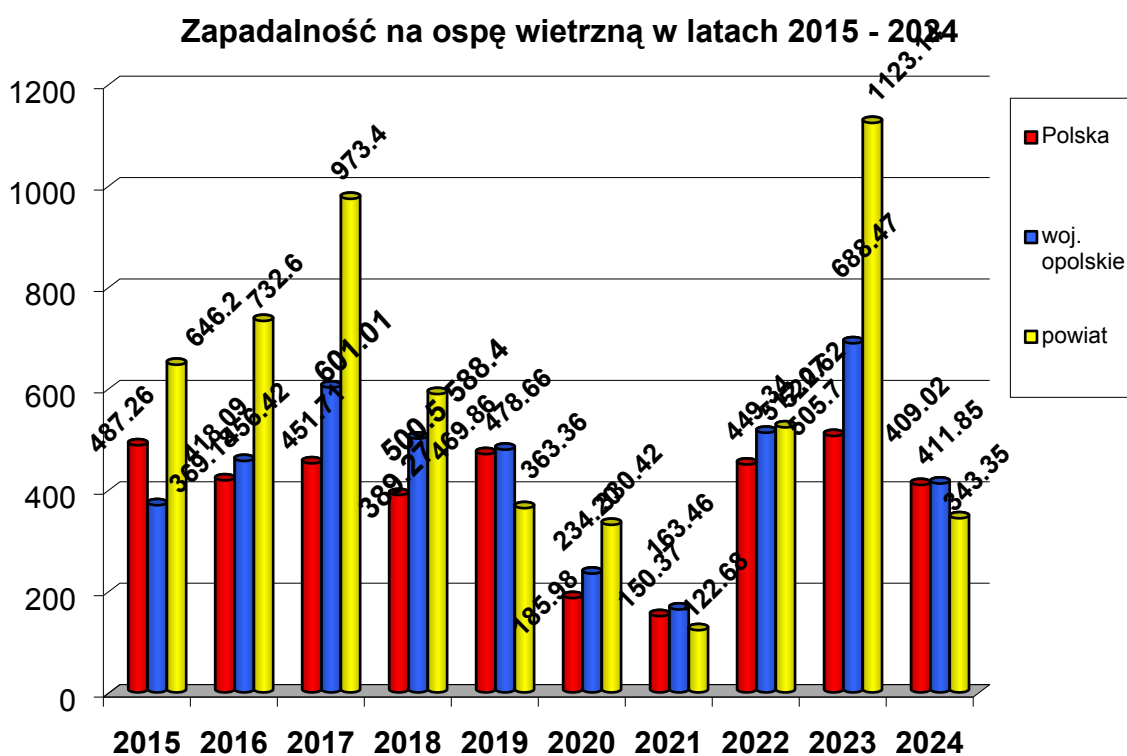
Ospa wietrzna:

W 2024 roku chorobą wieku dziecięcego na którą najczęściej zapadały dzieci i młodzież powiatu krapkowickiego to ospa wietrzna. Były to 204 przypadki co daje zapadalność o wartości 343,35. Jest to mniej niż w roku ubiegłym. W 2023 roku zgłoszono 671 przypadków

ospa wietrznej. Zachorowania w latach poprzednich: w 2022 roku zgłoszono 314 przypadki (zapadalność 522,62), w 2021 zgłoszono 78 przypadków (zapadalność 122,68). Zapadalność na ospę wietrzną latach 2015 – 2024 obrazuje wykres nr 4.

Wykres 3. Liczbowy rozkład zachorowań na niektóre choroby wieku dziecięcego w 2024 roku.

Wykres 4. Zapadalność na ospę wietrzną w latach 2015-2024

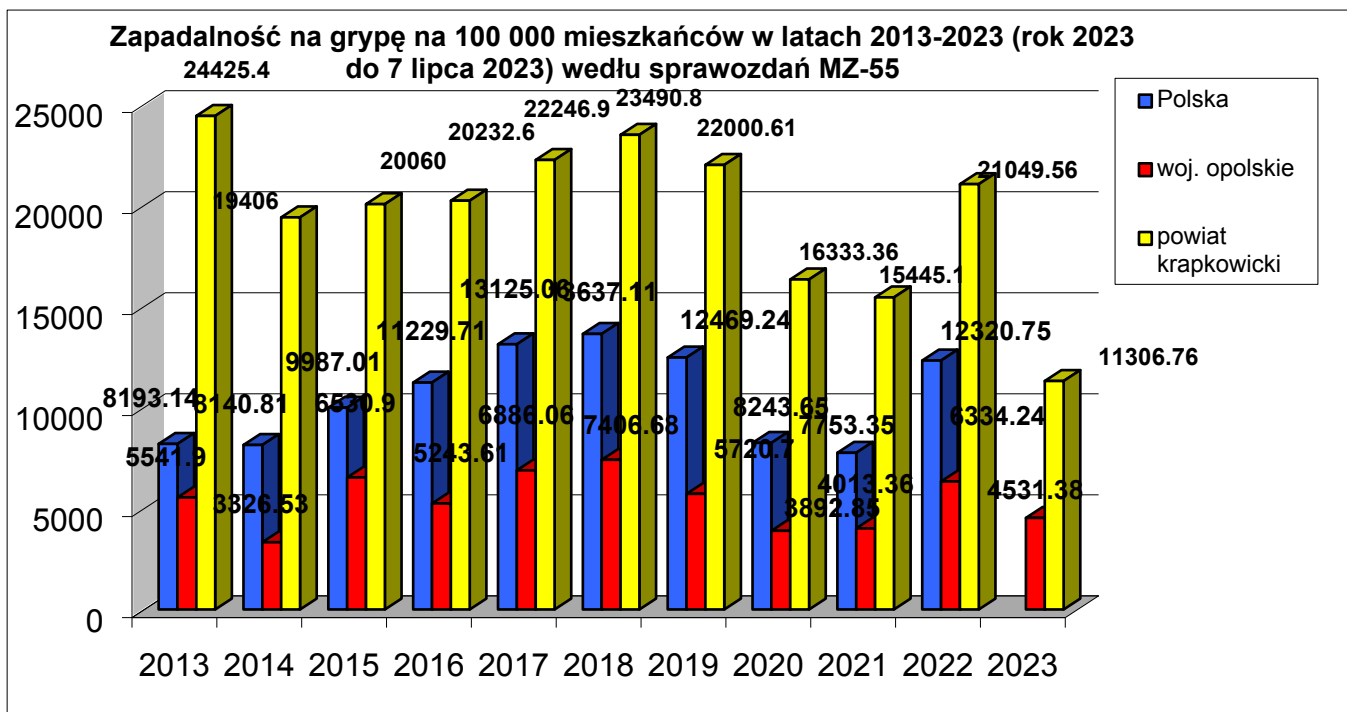
W 2024 roku przeciwko ospie wietrznej zaszczepiono 85 dzieci w wieku 0 – 11 lat. Dane pochodzą ze sprawozdania rocznego ze szczepień ochronnych za 2024 rok w którym nie wykazywano (zgodnie z nowym drukiem) szczepień zalecanych oraz szczepień dzieci których rodzice sami zdecydowali o szczepieniu. 85 dzieci zaszczepiono w ramach szczepień obowiązkowych osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie, w tym dzieci uczęszczające do żłobków, klubów malucha.

Należy nadmienić, że ospa wietrzna jest chorobą zakaźną często kończącą się powikłaniami m.in. zapaleniem opon mózgowo – rdzeniowych, a najskuteczniejszą ochroną są szczepienia ochronne.

4. Zachorowania na grypę, zakażenia SARS-CoV-2 oraz RSV.

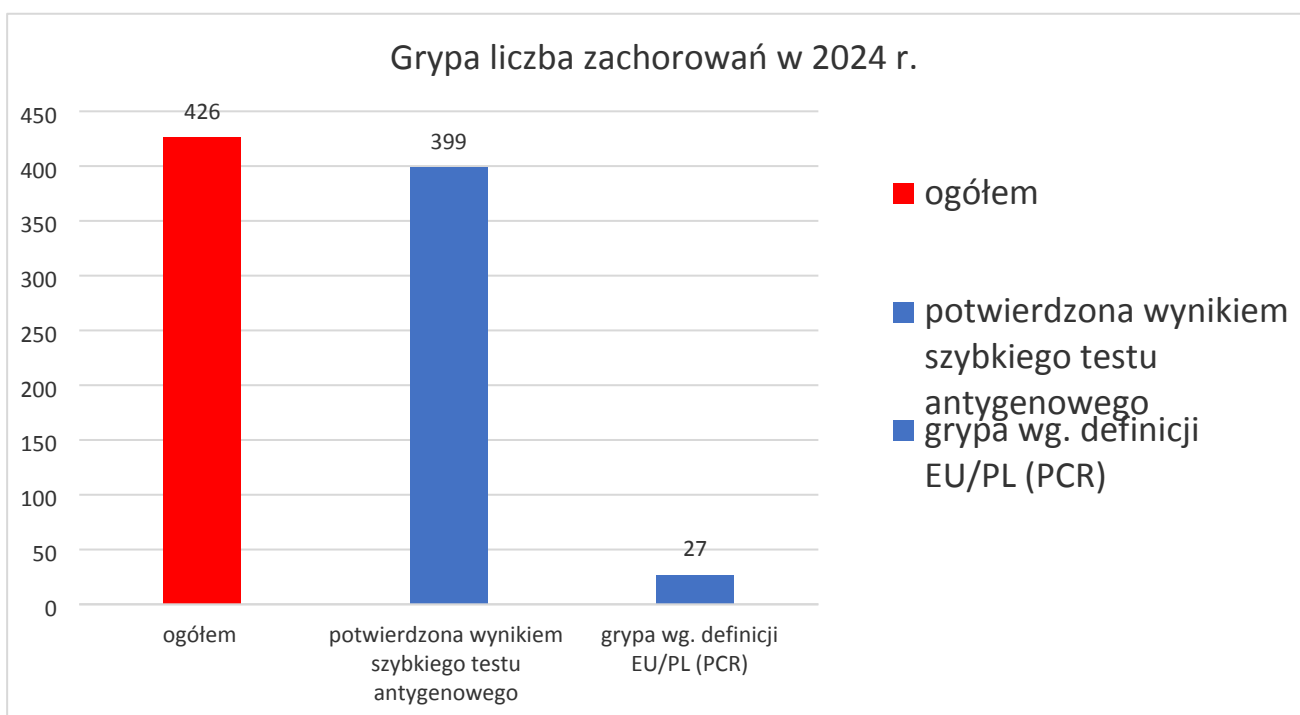
Grypa to ostre zakażenie dróg oddechowych wywołane przez wirusa grypy. Przyczyną sezonowych wzrostów zachorowań na grypę są wirusy grypy typu A i B. Zachorowania na grypę mogą przybierać postać: sezonową, epidemiczną lub pandemiczną. Grypa powoduje zachorowania w każdej grupie wiekowej. WHO szacuje, że rocznie może dotyczyć 5%-10% dorosłych i 20%-30% dzieci.

W latach ubiegłych oraz do dnia 7 lipca 2023 roku, jako przypadki zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę rejestrowano zachorowania rozpoznane klinicznie i/lub laboratoryjnie oraz wszystkie rozpoznane klinicznie zachorowania grypopodobne i ostre zakażenia górnych dróg oddechowych, zebranych na podstawie meldunków MZ-55. W związku z nowelizacją Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej na 2023 r., z dniem 7 lipca 2023 r. został zniesiony obowiązek składania przez placówki medyczne do Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawozdań MZ-55 "Tygodniowy, dzienny meldunek o zachorowaniach i podejrzaniach zachorowań na grypę" (Dz. U. z 2023 r. poz. 1282) w związku z czym zapadalność za rok 2023 została wyliczona z danych zebranych do połowy roku. Aktualnie rejestracja przypadków zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę prowadzona jest na podstawie zgłoszeń ZLK-1 otrzymanych od lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej oraz szpitali.

Wykres 5 Zapadalność na gripę w latach 2013 - 2023

Przypadki grypy zgłaszane do PSSE w Krapkowicach na podstawie zgłoszeń ZKL-1 od lekarzy POZ przedstawia się następująco: grypa potwierdzona testem antygenowym – 399, grypa przypadki potwierdzone zgodnie z definicją przypadku – 27 (potwierdzona testem PCR lub DFA).

Wykres 6. Grypa – liczba zachorowań w 2024 r.

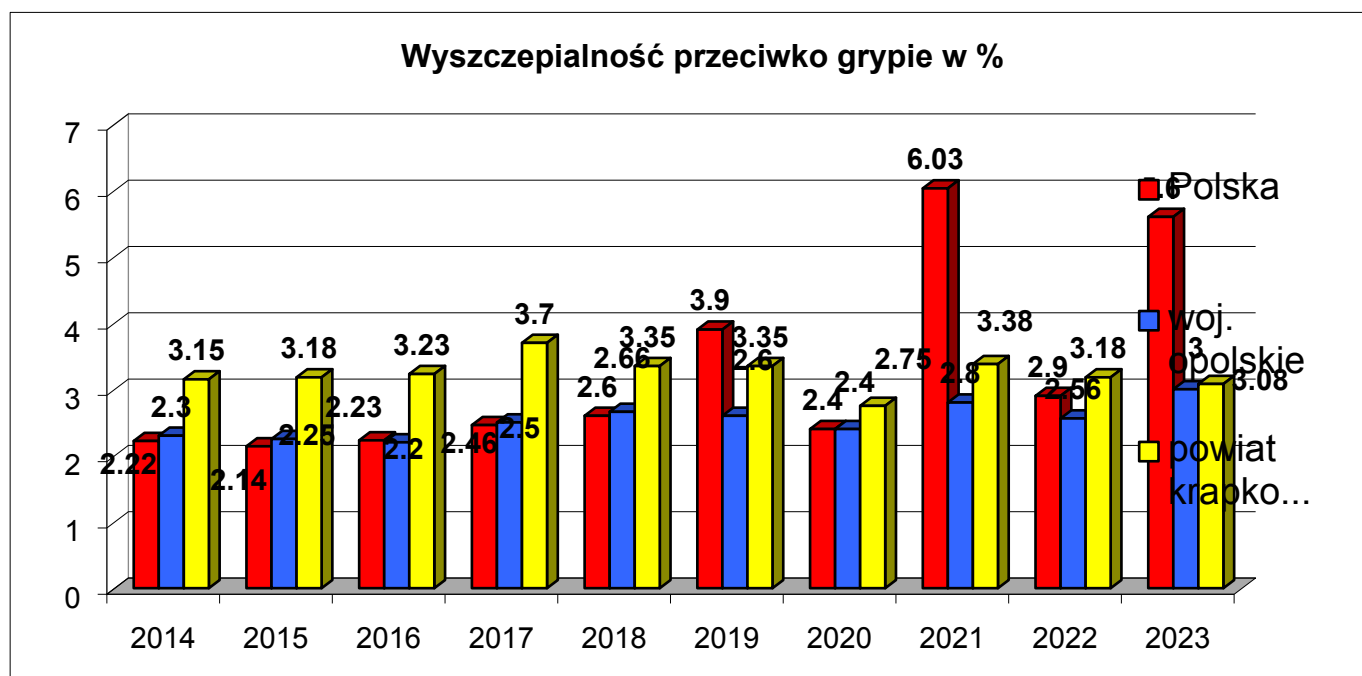
Zapadalność wyliczona na 100 tys. mieszkańców dla powiatu krapkowickiego w 2024 roku wyniosła 671,55. Jednak należy zwrócić uwagę iż brak meldunków MZ-55 powoduje iż nie są zliczane przypadki możliwe w związku z czym faktyczna zapadalność może być znacznie wyższa.

Należy pamiętać, że najskuteczniejszą metodą zapobiegania zachorowaniom na grypę są szczepienia ochronne. Średnią wyszczepialność p/grypie w latach 2014 – 2023 prezentuje wykres 7.

Pomimo tego, że szczepienia ochronne przeciwko grypie są jedyną skuteczną metodą zapobiegania chorobie oraz jej powikłaniom, poziom zaszczepienia przeciwko grypie w Polsce jest nadal bardzo niski. W sezonie grypowym 2020/2021 zaszczepiło się w skali kraju 6,03 % populacji. Był to odsetek znacznie wyższy niż w latach ubiegłych. Powiat krapkowicki pod tym względem zanotował spadek do 3,18 % zaszczepionych mieszkańców powiatu. Rok 2022 oraz 2023 pod kątem zaszczepienia mieszkańców powiatu na grypę wygląda podobnie, kolejno 3,18 % w 2022 oraz 3,08 % w 2023 roku.

Ponieważ szczepienia na grypę realizowane są jako szczepienia zalecane, nie zostały w roku 2024 ujęte w sprawozdaniu rocznym ze szczepień ochronnych MZ – 54 (zgodnie z jego instrukcją) i nie podlegały zgłoszeniu.

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach nie dysponuje aktualnie danymi dotyczącymi wyszczepialności przeciwko tej chorobie za 2024 r.

Wykres. 7. Wyszczepialność przeciwko grypie w latach 2014-2023.

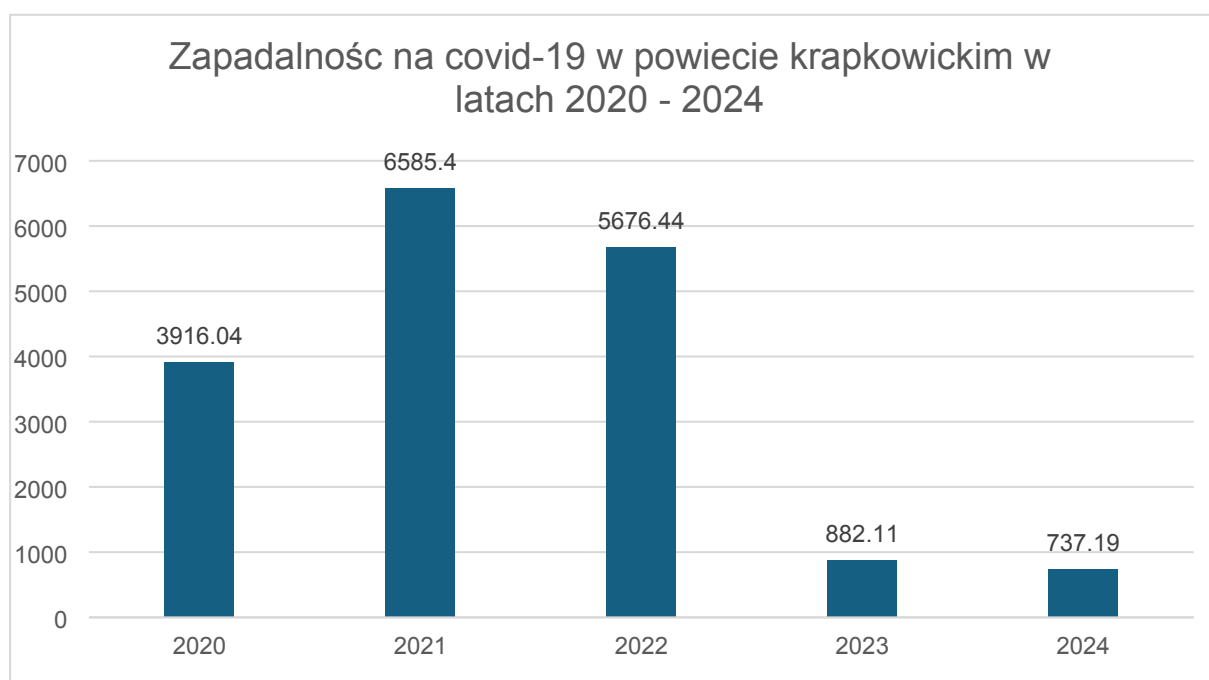
W ramach systemu nadzoru wybiórczego nad grypą SENTINEL odbywa się monitorowanie grypy pod kątem epidemiologicznym i wirusologicznym. Uczestniczą w nim wybrani lekarze POZ, stacje sanitarno – epidemiologiczne oraz Krajowy Ośrodek ds. Grypy NIZP-PZH pełniący rolę koordynatora. Oznacza to, że lekarze biorący udział w nadzorze zobligowani są do przesyłania danych epidemiologicznych dotyczących zachorowań na grypę i infekcje

grypopodobne oraz do wykonywania badań laboratoryjnych w ramach nadzoru. W nadzorze nad grypą SENTINEL uczestniczy jedna placówka POZ.

Zakażenia SARS-CoV-2.

W roku 2024 do PSSE w Krapkowicach zgłoszono: 181 przypadków możliwych oraz 257 przypadków potwierdzonych zachorowania na covid-19. Porównanie zapadalności w latach 2020 – 2024 przedstawia poniższy wykres (wykres nr 8). W roku 2023 liczba przypadków zachorowań przedstawiała się następująco ogółem zgłoszono 527 przypadki covid-19, które zgodnie z definicją przypadku zakwalifikowano jako: 314 przypadki możliwe oraz 213 przypadki potwierdzone.

Ogólnie stan chorych można było określać jako dobry i stabilny. Najczęstsze objawy wśród osób chorych powiatu krapkowickiego to: kaszel, duszność, podwyższona temperatura ciała oscylująca między 37.5°C do 39.5°C, ogólne osłabienie, bóle mięśni i stawów oraz rzadziej utrata smaku i węchu.

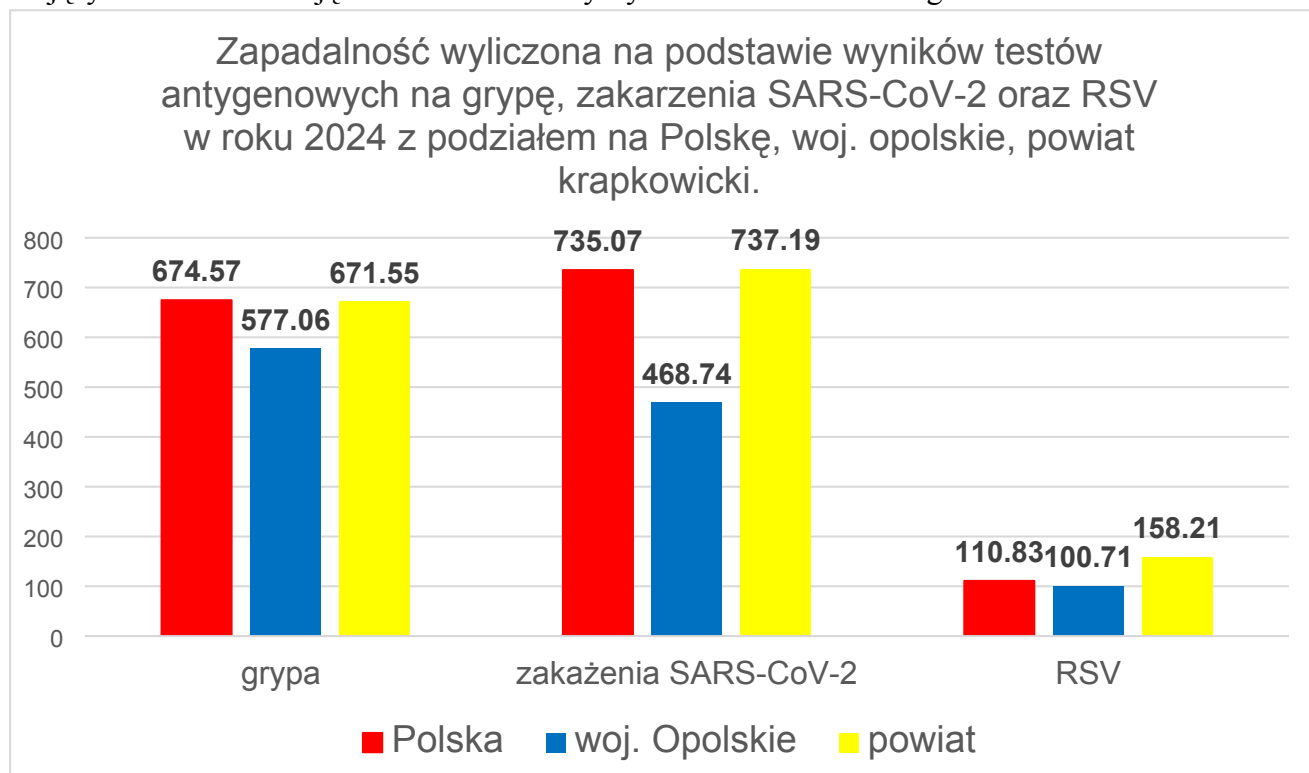
Wykres 8. Zapadalność na covid-19 w latach 2020-2024 na 100 tyś. mieszkańców w powiecie krapkowickim.

RSV

Wirus RSV jest istotną przyczyną wirusowych zakażeń górnych i dolnych dróg oddechowych, w tym zapaleń płuc i hospitalizacji dzieci do 5. roku życia i osób starszych, z obniżoną odpornością. Szczególnie wysokie ryzyko jest dla dzieci urodzonych przedwcześnie czy też dzieci urodzonych z wadami układów krwionośnego lub oddechowego. Dodatkowo wirus ten łatwo szerzy się w środowisku szpitalnym, powodując zakażenia szpitalne. RSV stanowi więc istotny problem kliniczny. U większości dorosłych osób RSV wywołuje objawy przypominające przeziębienie. Jednak w przypadku osób starszych i osób z chorobami współistniejącymi wirus ten może prowadzić do poważnych chorób dróg oddechowych.

W 2023 roku RSV został objęty nadzorem epidemiologicznym. Obowiązek ten wdrożono rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23 lutego 2023 r. zmieniającym rozporządzenie

w sprawie zgłaszania podejrzeń i rozpoznań zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z ich powodu (Dz.U. z 2023 r. poz. 348). Zgodnie z nim lekarz (na podstawie delegacji zawartej w art. 27 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi [Dz. U. z 2024 r. poz. 924]) ma obowiązek zgłoszenia do państwowego powiatowego inspektora sanitarnego rozpoznania zakażenia RSV w przypadku zachorowań potwierdzonych dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego lub badań laboratoryjnych mających na celu izolację wirusa RSV lub wykrycie kwasu nukleinowego wirusa RSV.

Wykres 9. Zapadalność na grypę zakażenia SARS-CoV-2 oraz wirus RSV.

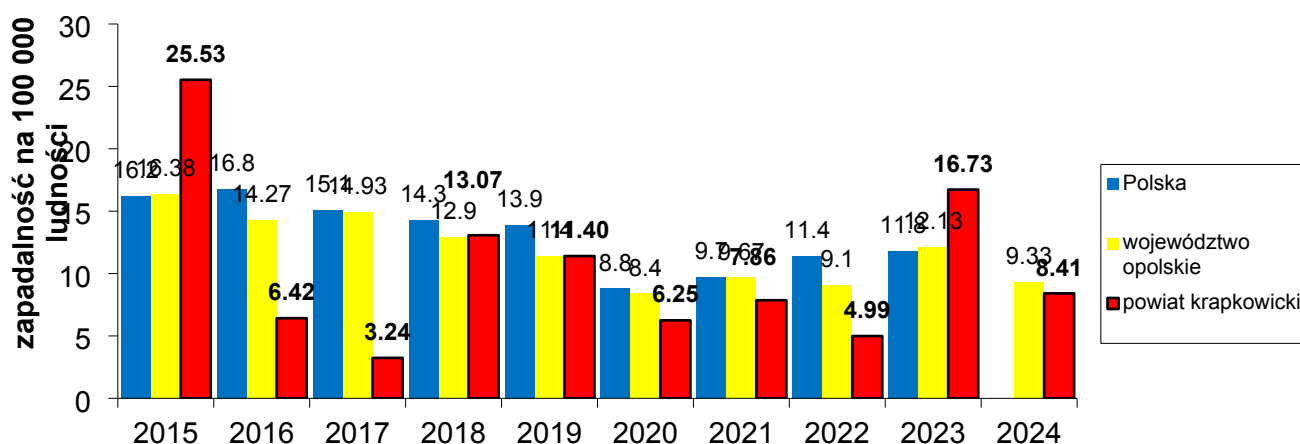
Na wykresie nr 9 przedstawiono zapadalność na grypę, zakażenia SARS-CoV-2 oraz RSV w Polsce, woj. opolskim oraz w powiecie krapkowickim. W 2024 roku w powiecie krapkowickim zarejestrowano 94 potwierdzone przypadki zakażenia RSV (zapadalność 158,21/100 000). W tym samym okresie w Polsce zarejestrowano 41 631 przypadków co daje zapadalność na poziomie 110,83/100 000. Województwo opolskie 940 przypadków (zapadalność 100,71/100 000). Najskuteczniejszą formą profilaktyki przeciwko zakażeniom RSV są szczepienia ochronne. Szczepienie zalecane jest osobom w 60. roku życia i starszym oraz osobom w wieku 50–59 lat ze zwiększonym ryzykiem zachorowania na chorobę wywoływaną przez RSV oraz kobietom w ciąży w celu biernej ochrony przed chorobami dolnych dróg oddechowych wywoływanymi przez syncytialny wirus oddechowy u dzieci od urodzenia do 6 miesiąca życia zgodnie z zaleceniem lekarza.

5. Sytuacja epidemiologiczna gruźlicy.

Według Światowej Organizacji Zdrowia gruźlica obok zakażenia HIV i malarii należy do najczęstszych chorób zakaźnych na świecie i stanowi „globalne zagrożenie dla zdrowia”. Zgodnie z szacunkami WHO 1/3 ogólnej populacji świata (ok. 2 miliardy) jest zakażona prątkiem gruźlicy.

Największą zapadalność w powiecie krapkowickim odnotowaliśmy w roku 2015, wyniosła 25,53/100 000 (wykres 10). Do roku 2015 nigdy nie odnotowaliśmy tak wysokiej zapadalności, która była wyższa od zapadalności w Polsce jak i w województwie. W latach 2012 – 2014 średnia zapadalność na gruźlicę była niższa zarówno w Polsce jak i w województwie. W roku 2017 odnotowano tylko 2 przypadki zachorowań, co dało współczynnik zapadalności na poziomie 3,24 i był to najniższy współczynnik zapadalności w powiecie od kilku lat. W roku 2018 ponownie wzrósł współczynnik zapadalności na gruźlicę i wynosił w kolejnych latach 13,07 następnie 11,40. Zapadalność na gruźlicę w powiecie krapkowickim spadła w roku 2020 do wartości 6,25. W województwie opolskim średnia zapadalność w roku 2020 wynosiła również 8,4/100 000, natomiast w Polsce w roku 2020 – 8,8/100 000. W 2021 roku w powiecie krapkowickim odnotowano 5 zachorowań na gruźlicę, co dało współczynnik zapadalności na poziomie 7,86. W 2022 roku zgłoszono do Stacji 3 przypadki gruźlicy (gmina Krapkowice – 2 przypadki, Zdieszowice – 1) oraz 1 przypadek wznowy. W roku 2023 do PSSE w Krapkowicach zgłoszono ogółem 10 przypadków gruźlicy: gmina Krapkowice – 5 przypadków, gmina Zdieszowice – 4 przypadki, gmina Walce – 1 przypadek. W roku 2024 zgłoszono 5 przypadków zachorowania na gruźlicę w powiecie krapkowickim (zapadalność 8,41). Dwa przypadki w gminie Gogolin, dwa Zdieszowice, jeden gmina Walce.

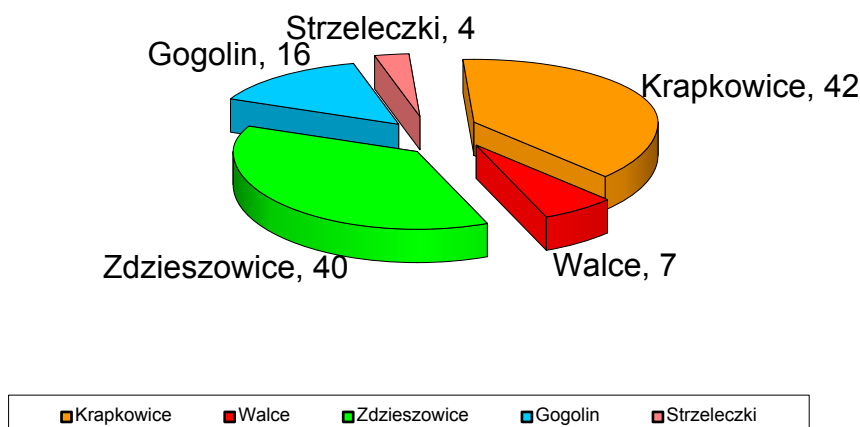
Zapadalność na gruźlicę na 100 000 mieszkańców w latach 2015 - 2024

Wykres 10. Zapadalność na gruźlicę w latach 2015 – 2024

Analizując przypadki gruźlicy w poszczególnych gminach na przestrzeni lat 2009 -2024 powiatu krapkowickiego najczęściej zachorowań odnotowuje się w gminie Zdieszowice i w gminie Krapkowice.

Liczba zachorowań na gruźlicę z podziałem na gminy w latach od 2009 do 2024 roku

Wykres 11. Liczba zachorowań z podziałem na gminy w latach 2009-2024

Swoistą metodą zapobiegania gruźlicy jest stosowane od 80 lat szczepienie BCG, które zapobiega wystąpieniu u niemowląt ciężkich i śmiertelnych postaci klinicznych gruźlicy, takich jak gruźlicze zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych oraz gruźlica rozsiana (prosówka). Szczepienia te wykonywane są zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych u noworodków przed wypisaniem dziecka z oddziału noworodkowego.

6. Sytuacja epidemiologiczna chorób odzwierzęcych i pasożytniczych

Choroby odzwierzęce – zoonozy coraz częściej dotykają społeczeństwo. Przenoszeniu czynników chorobotwórczych sprzyja wciąż niewystarczająca świadomość ludzi, co do sposobów przenoszenia drobnoustrojów oraz możliwości uniknięcia zakażenia. Nadzór nad chorobami odzwierzęcymi w Polsce realizuje Państwowa Inspekcja Sanitarna we współpracy z Inspekcją Weterynaryjną.

Do najczęściej występujących chorób odzwierzęcych w Polsce należą: brucellozę, różycę, jersiniozę, listeriozę, boreliozę, kleszczowe zapalenie mózgu, toksoplazmozę, toksokarozę, bąblowicę, włośnicę i grzybicę skóry, styczość i narażenie na wścieklicznę oraz giardioza.

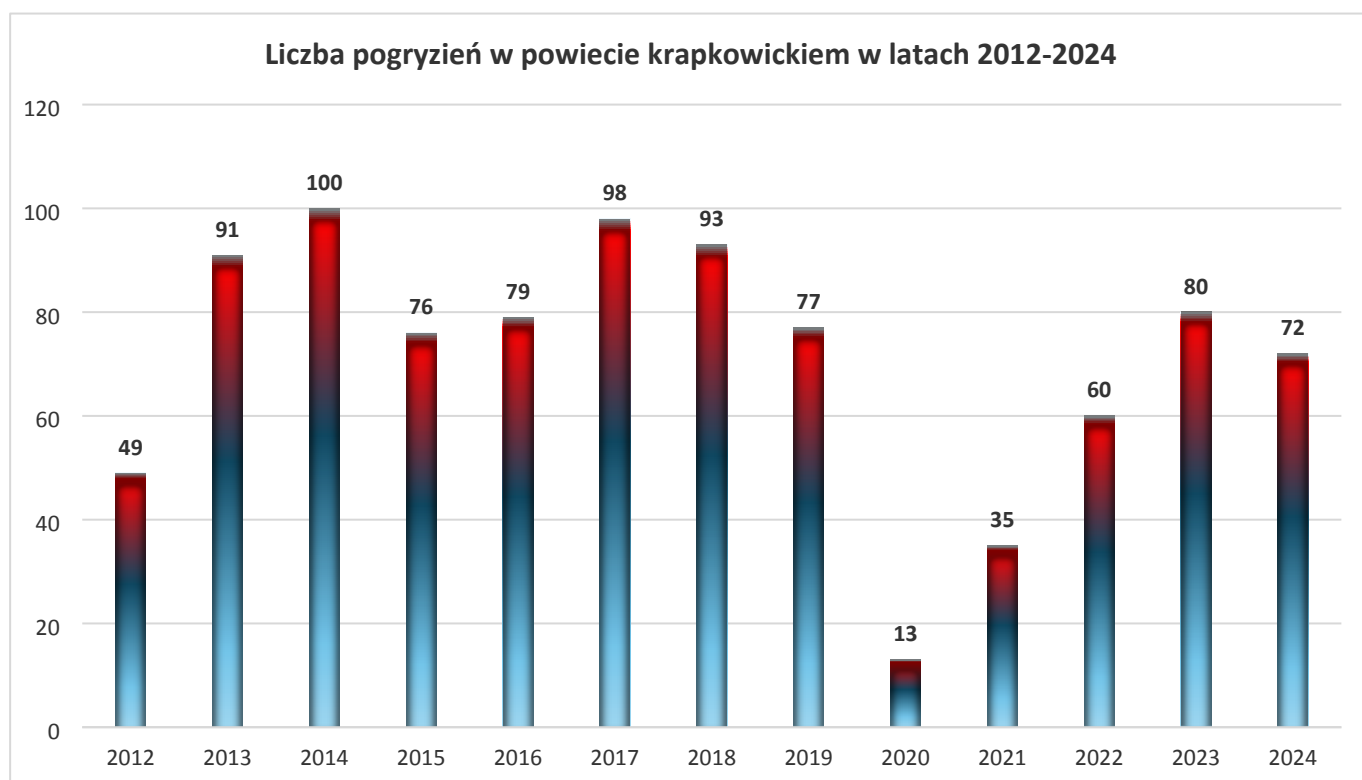
Spośród wymienionych powyżej chorób odzwierzęcych w powiecie krapkowickim w roku 2024 do PSSE w Krapkowicach zgłaszano głównie zachorowania na boreliozę (35 przypadków), giardiozę (1 przypadek), pokąsania przez zwierzęta (72 przypadki) oraz potrzebę szczepień przeciwko wścieklicznie (5 przypadków).

WŚCIEKLIZNA

Na terenie powiatu krapkowickiego nie odnotowano zachorowania na wścieklicznę u ludzi. Prowadzony jest nadzór nad wszystkimi osobami, które zostały pokąsane przez zwierzęta. W 2024r roku do Powiatowej Stacji zgłoszono 72 przypadki pogryzień przez zwierzęta. W roku było to 2023 – 80 przypadków, a w roku 2022 było to 60 przypadków. W roku 2024 w stosunku do 5 osób lekarze poradni zakaźnej w Opolu zdecydowali o rozpoczęciu szczepień

poekpozycyjnych. W przypadku pozostałych pokąsań zwierzęta kierowano pod nadzór weterynaryjny celem obserwacji w kierunku wścieklizny. Wyniki obserwacji zwierząt były negatywne. Żadne zwierzę nie było chore na wściekliznę.

Szacuje się, że liczba pokąsań przez zwierzęta może być wyższa, gdyż nie wszystkie osoby poszkodowane mogły zgłosić się do lekarzy lub lekarze nie zgłosili faktu pogryzienia do Inspekcji Sanitarnej. Odnotowany w latach 2020-2021 spadek narażenia na kontakt ze zwierzętami podejrzanymi o zakażenie wścieklizną zauważalny był w całej Polsce. Było to skutkiem znacznego ograniczenia aktywności ludzi, w tym przebywania poza domem, na łonie natury i obniżeniem częstotliwości ryzyka kontaktów z dzikimi zwierzętami w trakcie trwania pandemii Covid-19.

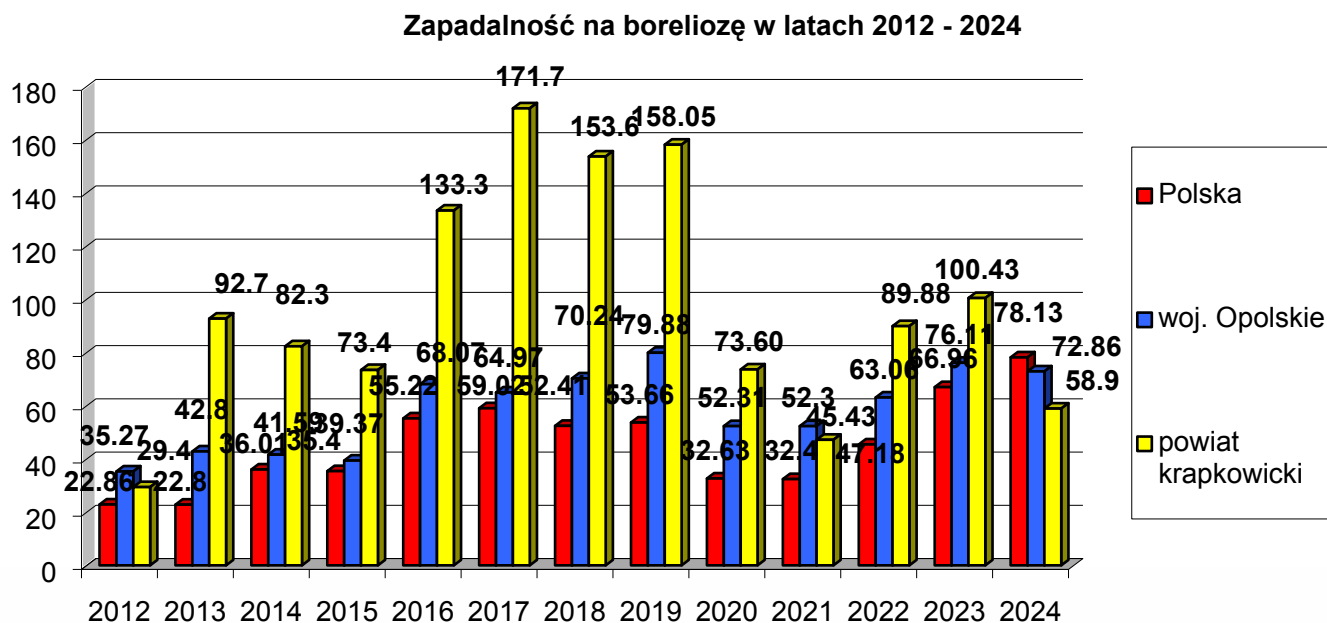

Wykres 12. Liczba pogryzień w latach 2012 – 2024 w powiecie krapkowickim

BORELIOZA

Do najczęściej występujących chorób odzwierzęcych w powiecie krapkowickim należy borelioza. Borelioza to choroba bakteryjna przenoszona przez kleszcze. Po tym jak rok 2020 przyniósł nam spadek zachorowań na boreliozę (ograniczenia w przemieszczaniu się dot. pandemii covid-19) tak w kolejnych latach odnotowujemy wzrost zachorowań na boreliozę. W roku 2022 zapadalność wyniosła 89,88. W 2023 r. do PSSE w Krapkowicach zgłoszono 60 przypadków boreliozy co dało zapadalność na poziomie 100,43. W roku 2024 do PSSE w Krapkowicach zgłoszono 35 przypadków rozpoznania boreliozy u ludzi (zapadalność 58,90). Ze względu na niespecyficzne i rozciągnięte w czasie objawy, wiele przypadków boreliozy może nie być zgłaszana lub zgłaszana z dużym opóźnieniem. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na rozpoznawalność i zgłaszalność boreliozy jest diagnostyka laboratoryjna.

Niestety nie jest obecnie na rynku dostępna szczepionka przeciwko boreliozie. Natomiast trwają badania. Aktualnie jedyna szczepionka przeciwko boreliozie, 6-walenta, testowana u ludzi jest w badaniu klinicznym III fazy. Możemy się jednak zaszczepić przeciw innej chorobie przenoszonej przez kleszcze, jaką jest wirusowe kleszczowe zapalenie mózgu.

Wykres. 13. Zapadalność na boreliozę w latach 2012 - 2024

7. Wirusowe zapalenia wątroby.

Wirusowe zapalenia wątroby są chorobami wywołanymi przez hepatotropowe wirusy, które powodują stan zapalny wątroby.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C.

W zakresie sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych, niepokoić może utrzymujący się w Polsce od wielu lat trend wzrostowy zachorowań na WZW C, połączony z niską wykrywalnością tej choroby w populacji. Szacunkowe dane epidemiologiczne pozwalają sądzić, że liczba osób zakażonych wirusem HCV w Polsce sięga ponad 700 tysięcy, a 80% przypadków zakażeń ma związek z naruszeniem ciągłości tkanek w trakcie drobnych zabiegów medycznych oraz zabiegów upiększających, wykonywanych z naruszeniem procedur higienicznosanitarnych. Do zakażenia HCV i HBV dochodzi poprzez kontakt z zakażoną krwią (wirus bytuje w krwi i tkankach nosiciela) lub kontakt z przedmiotami, które zostały nią zanieczyszczone.

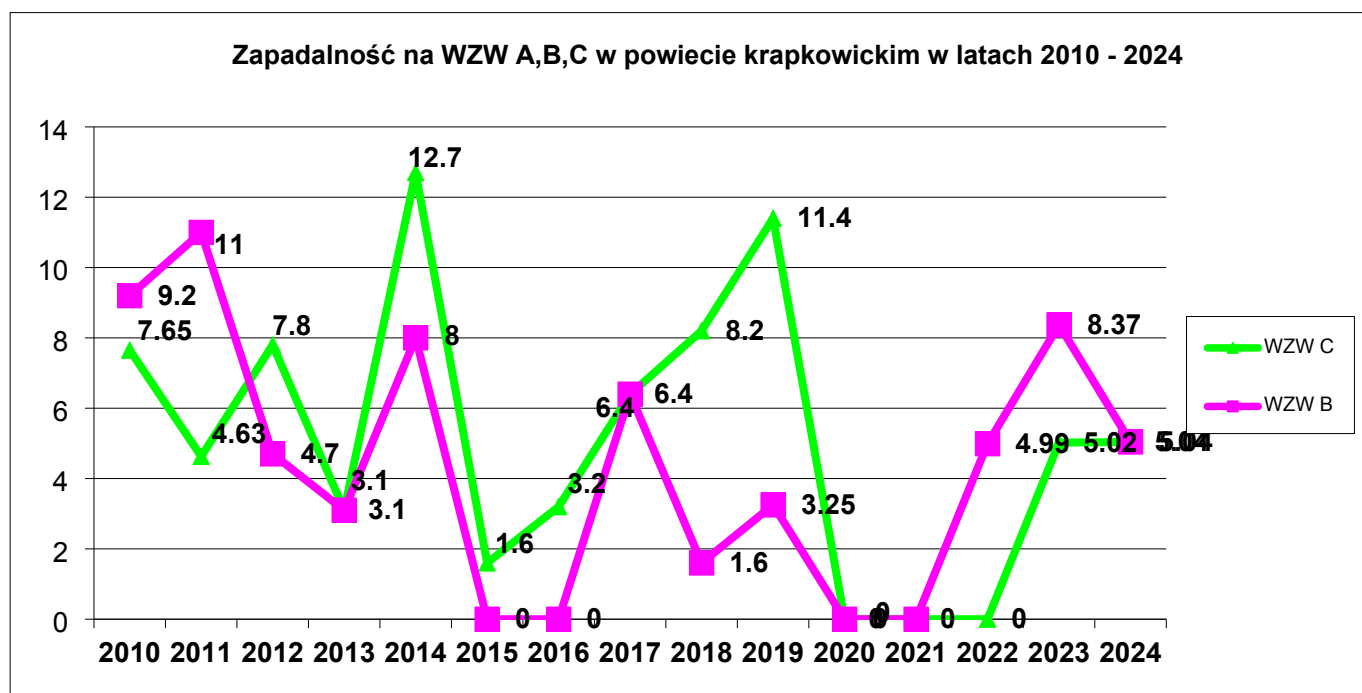
Z uwagi na brak metod zapobiegania zakażeniom HCV w drodze szczepień ochronnych, szerzeniu się zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C można zapobiec jedynie w drodze działań nieswoistych polegających na wdrażaniu i utrzymywaniu wysokich standardów higienicznosanitarnych w trakcie udzielania świadczeń zdrowotnych oraz zabiegów o charakterze niemedyceznym czyli zabiegów upiększających (kosmetycznych, fryzjerskich) oraz tatuażu.

Zapadalność na WZW C w powiecie krapkowickim obrazuje wykres nr. 13. W roku 2017 odnotowano tylko 4 zachorowania ze średnią zapadalnością 6,4/100 000, w roku 2018 współczynnik zapadalności wyniósł 8,2/100 000, a w roku 2019 współczynnik zapadalności wyniósł już 11,4/ 100 000. W roku 2020 oraz 2021 nie zarejestrowano zgłoszeń zachorowań na WZW typu C. Również w 2022 roku nie zgłoszono do PSSE przypadków przewlekłego i ostrego zapalenie wątroby typu C, zarejestrowano jednak 8 nosicieli wirusa HCV. Zgodnie z definicją przypadku przyjętą w celu prowadzenia nadzoru nad chorobami i zakażeniami w 2023 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Krapkowicach zgłoszono 3 przypadki nieokreślonego WZW C oraz zarejestrowano 6 nosicieli. W roku 2024 do Stacji zgłoszono 3 przypadki WZW C przewlekłe lub BNO oraz zarejestrowano 10 nosicieli wirusa HCV.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B.

W roku 2024 zgłoszono do Stacji również zachorowania na WZW B oraz zakażenia wirusowym zapaleniem wątroby typu B. Zgłoszono 3 przypadki zachorowań oraz zarejestrowano 1 nosiciela wirusa HBs (zapadalność 5,04). Poprzednie lata wyglądały następująco: w roku 2014 współczynnik zapadalności wyniósł 8/100 000 i był dwukrotnie wyższy niż w roku 2013. W roku 2015 i w roku 2016 nie odnotowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B w powiecie krapkowickim. W roku 2017 odnotowaliśmy 4 zachorowania na WZW typu B ze współczynnikiem zapadalności 6,4/100 000, w roku 2018 tylko 1 zachorowanie ze współczynnikiem zapadalności 1,6/100 000, a w roku 2019 - 2 zachorowania ze średnią zapadalnością 3,25/100 000. W roku 2020 oraz 2021 nie odnotowano zachorowania na WZW typu B. W 2022 roku zgłoszono do PSSE w Krapkowicach 1 przypadek przewlekłego WZW B oraz 2 przypadki wykrycia zakażenia wirusem HBs wykazanych w meldunkach statystycznych jako WZW B BNO.

Zakażeniom HBV wywołujące zapalenie wątroby typu B można zapobiegać w drodze szczepień ochronnych.

Wykres 14. Zapadalność na Wirusowe Zapalenie Wątroby typu B, C w latach 2010-2024

8. SZCZEPIENIA OCHRONNE

Polska podobnie jak inne kraje posiada wypracowany przez wiele lat system powszechnych szczepień ochronnych, który skutecznie zapobiega szerzeniu się groźnych chorób zakaźnych. Jest on systematycznie modyfikowany i dostosowywany do zmieniającej się sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych. **Odporność zbiorowiskowa pojawiająca się przy zaszczepieniu dla poszczególnych chorób 95%-98% populacji skutecznie przecina możliwość epidemicznego szerzenia się zakażeń.**

Program Szczepień Ochronnych (PSO) jest jednym z najważniejszych programów profilaktycznych mających wpływ na stan zdrowia publicznego, szczególnie w odniesieniu do stanu zdrowia dzieci i młodzieży. Jest on systematycznie modyfikowany, zgodnie z aktualną wiedzą medyczną z uwzględnieniem możliwości finansowych budżetu Ministra Zdrowia. Obowiązek poddawania się szczepieniom ma charakter powszechny i podlegają mu osoby przebywające na terenie Polski. Podstawą prawną do nałożenia obowiązku szczepień przeciw chorobom zakaźnym jest art.5 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu i zwalczaniu chorób zakaźnych ludzi, który zobowiązuje osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące do poddania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym na zasadach określonych w ustawie, przy czym zgodnie z art.5 ust.2 ww. ustawy w odniesieniu do osób nieposiadających pełnej zdolności do czynności prawnych (m.in. dzieci), odpowiedzialność za wypełnienie tego obowiązku ponosi osoba sprawująca nad tą osobą prawną pieczę albo jej opiekun faktyczny (zwykle są to rodzice). Wykaz obowiązkowych szczepień ochronnych i grupy osób obowiązanych do poddania się tym szczepieniom zostały określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 27 września 2023 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych.

Program Szczepień Ochronnych uwzględnia choroby zakaźne objęte obowiązkiem szczepień ochronnych, osoby i grupy osób obowiązane do poddania się szczepieniom ochronnym.

Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży na terenie powiatu krapkowickiego za 2024 r.

Tabela 2

Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w % wg MZ – 54 za 2024r.				Ogółem średnia wyszczepialność w powiecie krapkowickim w % za 2024	Ogółem średnia wyszczepialność w powiecie krapkowickim w % w 2023 (dzieci doszczepione w roku 2024)
2019 – p/błonicy, tężcowi i krztuścowi (dzieci w 6 roku życia)	2019 – p/odrze, świniec i różyczka (dzieci w 6 roku życia) dotyczy dzieci zaszczepionych II dawkami	2011 – p/tężcowi błonicy, krztuścowi (dzieci w 14 roku życia)	2006 p/tężcowi i błonicy (młodzież w 19 roku życia)		
1	2	3	4	5	6
66,19	65,24	74,96	66,85	68,31	90,60

W powiecie krapkowickim procent wyszczepialności wykazuje trend spadkowy. Od roku 2017 kiedy to osiągnięto średnią wszczepialność na poziomie 98,2%, odnotowuje się spadek tej wartości.

Wykres. 15 Zestawienie średniej wyszczepialności w powiecie krapkowickim w latach 2017 – 2024.

Szczepienia w rocznikach podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym w 2024 roku w grupach 5 – latków, 13 – latków oraz 18 – latków dały średnią wyszczepialność na poziomie 68,31 %. W dalszym ciągu należy dokładać wszelkich starań, aby w przeciągu kolejnego roku tj. 2025 prowadzić na bieżące szczepienia u dzieci, które zgodnie z wiekiem powinny przyjąć kolejne dawki szczepień ochronnych oraz uzupełnić brakujące szczepienia w rocznikach 2019, 2011, 2006 w celu podniesienia poziomów wyszczepialności w poszczególnych rocznikach do wynoszącego co najmniej 95%.

Liczba dzieci w powiecie krapkowickim, które nie zostały poddane szczepieniom ochronnym na koniec 2022 roku wyniosła 182. W 2023 roku było to 174 dzieci. Na koniec 2024 roku w raportach o przypadkach niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych w roku 2024 wykazano 115 dzieci w stosunku do których rodzice/opiekunowie prawni nie realizowali obowiązku szczepień ochronnych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach w 2023 roku wystawił 24 upomnienia w związku z uchylaniem się od obowiązku szczepień oraz skierował 8 wniosków o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu egzekucyjnego. W 2024 prowadzono działania edukacyjne.

W powiecie krapkowickim w roku 2024 nie osiągnięto odporności populacyjnej.

Zapewnienie wysokiego odsetka osób uodpornionych w powiecie krapkowickim wspierane jest działaniami oświatowo - zdrowotnymi, propagującymi wiedzę o roli szczepień w zapobieganiu chorobom zakaźnym.

9. SZCZEPIENIA ZALECANE

W 2024 roku zmianie uległ formularz sprawozdania MZ – 54. W sprawozdaniu tym nie wykazywano szczepień zalecanych z uwagi na to iż są one wpisywane do elektronicznej karty szczepień. Jednak to nie jedyne zmiany. Do najważniejszych zmian w programie szczepień zalecanych należą:

1. **Powszechny Program Szczepień przeciw HPV:** realizowany jest w POZ i szkołach. Bezpłatne szczepionki dostępne są dla nastolatków i nastolatków w wieku 9-14 lat.
2. **Rozszerzenie wykazu zalecanych szczepień ochronnych objętych finansowaniem przez ministra zdrowia.** Wykaz obejmuje szczepienia przeciw HPV dla nastolatków i nastolatków, szczepienia przeciw COVID-19 oraz szczepienia przeciw krztuścowi dla kobiet w ciąży.
3. **Zmiany w Programie Szczepień Ochronnych na 2024 rok dotyczące szczepień dorosłych.** Rozszerzono obowiązek szczepienia przeciw niektórym chorobom zakaźnym na wybrane grupy pacjentów z niedoborami odporności. Wszyscy pacjenci (bez względu na wiek) przed lub po przeszczepieniu macierzystych komórek krwiotwórczych (HSCT), narządów mięszszowych oraz anatomiczną lub czynnościową asplenią zostali objęci bezpłatnymi szczepieniami. Zgodnie z nowym Programem Szczepień Ochronnych na 2024 r. Są to szczepienia przeciwko błonicy, inwazyjnym zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu B, inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae*, krztuścowi, nagminnemu zapaleniu przyusznic (świniec), odrze, poliomyelitis, różyczce, tężcowi, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B.
4. **Opracowanie i promocja kalendarzy szczepień dorosłych.** W 2024 roku promowano kalendarze szczepień dorosłych. Kalendarze szczepień dorosłych udostępniają Polskie Towarzystwo Wakcynologii, Polskie Towarzystwo Lekarzy Rodzinnych, strona NIZP PZH-PIB szczepienia.info, kwartalnik *Medycyna Praktyczna/Szczepienia*.

Szczególną uwagę należy zwrócić na szczepienia przeciwko wirusowi HPV

Wirus HPV (Human Papillomavirus) to ludzki wirus brodawczaka. Wyróżnia się 150 typów HPV chorobotwórczych dla człowieka, wśród których, typy 16 i 18 należą do wysoko onkogennych typów wirusa, które odpowiadają za zmiany przedrakowe szyjki macicy i raka szyjki macicy. Do zakażenia HPV dochodzi drogą płciową, najczęściej w początkowym okresie po rozpoczęciu aktywności seksualnej. Rak szyjki macicy jest drugim pod względem częstości występowania nowotworem złośliwym u kobiet na świecie.

Obwieszczeniem z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie wykazu zalecanych szczepień ochronnych, dla których zakup szczepionek został objęty finansowaniem ministra właściwego do spraw zdrowia wprowadzono bezpłatne szczepienia przeciwko HPV dla dziewcząt i chłopców w 12 i 13 roku życia do ukończenia 14 roku życia w schemacie 2-dawkowym. Szczepienia rozpoczęto do dnia 1 czerwca 2023 r. Oznaczało to, iż rodzice dzieci w 12 i 13 roku życia mieli możliwość zaszczepienia swoich dzieci za darmo przeciwko wirusowi HPV. Od dnia 1 września 2024 roku rozszerzono grupę dzieci i młodzieży mogących skorzystać z programu. Finansowaniem objęto dzieci po ukończeniu 9. roku życia do ukończenia 14. roku życia, w schemacie dwudawkowym. **Od 1 września 2024 roku** rozpoczęto akcję szczepienia w szkołach, w ramach której, szkoły mogły przystąpić do programu szczepień przeciwko HPV.

Uczniowie danej szkoły moli przyjąć szczepienia w trakcie zajęć lekcyjnych bez konieczności udania się do własnego POZ.

W powiecie krapkowickim w początkowej fazie przygotowań do wdrażenia programu szczepień przeciwko HPV w szkołach wszystkie szkoły wyraziły chęć udziału w programie. Do zadań dyrektorów szkół należało między innymi: wskazanie koordynatora szczepień w szkole, nawiązanie współpracy z placówką POZ, która miałaby wykonać szczepienia na terenie szkoły, zebranie deklaracji od rodziców uczniów, który chcieli aby ich dzieci zaszczepiono w szkole, organizacja miejsca do szczepień według wytycznych Ministra Zdrowia oraz w porozumieniu z POZ. Do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej należało wsparcie informacyjne i promocyjne programu, doradztwo w zakresie przygotowania miejsca do szczepień w szkole, zbieranie informacji ze szkół o liczbie deklaracji i potwierdzeniu chęci przystąpienia szkoły do programu. W Powiatowej Stacji w Krapkowicach do kontaktu wyznaczono dwóch koordynatorów z oddziałów epidemiologii oraz higieny dzieci i młodzieży aby wspierać działania dyrektorów szkół oraz współpracować z POZ w zakresie zaopatrzenia w preparaty szczepionkowe.

Podsumowując akcję szczepień w szkołach:

- W początkowej fazie wszystkie 27 szkoły podstawowe wyraziły chęć udziału w programie szczepień w szkołach,
- w pierwszym semestrze nauki: dyrektorzy 7 szkół zgłosili brak zainteresowania ze strony rodziców co do akcji szczepień w szkole,
- dyrektorzy 8 placówek pomimo starań nie nawiązali współpracy z placówką POZ w związku z czym szczepienia w tych szkołach nie odbyły się. Deklarację zwrócono rodzicom dzieci w celu udania się do własnego POZ.
- Skuteczną współpracę nawiązało 8 szkół (5 z gminy Gogolin, 1 w gminie Walce, 1 w gminie Krapkowice, 1 w gminie Zdzeszowice). Zaszczepiono 135 uczniów. 2 szkoły zorganizowały wspólne wyjście ze szkoły do placówki POZ i tam wykonano szczepienia dzieci.

10. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i zwalczania AIDS

HIV to ludzki wirus upośledzenia (niedoboru) odporności. Może wywołać zespół nabytego upośledzenia odporności – AIDS. Problem HIV i AIDS na świecie jest jednym z głównych problemów zdrowia publicznego. Według danych UNAIDS pod koniec 2016 r. na świecie żyło około 36,7 milionów osób z HIV/AIDS.

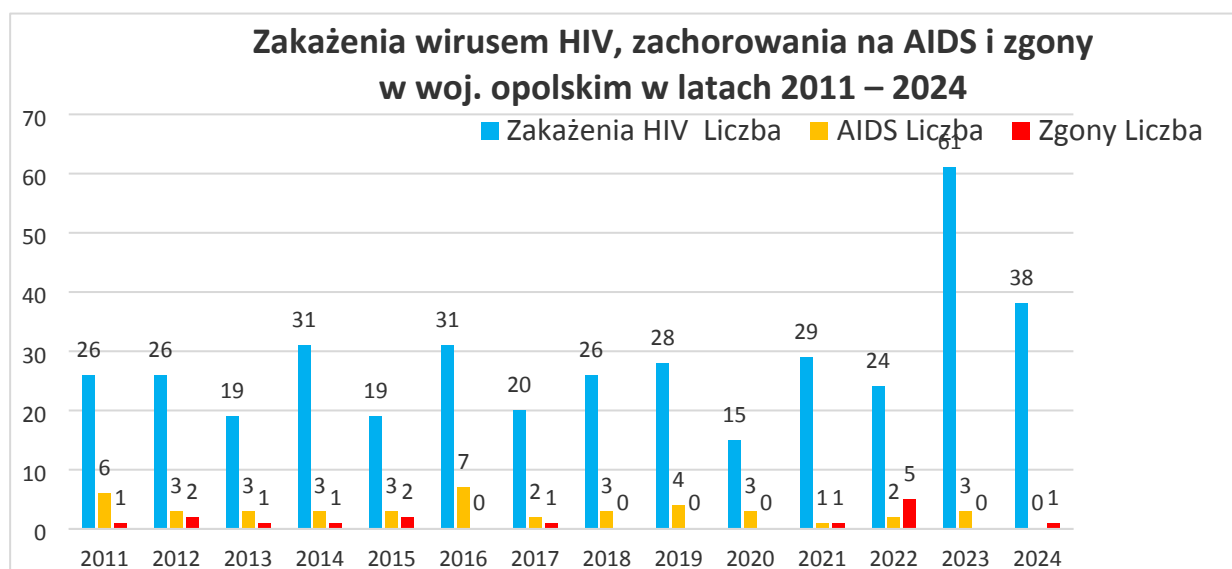
Podstawowym dokumentem wyznaczającym politykę państwa w zakresie zapobiegania HIV i zwalczania AIDS jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS na lata 2017–2021, który zakłada podjęcie działań w pięciu obszarach:

1. Zapobiegania zakażeniom HIV wśród ogółu społeczeństwa.
2. Zapobiegania zakażeniom HIV wśród osób o zwiększonym poziomie zachorowań ryzykownych.
3. Wsparcia i opieki zdrowotnej dla osób zakażonych HIV i chorych na AIDS.
4. Współpracy międzynarodowej.
5. Monitoringu.

Celem Programu jest realizacja ograniczenia i zapobiegania oraz rozprzestrzeniania się zakażeń HIV wśród ogółu społeczeństwa poprzez zapewnienie dostępu do wiarygodnych źródeł informacji i edukację zdrowotną oraz wzmacnianie postaw prospołecznych.

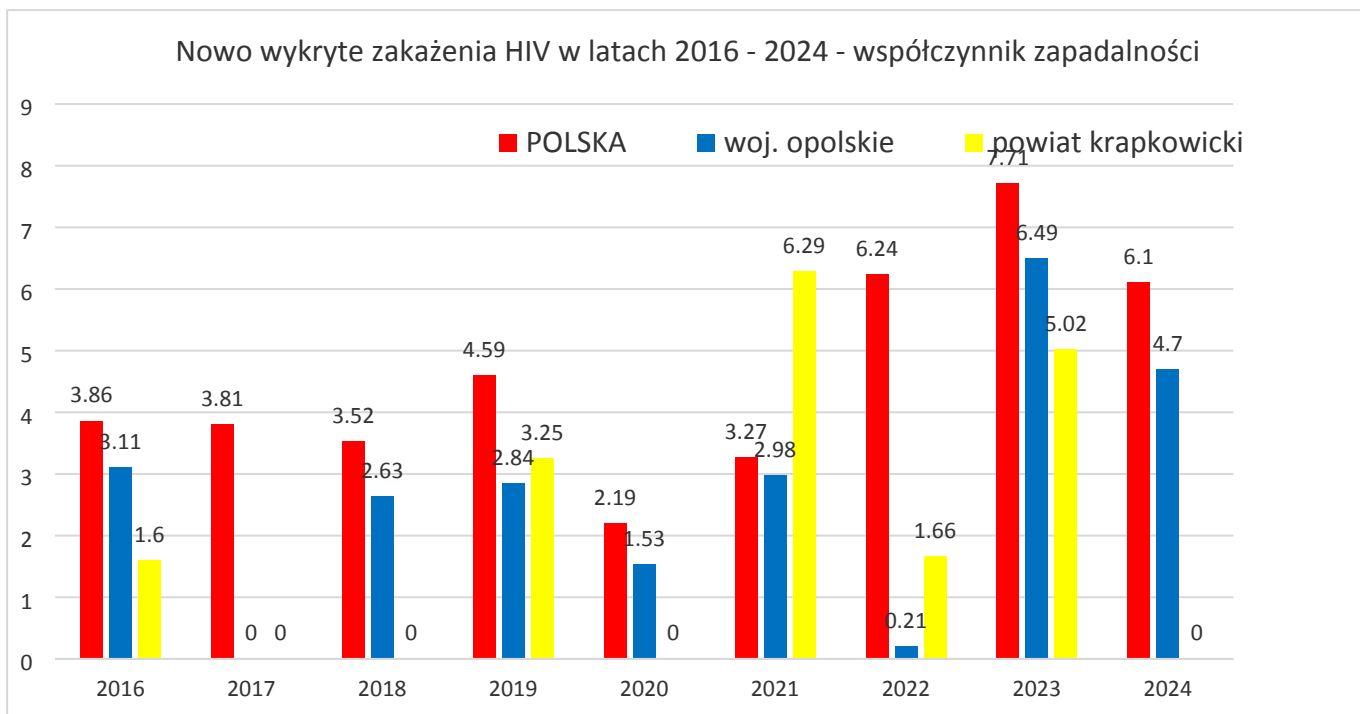
W tabelach oraz na wykresach poniżej zestawiono dane dotyczące nowo wykrytych zakażeń wirusem HIV oraz zachorowań na AIDS w województwie opolskim, powiecie krapkowickim i w Polsce.

Sytuację epidemiologiczną zachorowań na AIDS i zakażeń wirusem HIV przedstawiono na wykresach.

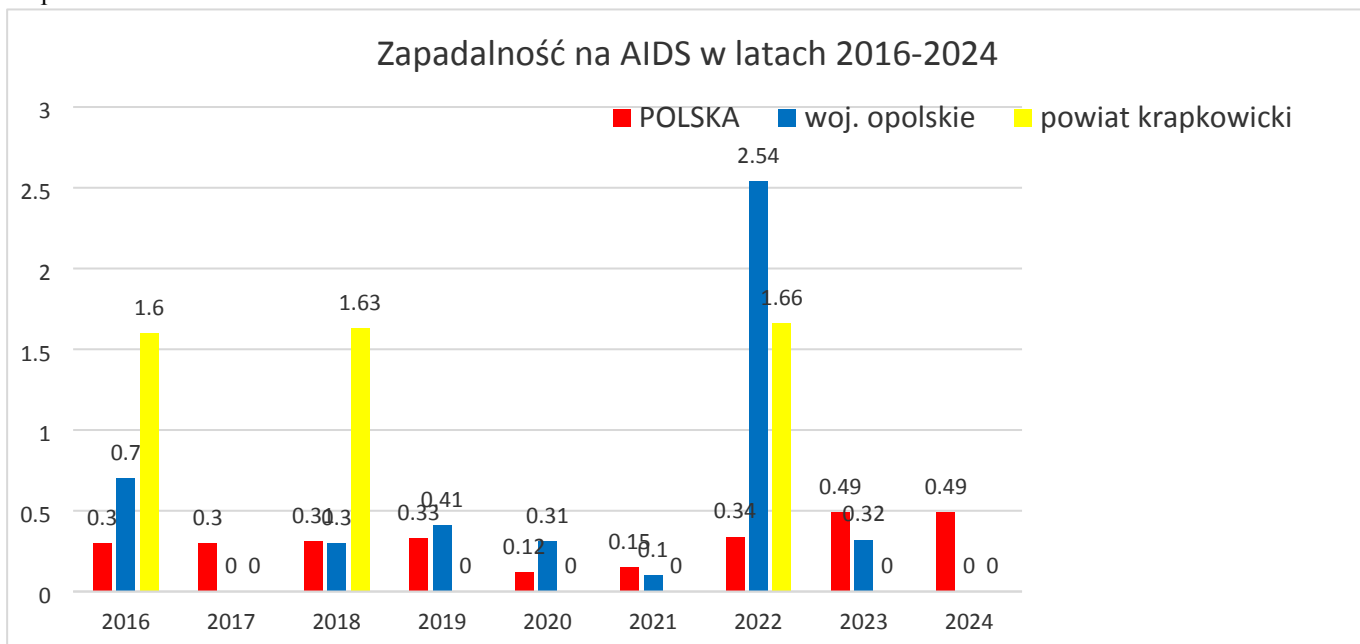

Wykresy nr 16 Zachorowania na HIV i AIDS w województwie opolskim w latach 2011 – 2024

Wykres 17 zestawia nowo wykryte zakażenia HIV w powiecie krapkowickim, województwie opolskim i w Polsce według współczynnika zapadalności na przestrzeni w latach 2016-2024.

Wykres 17. Nowo wykryte zakażenia HIV na przestrzeni lat 2016-2024 w Polsce, woj. opolskim oraz powiecie krapkowickim.

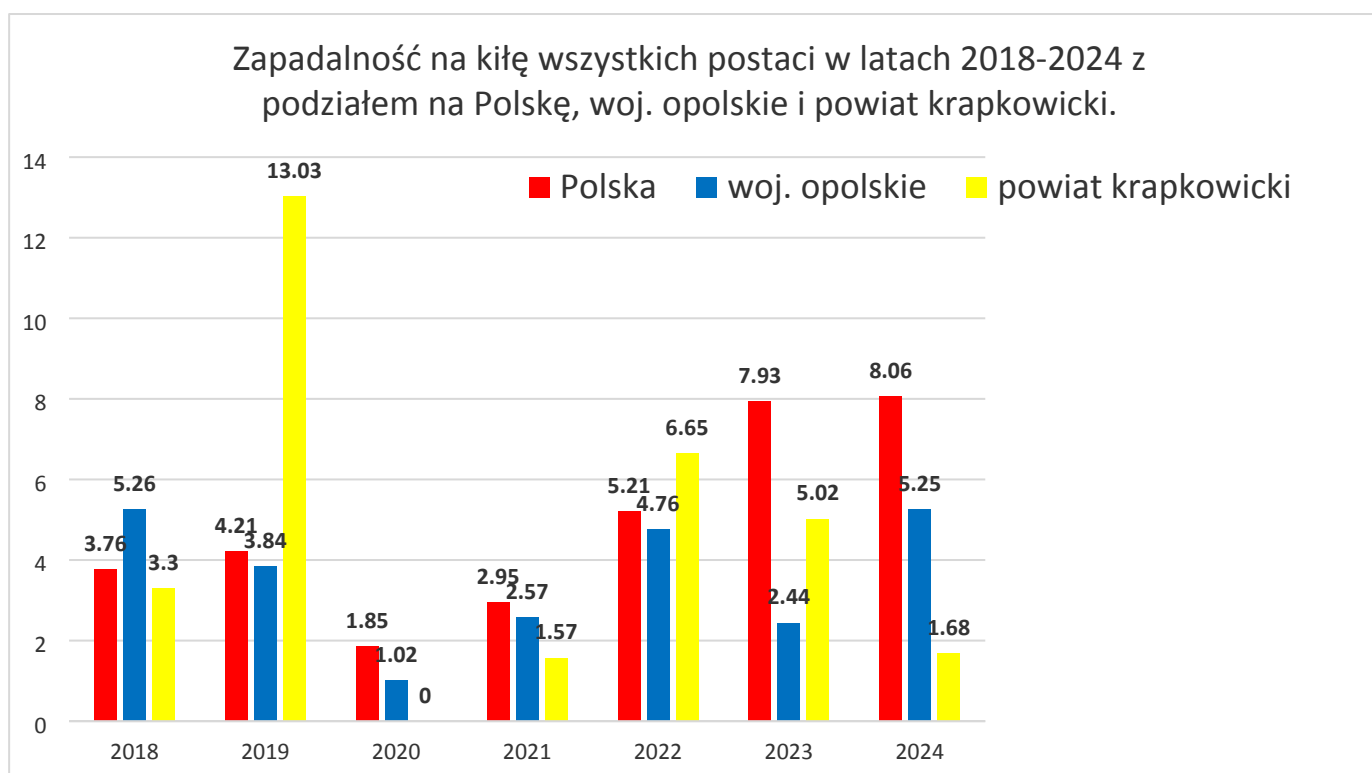
Wykres 18. Zapadalność na AIDS na przestrzeni lat 2016-2024

Corocznie pracownicy pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia z 16 wojewódzkich stacji sanitarno-epidemiologicznych oraz 318 powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych włączają się w realizację Programu, którego koordynatorem jest Krajowe Centrum ds. AIDS w celu podniesienia wiedzy społeczeństwa na temat zakażeń wirusem HIV, profilaktyki oraz dostępu do bezpłatnych badań przesiewowych lub leczenia antyretrowirusowego.

11. KIŁA

Kiła (*syphilis, lues*) jest układową chorobą bakteryjną wywołaną przez krętka bladego (*Treponema pallidum* subsp. *pallidum*) przenoszona głównie poprzez kontakty seksualne lub u kobiet w ciąży przez łożysko na płód. Ze względu na bogatą symptomatologię obejmującą skórę oraz błony śluzowe diagnostyka i leczenie kiły powinny pozostawać w kompetencjach specjalistów z zakresu dermatologii i wenerologii. Kiłę dzieli się na wczesną, do 2 lat od zakażenia, obejmującą tzw. pierwszy i drugi okres choroby i kiłę bezobjawową wczesną oraz kiłę późną. Ta może przebiegać jako kiła utajona lub objawowa późna, tocząca się w obrębie różnych narządów, najczęściej w ośrodkowym układzie nerwowym, układzie krążenia, różnych narządach wewnętrznych, skórze, kościach. Zmiany chorobowe mogą obejmować każdy unaczyniony narząd w ustroju.

Mimo wielu kampanii informacyjnych, dotyczących problematyki zakażeń intymnych (w szczególności AIDS) i wzrostu wiedzy społeczeństwa – nie obserwuje się spadku liczby nowych zachorowań w skali kraju Późno wykryta kiła stanowi poważny problem zdrowotny, gdyż późno wykryte zakażenie krętkiem *Treponema pallidum* jest przyczyną wielu ciężkich powikłań, obejmujących m.in. układ nerwowy, a nieleczone może doprowadzić do śmierci. Do następstw zakażenia wrodzonego należą wielonarządowe wady, deformacje kości, a nawet śmierć płodu. Zachorowania odnotowane w powiecie krapkowickim dotyczą osób w wieku od 25 – do 70 lat. W 2024 roku do PSSE w Krapkowicach zgłoszono 1 przypadek kiły.

Wykres 19. Zapadalność na kiłę wszystkich postaci (bez kiły wrodzonej).

12. Stan sanitarny – działalność lecznicza wykonywana w formie indywidualnych praktyk zawodowych.

Do działalności leczniczej wykonywanych w formie indywidualnych praktyk zawodowych należą:

- Indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie i grupowe praktyki lekarskie;
- Indywidualne praktyki lekarzy dentyków i indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków;
- Indywidualne praktyki pielęgniarek, grupowe praktyki pielęgniarek.

W tabeli przedstawiono liczbę praktyk zawodowych na dzień 31 grudnia 2024r. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanych zakresach.

Stan sanitarny indywidualnych praktyk zawodowych

Tabela 3

Rok	Liczba indywidualnych praktyk lekarskich wg ewidencji	Liczba skontrolowanych praktyk	Liczba praktyk lekarskich ze złym stanem sanitarnym
2013	76	48	1
2014	75	49	0
2015	78	61	3
2016	85	51	3
2017	80	58	0
2018	80	53	0
2019	76	46	0
2020	76	5	0
2021	74	8	0

2022	68	27	2
2023	67	36	0
2024	68	47	0

13. SYTUACJA CHORÓB ZAKAŹNYCH W POWIECIE KRAPKOWICKIEM POD KĄTEM DZIAŁAŃ WOJENNYCH NA UKRAINIE.

W związku z trwającą wojną na Ukrainie Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczne w Krapkowicach prowadziła czynny monitoring zgłaszanych chorób zakaźnych pod kątem ich występowania wśród ludności ze statutem uchodźcy wojennego. W związku z pismem Głównego Inspektora sanitarnego z dnia 30 kwietnia 2024r. i w związku z malejącą liczbą przypadków zachorowań/zakażeń osób obywatelstwa ukraińskiego przebywających w miejscach zbiorowego pobytu odwołano realizację raportów zakażeń wśród uchodźców. Ogólnie do czasu odwołania raportu sytuację epidemiologiczną można określić jako pomyślną.

Do PSSE w Krapkowicach w tym czasie zgłoszono przypadki: 4 – ospa wietrzna, 1- covid-19, 3 – RSV, 6 – grypa, 1 – A09, 6 – salmonella enteritidis (ognisko przedszkole), 1 – adenowirus, 1 – róża, 2 – płonica, 1 – krztusiec.

WNIOSKI:

- Sytuacja epidemiologiczna na terenie powiatu pomyślna. Zauważalny wzrost zachorowań na niektóre choroby zakaźne nie świadczy o pogorszeniu się sytuacji epidemiologicznej w powiecie.

Należy zwrócić szczególną uwagę na:

- Nadal bardzo ważne jest przekazywanie społeczeństwu informacji na temat korzyści zdrowotnych wynikających ze szczepień ochronnych obowiązkowych oraz zalecanych.
- Tak jak w latach ubiegłych, w dalszym ciągu, należy dążyć do podniesienia poziomu wiedzy społeczeństwa nt. zapobiegania chorobom zakaźnym na drodze szczepień ochronnych ze względu na coraz bardziej widoczny w powiecie spadek poziomu zaszczepienia dzieci i młodzieży. Istnieje konieczność podniesienia stopnia wyszczepialności dzieci i młodzieży przeciwko chorobom zakaźnym zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych szczególnie w tych rocznikach, w których % nie przekracza 95 %.

INFORMACJA W ZAKRESIE ODDZIAŁU HIGIENY PRACY

NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI ŚRODOWISKA PRACY I CHEMIKALIAM

Oddział Higieny Pracy prowadzi nadzór sanitarny w zakładach pracy w celu poprawy warunków pracy i ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy oraz w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin.

W ewidencji w 2024r. znajdowały się 194 zakłady zatrudniających 12468 pracowników.

Nadal największą liczbę zatrudnionych pracowników odnotowano w działalności ujętej w:

PKD 43 - roboty budowlane specjalistyczne - 3862 zatrudnionych pracowników,

PKD 19 - wytwarzanie i przetwarzanie koksu - 1411 zatrudnionych pracowników,

PKD 23 - produkcja cementu, wapna i gipsu, produkcja wyrobów z betonu, cementu i gipsu - 1037 zatrudnionych pracowników.

Struktura podmiotów gospodarczych wg zatrudnienia od wielu lat pozostaje na podobnym poziomie i w 2024r. kształtowała się następująco:

- 83 zakłady zatrudniające do 9 pracowników,
- 68 zakładów zatrudniających od 10 do 49 pracowników,
- 35 zakładów zatrudniających od 50 do 249 pracowników,
- 8 zakładów zatrudniających 250 i więcej pracowników.

W 2024r. przeprowadzono 99 kontroli w 67 zakładach pracy zatrudniających pracowników. Zakres przeprowadzonych kontroli obejmował kontrole przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy oraz przestrzegania przepisów prawnych w zakresie chemikaliów, w tym produktów biobójczych.

Dodatkowo w ramach współpracy z Państwową Inspekcją Pracy przeprowadzono 11 wizytacji prac zniwno-omłotowych w gospodarstwach rolników indywidualnych. Wizytacje te polegają na omówieniu bezpieczeństwa w gospodarstwie rolnym oraz pracy małoletnich w gospodarstwie.

W 2024r. w 4 skontrolowanych zakładach stwierdzono przekroczenie:

- **Najwyższego Dopuszczalnego Natężenia hałasu** – w 2 zakładach (wartości dopuszczalne hałasu : LEX,8h=85dB, LAmax<115dB, LCpeak<135dB, Próg działania hałasu: 80dB)
- **Najwyższego Dopuszczalnego Stężenia czynników chemicznych (frakcja respirabilna Manganu (i jego związków nieorganicznych w przeliczeniu na Mn)** – w 1 zakładzie (Mangan i jego związki nieorganiczne w przeliczeniu na Mn, frakcja wdychalna NDS - 0,2mg/m³ frakcja respirabilna NDS - 0,05mg/m³)
- **Najwyższego Dopuszczalnego Stężenia zapylenia** (Pyły drewna – frakcja wdychalna NDS = 2 mg/m³)– w 1 zakładzie.

W jednym zakładzie w 2024r. natychmiast przeanalizowano przyczynę występującego przekroczenia zapylenia, wprowadzono działania naprawcze oraz wykonano kolejne pomiary, które wykazały bezpieczne warunki pracy.

Ogółem na terenie powiatu krapkowickiego w 14 zakładach pracy stwierdzane są przekroczenia wartości dopuszczalnych czynników szkodliwych

Przekroczenia stwierdzono w zakładach o profilu produkcji:

- PKD 02 – działalność usługowa związana z leśnictwem - 1 zakład (hałas, wibracja),
- PKD 10 – wytwarzanie produktów przemiału zbóż - 1 zakład (hałas, zapylenie),
- PKD 15 – produkcja obuwia - 1 zakład (hałas),
- PKD 16 – produkcja wyrobów z drewna z wyłączeniem mebli – 1 zakład (hałas),
- PKD 19 – wytwarzanie i przetwarzanie koksu - 1 zakład (hałas, mikroklimat gorący),
- PKD 22 – produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych – 2 zakłady (hałas 2x),
- PKD 23 – produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – 3 zakłady (hałas 2x, hałas i promieniowanie optyczne 1x)
- PKD 25 – produkcja metalowych wyrobów gotowych – 2 zakłady (hałas 1x, czynniki chemiczne 1x)
- PKD 31 – produkcja mebli – 1 zakład (hałas)
- PKD 36 – pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody - 1 zakład (hałas),

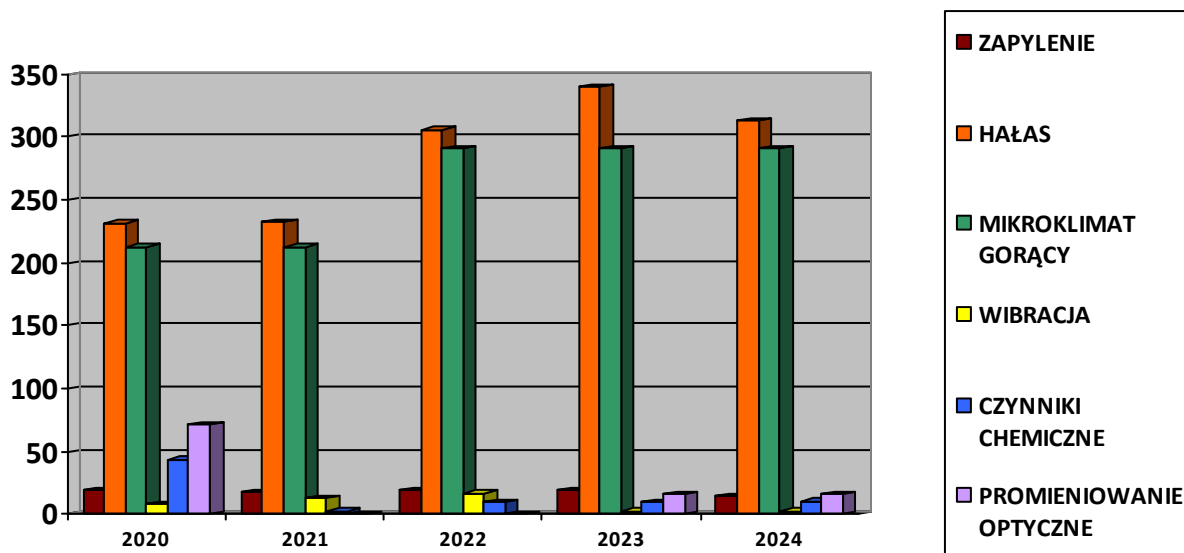
W 2024r. w warunkach narażenia na szkodliwe czynniki środowiska pracy pracowało 604 pracowników (pracownik liczony 1 raz).

Narażenie na poszczególne czynniki szkodliwe:

- 15 pracowników pracowało w przekroczeniach zapylenia,
- 11 pracowników pracowało w przekroczeniach czynników chemicznych,
- 313 pracowników pracowało w przekroczeniach hałasu,
- 3 pracowników pracowało w przekroczeniach wibracji,
- 291 pracowników pracowało w przekroczeniach mikroklimatu gorącego,

Liczba osób pracujących w warunkach przekroczenia wartości dopuszczalnych czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy na przestrzeni 2020-2024 roku.

Rok/liczba zakładów w ewidencji	Liczba zakładów skontrolowanych/ liczba pracowników	Liczba zakładów, w których stwierdzono przekroczenia	Liczba pracujących w warunkach przekroczenia NDS/NDN (każdy czynnik osobno)						
			ogółem	zapylenie	hałas	mikroklimat gorący	wibracja (drżania mech.)	Czynniki chemiczne	promieniowanie optyczne (podczerwień, nadfiolet)
2020/176	27/5018	6	494	19	232	213	8	44	72
2021/191	45/11 297	5	474	18	233	213	13	3	0
2022/173	52/11 179	3	600	19	306	291	17	10	0
2023/189	64/12 144	7	629	19	340	291	3	10	16
2024/194	67/3792	3	604	15	313	291	3	11	16

Liczba osób pracujących w warunkach przekroczenia wartości dopuszczalnych czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy na przestrzeni 2020-2024 roku.

W środowisku pracy w 34 podległych zakładach występuje narażenie/kontakt pracowników na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

Na terenie powiatu krapkowickiego najwięcej zakładów, w których występuje narażenie na procesy rakotwórcze (prace związane z narażeniem na pyły drewna) zajmuje się obróbką drewna lub stolarstwem – 20 zakładów,

Skontrolowano 12 zakładów pracy, w których narażonych na substancje chemiczne, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym jest 476 osób, w tym 74 kobiety, tj.:

- PKD 16 - 3 zakłady,
- PKD 19 - 1 zakład,
- PKD 31 - 2 zakłady,
- PKD 33 - 1 zakład,
- PKD 37 - 1 zakład,
- PKD 41 - 1 zakład,
- PKD 43 - 1 zakład,
- PKD 47 - 1 zakład,
- PKD 86 - 1 zakład.

Na terenie powiatu krapkowickiego znajduje się 1 firma zajmująca się pracami z zakresu usuwania wyrobów zawierających azbest.

Do PSSE Krapkowice w 2024r. wpłynęło 7 zgłoszeń (firm z poza powiatu krapkowickiego) dotyczących przystąpienia do prac polegających na zabezpieczeniu/ odbiorze wyrobów zawierających azbest. W zgłoszeniach wskazano 7 miejsc/obiektów, w których będą prowadzone prace. Podjęto próbę przeprowadzenia kontroli w 7 obiektach wskazanych w 7 zgłoszeniach. Sporządzono 7 notatek służbowych.

W 44 ujętych w ewidencji zakładach pracy występuje potencjalne narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne z 2 i 3 grupy zagrożenia (bakterie, wirusy, grzyby). Czynnikiem zagrożonych jest 744 osób. Skontrolowano 2 podmioty, w których narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne z 2 i 3 grupy było 25 pracowników.

W ewidencji Oddziału Higieny Pracy znajduje się 1 producent, 1 importer, 5 formulatorów oraz 32 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym produktów biobójczych.

W 161 nadzorowanych obiektach stosowane są substancje oraz mieszaniny chemiczne, a w 43 obiektach stosowane są produkty biobójcze.

Zgodnie z przyjętymi priorytetami, w roku 2024 prowadzono wzmożony nadzór nad udostępnianymi do obrotu i stosowanymi środkami chemicznymi (m.in. tuszami do tatuowania), w tym również produktami biobójczymi (środkami do dezynfekcji wody basenowej, produktami do zwalczania szkodników tj. gryzoni, owadów, roztoczy i innych stawonogów w szczególności gr 14 i 18 produktów biobójczych).

Nadzorem objęto głównie wprowadzających do obrotu środki chemiczne i produkty biobójcze. Dokonano oceny 154 produktów chemicznych pod kątem oznakowania opakowania, kart charakterystyki oraz ograniczeń w zakresie wprowadzania oraz 83 produkty pod kątem wymogów prawa biobójczego. 16 spraw dotyczących kwestionowanych produktów przekazano do właściwych PPIS na terenie, których znajdują się producenci / dostawcy.

Po serii zatruć w kraju produktami biobójczymi do fumigacji używanymi „do zwalczania gryzoni”, zawierających w składzie fosforek glinu, przeprowadzono również kontrole interwencyjne w podmiotach mogących udostępnić w/w środki osobom bez wymaganych kwalifikacji. Na terenie powiatu nie stwierdzono podmiotów wprowadzających w/w produkty biobójcze.

W związku z wprowadzonym nadzorem nad warunkami pracy oraz nadzorem nad gospodarką chemikaliami w 2024r. wydano 26 decyzji w tym:

Decyzje finansowe – 11,

Decyzje administracyjne - 15, w tym:

- Decyzje nakazowe - 9,
- Decyzje umarzające - 3,
- Decyzje zmieniające – 3.

9 decyzji merytorycznych zawierało 60 nakazów tj.:

- w zakresie badań i pomiarów środowiska pracy – 14 nakazów dotyczących:

- przedstawienia wyników pomiarów potwierdzających wykonanie planu w związku ze stwierdzonymi przekroczeniami czynników szkodliwych dla zdrowia, (11 nakazów)
- przeprowadzenia pomiarów środowiskowych na stanowiskach pracy, (3 nakazy)

- w zakresie czynników rakotwórczych - 1 nakaz dotyczący:

- przekazywania do Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego pisemnej informacji o substancjach, mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, które występują w zakładzie pracy, (1 nakaz)

- w zakresie prawa chemicznego – 45 nakazów.

- zaktualizować oraz uzupełnić karty charakterystyki (8 nakazów),

- sporządzić zgodnie z obowiązującymi przepisami karty charakterystyki (14 nakazów),
- zapewnić właściwe oznakowanie produktów chemicznych (23 nakazy).

Choroby zawodowe

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego Oddział Higieny Pracy wykonuje również zadania z zakresu zdrowia publicznego, poprzez zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zawodowych.

W 2024r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach wpłynęło 5 zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej, które w 1 przypadku zakończyło się wydaniem decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej (pozycja 26 - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa- borelioza). W przypadku 4 zgłoszeń zawieszono w 2024r. postępowanie administracyjne do momentu zajęcia ostatecznego stanowiska przez organy diagnostyczno-orzecznicze tj. Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Opolu z/s w Kędzierzynie-Koźlu.

W 2024r. wydano 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (1 decyzja sprawa z 2023r., 1 decyzja sprawa z 2022r.)

W toku prowadzonych spraw w zakresie chorób zawodowych wydano 10 postanowień dotyczących zawieszenia oraz wznowienia postępowania administracyjnego.

Ponadto przeprowadzono 7 ocen narażenia zawodowego w związku ze zgłoszeniem podejrzenia choroby zawodowej na prośbę PPIS w Piasecznie, Kędzierzynie-Koźlu, Strzelcach Opolskich, Kłodzku, Chorzowie oraz Katowicach.

Liczba stwierdzonych chorób zawodowych na przestrzeni 2014-2024r.

Rok	Liczba stwierdzonych chorób	Pozycja w wykazie chorób zawodowych / nazwa stwierdzonej choroby
2014	1	• 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca, rak oskrzela.
2015	3	• 7.1 - zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych – postać ostra i podostra, • 15.2 - przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym , trwającym co najmniej 15 lat –wtórne zmiany przerostowe, • 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca, rak oskrzela)
2016	1	• 18.1 - alergiczne kontaktowe zapalenie skóry pochodzenia zawodowego.
2017	2	• 17.1 - nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy uznanych za rakotwórcze u ludzi – rak płuca, rak oskrzela,

		<ul style="list-style-type: none"> • 15.3 - przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym , trwającym co najmniej 15 lat – niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosi i trwałą dysfonią.
2018	1	<ul style="list-style-type: none"> • 26 - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa- borelioza.
2019	3	<ul style="list-style-type: none"> • poz. 26 wykazu chorób zawodowych - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (borelioza) – 2, • poz. 20 zespół cieśni w obrębie nadgarstka - 1.
2020	0	-
2021	0	-
2022	0	-
2023	0	-
2024	1	<ul style="list-style-type: none"> • 26 - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa- borelioza.

Podsumowanie:

Głównym celem kontroli Oddziału jest przeciwdziałanie warunkom pracy, które mogą doprowadzić do powstawania chorób zawodowych.

Na podstawie prowadzonego nadzoru w 2024r. stwierdzono stabilny stan sanitarno-higieniczny w podległych zakładach pracy. Przedsiębiorstwa coraz chętniej i częściej inwestują w poprawę warunków pracy i działania profilaktyczne przyczyniające się do ochrony zdrowia pracowników.

Poziom narażenia na poszczególne czynniki szkodliwe dla zdrowia utrzymuje się na zrównoważonym poziomie na przełomie ostatnich lat. Analogicznie jak w latach ubiegłych, najwięcej osób pracowało w warunkach przekroczenia Najwyższego Dopuszczalnego Natężenia hałasu oraz mikroklimatu gorącego.

Na przełomie ostatnich lat następuje sukcesywny wzrost objętych ewidencją zakładów z równoczesnym zwiększeniem częstotliwości przeprowadzania kontroli i ilością kontrolowanych obiektów.

W roku 2024 szczególną uwagę poświęcono działaniom edukacyjnym prowadzonych podczas czynności kontrolnych. Podczas przeprowadzania kontroli w zakładach pracy, informowano pracodawców o zagrożeniu wynikającym z występowania czynników szkodliwych w środowisku pracy oraz o bezpiecznym gospodarowaniu i dystrybuowaniu chemikaliów i produktów biobójczych. Dodatkowo przypominano pracodawcom, że ciąży na nich obowiązek zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, tak aby w środowisku pracy nie doprowadzić do wystąpienia chorób zawodowych lub innych chorób związanych z wykonywaną pracą.

INFORMACJA W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ

A. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

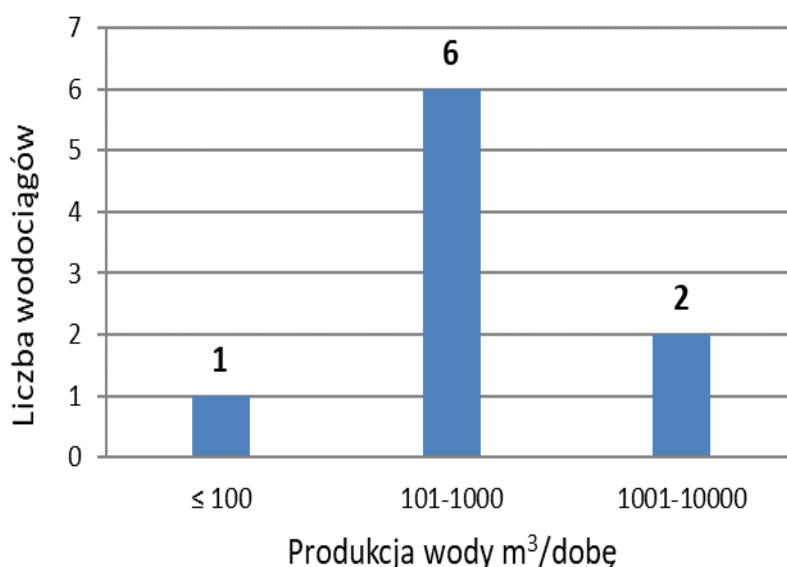
Nadzór nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu sprawowany jest przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Jakość wody przeznaczanej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi. W celu sprawowania właściwego nadzoru nad jakością wody przeprowadzane jest urzędowe badanie wody przeznaczanej do spożycia, które odbywa się w oparciu o opracowany roczny harmonogram próbkobrania. Badania jakości wody do spożycia wykonywane są w Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej, które posiada udokumentowany system jakości badań zatwierdzony przez Polskie Centrum Akredytacyjne certyfikatem akredytacji laboratorium badawczego Nr AB 519.

1. Zaopatrzenie ludności w wodę

W powiecie krapkowickim działa 9 wodociągów sieciowych zaopatrujących w wodę 58,60 tys. ludzi. W ramach urzędowej kontroli jakości wody przeznaczanej do spożycia badań realizowano harmonogram próbkobrania oraz pobierano do badań wodę ponadplanowo, gdy sytuacja tego wymagała:

ROK 2024	zaplanowano próbkobranie	wykonano próbkobranie
liczba próbek wody do spożycia	155	224
w tym do oznaczeń mikrobiologicznych	155	224
w tym do oznaczeń fizykochemicznych	58	107

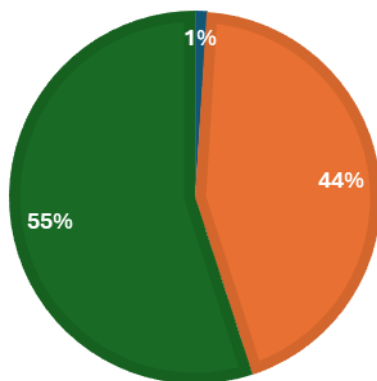
Liczba wodociągów na terenie powiatu w zależności od wielkości produkcji wody m³/dobę:

Struktura wodociągów w powiecie pozwala na $\approx 100\%$ zaopatrzenie mieszkańców w wodę wodociągową.

Liczba mieszkańców powiatu zaopatrywanych w wodę przez poszczególne grupy wodociągów w zależności od produkcji wody.

- 1. produkcja wody ≤ 100 m³/dobę
- 2. produkcja wody 101-1000 m³/dobę
- 3. produkcja wody 1001-10000 m³/dobę

Woda wykorzystywana do zbiorowego zaopatrzenia ludności pozyskiwana jest z ujęć podziemnych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia jeśli spełnia określone wymagania sanitarne.

Przekroczenie parametrów (czy to fizykochemicznych, czy mikrobiologicznych) wymaga każdorazowo dokonania oceny i oszacowania ryzyka potencjalnych zagrożeń dla zdrowia konsumentów oraz określenia jej przydatności do spożycia. Ocena jakości wody jest sporządzana osobno dla każdego z wodociągów.

Na podstawie wydawanych za rok 2024 *rocznych ocen przydatności wody do spożycia* Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach przeprowadził **obszarową ocenę jakości wody** i oszacował ryzyko zdrowotne konsumentów.

Nadzór nad wodociągami zbiorowego zaopatrzenia w wodę:

1. **Wodociąg KRAPKOWICE** - stanowi zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia mieszkańców miasta Krapkowice i całej gminy Krapkowice (poza Nowym Dworem Prudnickim), a także mieszkańców wsi Odrowąż – około 21,5 tys. osób.
Jakość wody w ciągu roku spełniała wymagania sanitarne i była przydatna do spożycia.
2. **Wodociąg GOGOLIN** - stanowi zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia dla miasta Gogolin, Górażdży, Choruli, Malni, Obrowca, Strzebniowa i Wygody – około 9 tys. osób.

W ciągu roku z powodu stwierdzonych w wodzie bakterii grupy coli przez 3 dni (od 06 - 08.02.2024r.) obowiązywała decyzja o warunkowej przydatności wody do spożycia. Po przeprowadzonych skutecznie działaniach naprawczych przez przedsiębiorstwo KPW Gogolin Sp. z o.o., potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi. Państwowy Powiatowy

- Inspektor Sanitarny w Krapkowicach wydał Komunikat o przydatności wody do spożycia.
3. **Wodociąg ZDZIESZOWICE** – stanowi zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia dla miasta Zdzieszowice – około 10,5 tys. osób.
Jakość wody w ciągu roku spełniała wymagania sanitarne i była przydatna do spożycia.
 4. **Wodociąg NOWY BUD** – stanowi zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia dla miasta Strzeleczki i całej gminy Strzeleczki – około 7,2 tys. osób. W ciągu roku z powodu stwierdzonych dwukrotnie w wodzie bakterii grupy coli przez 8 dni (od 08 - 15.10.2024r.), a następnie przez 5 dni (od 21-26.11.2024r.) obowiązywały decyzje o warunkowej przydatności wody do spożycia wydane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach. Po przeprowadzonych skutecznie działaniach naprawczych przez Gminę Strzeleczki, potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach wydawał Komunikaty o przydatności wody do spożycia.
 5. **Wodociąg ROZKOCHÓW** – stanowi zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia dla całej gminy Walce – około 5,25 tys. osób.
Jakość wody w ciągu roku spełniała wymagania sanitarne i była przydatna do spożycia.
 6. **Wodociąg KAMIEŃ ŚLĄSKI** – stanowi zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia dla miejscowości Kamień Śląski i Kamionek – około 1,8 tys. osób.
Jakość wody w ciągu roku spełniała wymagania sanitarne i była przydatna do spożycia.
 7. **Wodociąg KRĘPNA** – stanowi zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia dla miejscowości Krępna i Rozwadza – około 1,6 tys. osób. W ciągu roku dwukrotnie stwierdzano w badanych próbkach wody obecność bakterii grupy coli przez 7 dni (od 25.06 – 01.07.2024r.), a następnie przez 10 dni (od 15-24.07.2024r.). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach każdorazowo wydawał decyzję o braku przydatności wody do spożycia. Po przeprowadzonych skutecznie działaniach naprawczych przez przedsiębiorstwo WiK Zdzieszowice Sp. z o.o., potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach wydawał Komunikaty o przydatności wody do spożycia.
 8. **Wodociąg OLESZKA** – stanowi zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia dla miejscowości Oleszka, Jasiona, Żyrowa oraz Zakrzów: mieszkańcy ul. Mickiewicza od nr 16-35 – około 1,35 tys. osób.
Jakość wody w ciągu roku spełniała wymagania sanitarne i była przydatna do spożycia.
 9. **Wodociąg Zakrzów** – stanowi zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia dla mieszkańców miejscowości Zakrzów (bez mieszkańców ul. Mickiewicza od nr 16 do nr 35) i Dąbrówka Dolna - około 600 osób.
W ciągu roku z powodu stwierdzonych w wodzie bakterii grupy coli i enterokoków przez 6 dni (od 05 - 10.11.2024r.) obowiązywała wydana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach decyzja o braku przydatności wody do spożycia. Po przeprowadzonych skutecznie działaniach naprawczych przez przedsiębiorstwo KPW Gogolin Sp. z o.o., potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach wydał Komunikat o przydatności wody do spożycia.

Każdorazowo w przypadku nieodpowiedniej jakości wody przeznaczonej do spożycia przedsiębiorstwa wodociągowe natychmiast podejmowały działania naprawcze w celu jak najszybszego doprowadzenia wody w sieci do wymaganej jakości sanitarnej.

W przypadku orzeczenia przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach o braku przydatności wody do spożycia przedsiębiorstwa wodociągowe zobowiązane były do zapewnienia konsumentom zastępczego źródła wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, której jakość odpowiada wymaganiom rozporządzenia.

Nie odnotowano nieprawidłowości w zakresie realizacji nakazów decyzji.

W związku z mającym miejsce dwukrotnie w ciągu ubiegłego roku podejrzeniem zatrucia pokarmowego podjęto działania w zakresie próbkobrania wody przeznaczonej do spożycia z wodociągów:

Krapkowice (placówka przedszkolna na terenie miasta) - wyniki badań mikrobiologicznej jakości wody prawidłowe;

Rozkochów – (ognisko rodzinne w jednej z miejscowości gminy Walce) - wyniki badań mikrobiologicznej jakości wody prawidłowe.

Analiza przekroczeń parametrów fizyko-chemicznych w wodzie - ODSZCZEPSTWA

Wodociąg Zakrzów:

W związku z utrzymującą się stale ponadnormatywną zawartością azotanów w wodzie przeznaczonej do spożycia, które kształtowały się w roku 2023 w granicach od 50,6 mg/l do 58,6 mg/l (wartość normatywna wynosi 50,00 mg/l), dostawca wody Komunalne Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Gogolin Sp. z o.o., ul. Ligonia 15, 47-320 Gogolin wystąpił do Państwowego Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach z wnioskiem o udzielenie zgody na odstępstwo od wymagań chemicznych, którą otrzymał w dniu 08.02.2024r.

Decyzja zezwalająca na warunkową przydatność wody do spożycia na zasadzie udzielonego odstępstwa od wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. wydana jest na okres 3 lat tj. do dnia 08.02.2027r.

Podstawą udzielenia zgody na odstępstwo była ekspertyza dotycząca wpływu proponowanych maksymalnych dopuszczalnych wartości tego parametru w wodzie tego wodociągu na zdrowie konsumentów – do 85 mg/l, a opracowana przez pracowników naukowych Politechniki Śląskiej, Wydział Inżynierii Wody i Ścieków. Dostarczenie wody o odpowiednich parametrach z ujęcia w Zakrzowie – Dalni nie jest możliwe. Wartości azotanów w wodzie tego wodociągu w roku 2024 kształtowały się między 53,2 a 61,2 mg/l – ich wartości wzrastają. Planowana jest budowa sieci wodociągowej łącząca Gogolin z Zakrzowem. Aby zapewnić konsumentom w miejscowościach Zakrzów i Dąbrówka Dolna wodę do spożycia o odpowiednich parametrach przedsiębiorstwo KPW Sp. z o.o. w Gogolinie dotychczas podjęło następujące działania naprawcze:

- zaprojektowano przebieg trasy łączącej sieć wodociągową wsi Zakrzów z ul. Plebiscytową w Gogolinie;
- przeprowadzane są wywiady branżowe dotyczące ww. inwestycji oraz uzgodnienia z właścicielami terenów z uwagi na skomplikowany charakter własności gruntowej.

Udzielenie zgody na odstępstwo spowodowało szereg działań edukacyjno-informacyjnych ze strony PSSE Krapkowice skierowanych do mieszkańców miejscowości Zakrzów i Dąbrówka Dolna:

- w dniu 8.02.2024r. został wydany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach Komunikat o przydatności wody do spożycia na warunkach przyznanego odstępstwa z przekazem dot. przestrzegania zawartych w nim wskazówek (umieszczony na stronie internetowej PSSE, skierowany do Burmistrza Gogolina i sołtysów Zakrzowa i Dąbrówki Dolnej, Powiatowego Inspektora Weterynarii w Krapkowicach);
- wystosowano pisma do podmiotów leczniczych funkcjonujących na terenie powiatu krapkowickiego w odniesieniu do pacjentów zamieszkałych w ww. miejscowościach;
- do Burmistrza Gogolina wystosowano pismo w sprawie zorganizowania szkolenia dla rolników o tematyce związanej z ochroną wód przed zanieczyszczeniem azotanami oraz o umieszczenie na stronie internetowej gminy Gogolin informacji dla mieszkańców i turystów o jakości wody;
- przeprowadzono kampanię informacyjną na temat potencjalnych zagrożeń narażenia na methemoglobinemię oraz zaleceń stosowania w diecie produktów z niską zawartością azotanów i wysoką zawartością antyutleniaczy, którą skierowano do kobiet w ciąży i matek dzieci do lat 3.

Wskazanim przez organy PIS grupom wrażliwym na przekroczenia wartości parametrycznych – kobiety w ciąży oraz matki przygotowujące mieszanki mleczne dla niemowląt do 3 miesiąca życia - dostawca wody zobowiązał się dostarczać wodę konfekcjonowaną.

Nadzór nad wodociągami zakładowymi.

Pod nadzorem znajdują się również 3 wodociągi zakładowe:

1. Krapkowice ZAMPAP, ul. Opolska 79A – produkuje wodę na potrzeby pracowników i zakładu.

W miesiącu czerwcu w wodzie stwierdzono obecność bakterii grupy coli i enterokoków. Przez 14 dni tj. od 6 do 19.06.2024r. obowiązywała decyzja o braku przydatności wody do spożycia – wydana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach. Po przeprowadzonych skutecznie działaniach naprawczych, potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach wydał Komunikat o przydatności wody do spożycia.

2. Zakłady Wapiennicze LHOIST Tarnów Op., Jednostka Produkcyjna w Górażdżach. Jakość wody w ciągu roku spełniała wymagania sanitarne i była przydatna do spożycia.

3. Stacja Paliw MOL, Krapkowice, ul. Kozielska 17.

Jakość wody w ciągu roku spełniała wymagania sanitarne i była przydatna do spożycia

Badania ciepłej wody w kierunku obecności bakterii z rodzaju *Legionella* sp.

Badania ciepłej wody w kierunku występowania bakterii z rodzaju *Legionella* sp. są przeprowadzane w obiektach działalności leczniczej udzielających stacjonarne i całodobowe

świadczenia zdrowotne. Badania takie zalecane są także w budynkach zamieszkania zbiorowego oraz w budynkach użyteczności publicznej np. z miejscami noclegowymi, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny.

Jeżeli instalacja wody ciepłej w obiekcie jest skolonizowana przez bakterie *Legionella* sp., to może dojść do zakażenia poprzez inhalację skażonego aerozolu wodno-powietrznego. Na zachorowanie narażone są przede wszystkim osoby chore i dzieci z niedoborami immunologicznymi.

W roku 2024 zaplanowano i wykonano badania wody ciepłej z instalacji w 3 budynkach użyteczności publicznej, a mianowicie:

1. Szpital KCZ w Krapkowicach, os. XXX-lecia 21;
2. Dom Seniora „Amazonka” w Mosznej;
3. Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne w Walcach.

Badania wykazały, że brak jest skażenia wody. Jakość wody spełnia wymagania sanitarne. System pod kontrolą – nie wymaga podjęcia specjalnych działań.

B. PŁYWALNIE

W rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w *sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* określone zostały parametry jakie powinna posiadać woda na pływalni by być bezpieczna pod względem sanitarnym dla osób korzystających z tych obiektów. Nadzór nad jakością wody z pływalni na terenie powiatu był sprawowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach względem 4 krytych pływalni oraz 4 pływalni odkrytych, sezonowych.

Jakość wody w pływalniach:

Na terenie powiatu działało 7 pływalni, które skontrolowano w zakresie stanu sanitarno-techniczno-higienicznego jak i jakości wody.

Letniej pływalni w Gogolinie nie uruchomiono – rozpoczęto budowę nowego obiektu.

Harmonogramy próbkobrania wody z pływalni na rok 2024 były zaakceptowane przez PPIS w Krapkowicach (obowiązek ten wynika z wyżej cytowanego rozp. Ministra Zdrowia). Sprawozdania z badań wody z pływalni ich właściciele przekazywali na bieżąco .

W ramach kontroli urzędowej pobrano 38 próbek wody, w których wykonano 38 badań w kierunku oznaczeń fizykochemicznych i 38 badań w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych (w tym oznaczenia obecności pałeczek *Legionella* sp.).

W zakresie jakości wody wydano 6 decyzji nakazowych (w tym 1 prolongującą):

- a) Kryta pływalnia Gogolin: badanie w ramach kontroli wewnętrznej wykazało zanieczyszczenie wody w wannie spa (obecne *Pseudomonas aeruginosa* w ilości >80 jtk/100 ml); skuteczność działań naprawczych potwierdzono badaniami; decyzję wykonano;
- b) Letnia pływalnia w Kamieniu Śląskim przy szkole podstawowej: badanie w ramach kontroli urzędowej wykazało zanieczyszczenie ciepłej wody z natrysku bakteriami

Legionella sp.; skuteczność działań naprawczych potwierdzono badaniami; decyzję wykonano;

- c) Kryta pływalnia w Instytucie Naukowo Badawczym w Kamieniu Śląskim: badanie wykonane w ramach kontroli wewnętrznej wykazało zanieczyszczenie wody w wannie spa (obecne *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 42 jtk/100 ml); skuteczność działań naprawczych potwierdzono badaniami; decyzję wykonano;
- d) Kryta pływalnia przy Publicznej Szkole Podstawowej nr 3 w Zdieszowicach: badanie w ramach kontroli wewnętrznej wykazało obecność bakterii Legionella sp. w niecce basenowej i w cyrkulacji niecki basenowej; decyzja w międzyczasie była prolongowana (był to okres przerwy świątecznej i były obawy, że działania naprawcze się przedłużą); skuteczność działań naprawczych potwierdzono badaniami; decyzję wykonano;
- e) Kryta pływalnia „Delfin” w Krapkowicach;

W ciągu roku na pływalni DELFIN w Krapkowicach zdarzył się 4 – krotnie tzw. „incydent kałowy” (3x w niecce rekreacyjnej z łózkami do masażu i biczami wodnymi oraz ze zjeżdżalnią i 1x w niecce sportowej). Zarządzający pływalnią każdorazowo podejmował prawidłowe działania, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach, czyli:

- zamykano natychmiast nieckę, w której wystąpił incydent;
- przeprowadzano wymianę wody w niecce z jej „szokowym” chlorowaniem;
- wykonywano badanie laboratoryjne jakości wody.

Informację o wyłączeniu części pływalni, czyli niecki, podawano na stronie internetowej obiektu oraz przy wejściu do obiektu, na tablicy ogłoszeń i przy kasach obiektu.

W miesiącu listopadzie badanie w ramach kontroli urzędowej wykazało zanieczyszczenie wody – nieprawidłowe parametry fizykochemiczne (ponadnormatywna zawartość chloru związanego w cyrkulacji basenu sportowego, cyrkulacji wanny jacuzzi, niecki basenu rekreacyjnego, cyrkulacji basenu rekreacyjnego, cyrkulacji brodzika; przekroczenie parametru mętności w cyrkulacji basenu sportowego, cyrkulacji wanny jacuzzi, niecki basenu rekreacyjnego, cyrkulacji basenu rekreacyjnego; przekroczenie parametru chloroformu w cyrkulacji basenu rekreacyjnego, niecce brodzika, cyrkulacji brodzika oraz obecność bakterii Legionella sp. w cyrkulacji wanny spa; wszczęto postępowanie administracyjne, wydano decyzję z terminem realizacji do dnia 26.01.2025r.

Kontrole i stan sanitarno - techniczny

Skontrolowano wszystkie pływalnie kryte - w Krapkowicach, Gogolinie, Kamieniu Śląskim oraz Zdieszowicach oraz 3 odkryte - w Zdieszowicach, Kamieniu Śląskim i Januszkowicach. Oceniano stan sanitarny pływalni sprawdzając np.: czy przy umywalkach i prysznicach jest zapewniony dostęp ciepłej wody; czy zachowana jest bieżąca czystość niecek basenowych, rynienek i krater rynienek przelewowych wokół niecek basenowych; jak jest zorganizowane zaplecze sanitarne dla osób korzystających z pływalni: wydzielone i prawidłowo urządzone szatnie/przebieralnie, sanitariaty, prysznice.

Przy pływalniach letnich/odkrytych w Zdieszowicach i Januszkowicach działały zorganizowane, z wieloma atrakcjami place zabaw dla dzieci, boiska do piłki siatkowej.

C. MIEJSCE OKAZJONALNIE WYKORZYSTYWANE DO KĄPIELI

Na terenie powiatu krapkowickiego zorganizowane zostało w sezonie letnim 2024 nad Jeziorem Srebrnym w Januszkowicach miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpiel. Obok funkcjonowało pole namiotowe. Podczas przeprowadzonej kontroli w bieżącym sezonie kąpielowym stan sanitarno-higieniczny miejsca do kąpiel, plaży oraz pola namiotowego nie budził zastrzeżeń. Nie wydawano zaleceń, decyzji.

Jakość wody spełniała wymagania sanitarne i nadawała się do kąpiel.

Na stronie internetowej naszej Stacji uruchomiono zakładkę SERWIS KĄPIELISKOWY 2024 przekierowującą zainteresowanych jakością wody w kąpieliskach na terenie Polski na stronę Głównego Inspektora Sanitarnego.

D. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W tej grupie obiektów pod nadzorem znajduje się 222 zakładów. Kontrolą objętych zostało 121 podmiotów. Kontrolowano m.in.: zakłady fryzjerskie, gabinety kosmetyczne, obiekty oferujące noclegi, dworce (PKS i PKP), cmentarze, DPS -y, toalety publiczne, hale sportowe.

Podczas kontroli w 2 obiektach zakwestionowano stan sanitarno-higieniczny:

W Zakładzie Barberskim w Krapkowicach i Salonie stylizacji paznokci w Gogolinie - nieprawidłowo przeprowadzano dezynfekcję narzędzi fryzjerskich; w zakładzie był nieporządek; stwierdzono brak umywalk przy wydzielonych stanowiskach do manicure i pedicure; brak zlewu gospodarczego w pomieszczeniu porządkowym; brak przedsionka w toalecie; brak właściwie urządzonego zaplecza socjalnego dla pracowników zakładu. Nałożono mandat karny; wydano decyzje administracyjne. Kontrole sprawdzające wykazały, że nieprawidłowości zostały usunięte.

W dalszym ciągu (od roku 2023) Dom Pomocy Społecznej „ANNA” w Krapkowicach obowiązuje decyzja wydana w związku ze stwierdzonymi podczas kontroli nieprawidłowościami – brudne, zawilgocone z nalotem pleśni, z łuszczącą się farbą i odpadającym tynkiem ściany i sufity w dziale fizjoterapii. Ze względu na trwające prace budowlane związane z inwestycją, jaką jest budowa Centrum Opiekuńczo Mieszkalnego przy budynku DPS „Anna” w Krapkowicach i szerokim zakresem prac do przeprowadzenia na terenie nieruchomości, Pani Dyrektor DPS „Anna” w Krapkowicach zwróciła się z prośbą o prolongowanie wykonania nakazów powyższej decyzji. PPIS w Krapkowicach wyraził zgodę na prolongatę wykonania nakazów decyzji do dnia 30.06.2025r.

Ponadto:

Przeprowadzono czynności kontrolne przy wykonywaniu 2 ekshumacji szczątków z grobów ziemnych na cmentarzu w Gogolinie. Pracownicy firmy podczas wykonywanych czynności wyposażeni byli w środki ochrony indywidualnej. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W wyniku prowadzonych czynności wydano decyzje:

- 2 finansowe i 2 nakazowe merytoryczne;

- 15 zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji;
- 2 zezwalające na wywóz urny z prochami poza granice RP;
- postanowień: 19 opiniujących sprowadzenia zwłok/urn z prochami z zagranicy do Polski.

Opiniowano organizację imprez:

1. Impreza masowa DNI GMINY WALCE.
2. Impreza masowa DNI KRAPKOWIC.
3. Impreza masowa FLY WITH US FESTIVAL w Kamieniu Śląskim.
4. Impreza masowa LATO NA MAXXA w Gogolinie.
5. Impreza masowa artystyczno-rozrywkowa DNI PARTNERSTWA BROŻEC.
6. OKTOBERFEST w Krapkowicach.

Interwencje:

Uczestniczono w 7 interwencjach dot. braku czystości w pomieszczeniach szkoły sportów walki; zbierania śmieci w mieszkaniu – smród i insekty; braku dezynfekcji w salonie fryzjerskim; składowania nielegalnie odpadów (składowisko w Krapkowicach przy ul. Opolskiej – sprawę przekazano wg właściwości rzeczowej do Burmistrza Krapkowic).

DZIAŁANIA EDUKACYJNO – INFORMACYJNE

Podczas przeprowadzanych kontroli w obiektach prowadzono działania informacyjno – edukacyjne polegające na:

- omówieniu stosowanych preparatów dezynfekcyjnych z zalecanym spektrum działania, w kontekście prawidłowego użycia zgodnie z przeznaczeniem, w zależności od potrzeb - dezynfekcja powierzchni i powierzchni trudno dostępnych; dezynfekcja rąk; dezynfekcja narzędzi i sprzętu; o zalecanym stężeniu preparatu i czasie jego działania; omówieniu, w przypadku stosowania narzędzi wielorazowego użytku konieczności prowadzenia sterylizacji; wykonywania testów kontroli chemicznej i testów kontroli biologicznej dotyczących sprawdzania skuteczności przeprowadzanych procesów sterylizacji; omówieniu zasad stosowania wyposażenia jednorazowego użytku – jednorazowo;
- omówieniu zasad właściwego utrzymania i eksploatacji wentylacji, klimatyzacji (okresowe przeglądy, czyszczenie).

Sprawowano nadzór nad solariami, w świetle zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium. Pod nadzorem znajduje się 8 obiektów z solariami; kontrole przeprowadzono w 6.

Podczas kontroli w zakładach nie stwierdzono nieprawidłowości, a mianowicie:

- nie prowadzi się reklamy i promocji usług w zakresie udostępniania solarium;
- nie udostępnia się solarium małoletnim;
- w zakładach umieszczona jest czytelna i w miejscu widocznym dla klientów zakładu informacja o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia; grafika informacji jest zgodna z rozporządzeniem. Nie nakładano kar pieniężnych.

E. OCENA STANU SANITARNEGO PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Sprawowano nadzór na obiektami prowadzącymi działalność leczniczą, wykonującymi stacjonarne i ambulatoryjne świadczenia zdrowotne na terenie powiatu krapkowickiego, to jest nad:

- szpitalami (2),
- zakładem opiekuńczo leczniczym (1),
- przychodniami, ośrodkami zdrowia i poradniami (26),
- innymi podmiotami tj.: medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej, opieka pielęgniarska długoterminowa, gabinety higieny szkolnej, stacje opieki Caritas (40).

Kontrole stanu sanitarnego w placówkach prowadzących działalność leczniczą w 2024 r. przeprowadzono w 41 obiektach, spośród 69 ujętych w ewidencji.

Stan sanitarny podmiotów leczniczych

1. Szpitale: CTN w Mosznej i KCZ w Krapkowicach.

Oceniano stan sanitarno-higieniczny sal chorych, węzłów sanitarnych towarzyszących salom chorych, gabinetów pielęgniarskich, zabiegowych, magazynów pościeli czystej itp. Sprawdzano sposób postępowania z wytwarzanymi w działalności odpadami, zarówno komunalnymi jak i niebezpiecznymi medycznymi.

Nie kwestionowano stanu sanitarno – technicznego obu obiektów.

Gospodarka odpadami medycznymi prawidłowa. Zapewniony został odbiór odpadów medycznych niebezpiecznych i komunalnych do utylizacji przez specjalistyczne firmy. Nie zgłaszano problemów z odbiorem odpadów medycznych. Postępowanie z bielizną stosowaną w działalności zarówno jednorazowego użytku (np. ręczniki, prześcieradła, fartuchy flizelinowe, pościel) czy wielokrotnego stosowania (fartuchy ochronne personelu, pościel) prawidłowe.

W dalszym ciągu Krapkowicki Szpital nie posiada rezerwowego źródła wody przeznaczonej do spożycia. Termin wykonania decyzji upływa w dniu 31.12.2025r.(wymaganie określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą).

2. Zakład Opiekuńczo Leczniczy w Górażdżach –

ZOL w Górażdżach – oceniano stan sanitarno-higieniczny sal chorych, węzłów sanitarnych, gabinetów pielęgniarskich, zabiegowych, magazynów pościeli czystej, brudowników. Sprawdzano sposób postępowania z wytwarzanymi w działalności odpadami, zarówno komunalnymi jak i niebezpiecznymi medycznymi.

Po kontroli sanitarnej w roku 2024 wydana została decyzja administracyjna w związku ze stwierdzonymi następującymi uchybieniami:

- brak dopływu wody bieżącej ciepłej i zimnej przy umywalce w pomieszczeniu do mycia i dezynfekcji środków transportu wewnętrznego (piwnica);
- ubytki, odpryski farby oraz spękania tynku ściany w wc dla pacjentów (parter);
- nieczynna/ niesprawna toaleta przy szatni personelu (piwnica).

Nakazy decyzji wykonano, co zostało odnotowane podczas kontroli sprawdzającej.

Gospodarka odpadami medycznymi prawidłowa. Zapewniony został odbiór odpadów medycznych niebezpiecznych i komunalnych do utylizacji przez specjalistyczne firmy. Nie zgłaszano problemów z odbiorem odpadów medycznych.

Postępowanie z bielizną stosowaną w działalności zarówno jednorazowego użytku (np. prześcieradła, fartuchy flizelinowe, pościel) czy wielokrotnego stosowania (fartuchy ochronne personelu, pościel) prawidłowe.

3. Przychodnie, poradnie, ośrodki zdrowia

Spośród 26 placówek w tej grupie skontrolowano 20 obiektów. Stan sanitarno-techniczny zakwestionowany został w 1 obiekcie: w poradni dla dzieci w Krapkowicach podczas kontroli stwierdzono brak wody ciepłej przy umywalce w gabinecie zabiegowym oraz w toalecie dla osób niepełnosprawnych. Nieprawidłowość została usunięta. Wydana została tylko decyzja finansowa za kwestionowaną kontrolę.

W pozostałych skontrolowanych w tej grupie obiektach stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń. Gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów medycznych niebezpiecznych, wytworzonych w czasie prowadzonej działalności, odbywa się zgodnie z przepisami. Ich odbiór do utylizacji odbywa się zgodnie z umowami zawartymi ze specjalistycznymi firmami, z częstotliwością odpowiednią do prowadzonej działalności i ilości wytwarzanych odpadów. Sposób gromadzenia odpadów medycznych niebezpiecznych prawidłowy. Nie zgłaszano problemów z odbiorem odpadów medycznych.

Postępowanie z bielizną stosowaną w działalności zarówno jednorazowego użytku (np. ręczniki, prześcieradła, fartuchy flizelinowe) czy wielokrotnego stosowania (fartuchy ochronne personelu) prawidłowe.

4. Inne podmioty (pogotowia ratunkowe, medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej, itd.)

Spośród 40 nadzorowanych w tej grupie podmiotów skontrolowano 18.

Stan sanitarno-techniczny skontrolowanych podmiotów bez zastrzeżeń. Wytwarzane w działalności odpady medyczne są odbierane zgodnie z umowami zawartymi ze specjalistycznymi firmami, z częstotliwością odpowiednią do prowadzonej działalności i ilości wytwarzanych odpadów. Sposób gromadzenia odpadów medycznych niebezpiecznych prawidłowy. Nie zgłaszano problemów z odbiorem odpadów medycznych.

W placówkach wykorzystywana jest bielizna jedno- i wielorazowego użytku. Opracowane są instrukcje postępowania z bielizną. Pranie bielizny odbywa się w zakresie własnym (w

placówce wydzielonym pomieszczeniu urządzenie pralko-suszarka) lub w pralni, z którą podpisano umowę.

INFORMACJA W ZAKRESIE HIGIENY ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

1. Zakres nadzoru sanitarnego

Pod nadzorem oddziału Higieny Żywności, żywienia i Przedmiotów użytku w roku 2024 było 596 obiektów żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz obrotu kosmetykami, w tym:

- 124 zakłady produkcji żywności, w tym m.in.: 14 piekarni, 5 ciastkarni, 4 automaty do lodów, 1 młyn zbożowy, 1 wytwórnia koncentratów spożywczych, 73 producentów pierwotnych, 4 producentów w ramach RHD, 16 producentów żywności w warunkach domowych, 4 innych wytwórni żywności, 2 zakłady producentów pierwotnych i dostawców bezpośrednich;
- 241 obiekty obrotu żywnością, w tym m.in.: 144 sklepy spożywcze (w tym 23 supermarkety), 7 kiosków, 10 hurtowni, 3 obiekty ruchome i tymczasowe, 10 aptek, 38 punktów sprzedaży artykułów spożywczych, 29 środków transportu żywności;
- 126 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym m.in.: 60 restauracji, 45 zakładów małej gastronomii, 21 zakładów małej gastronomii jako zakłady ruchome i tymczasowe;
- 87 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym m.in.: 2 bloki żywienia w szpitalu, 6 stołówek w żłobkach, 28 stołówek szkolnych, 35 stołówek w przedszkolach, 7 bloków żywienia w domach opieki, 1 bufet zakładowy, 8 miejsc wypoczynku dzieci i młodzieży;
- 12 wytwórni i miejsc obrotu przedmiotami użytku, w tym 3 wytwórnie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, 9 miejsc obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością;
- 6 obiektów wytwarzania i obrotu kosmetykami (1 zakład produkujący kosmetyki, 5 obiektów obrotu kosmetykami).

W ramach bieżącego nadzoru w 2024 roku przeprowadzono **396 kontroli** w zakładach produkcji, obrotu i żywienia, w zakładach produkcji i obrotu materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, oraz produkcji i obrotu kosmetykami, w tym:

- 198 kontroli zaplanowanych zgodnie z harmonogramem kontroli na 2024 rok,
- 39 kontroli sanitarnych przed zatwierdzeniem i wpisaniem do rejestru,
- 16 kontroli w związku z interwencją klientów,
- 47 kontroli w związku z powiadomieniami systemu RASFF,
- 10 kontroli sprawdzających wykonanie decyzji administracyjnych nakazowych,
- 44 kontrole tematyczne w związku z poborem próbek,
- 12 kontroli tematycznych w związku z wypoczynkiem letnim i zimowym dzieci i młodzieży;

- 13 kontroli w związku z wystąpieniem powodzi na terenie powiatu;
- 9 kontroli tematycznych w związku z otrzymanymi pismami od Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego;
- 2 kontrole w związku z zatruciem pokarmowym;
- 6 kontroli w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę w związku z wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych oraz 11 kontroli w związku z nadzorem nad kosmetykami, w trakcie których oceniono znakowanie opakowań produktów wprowadzanych do obrotu.

Tabela 1.

	2021	2022	2023	2024
Liczba obiektów pod nadzorem	557	539	550	590
Liczba kontroli zaplanowanych	151	139	168	230
Liczba kontroli wykonanych	301	346	326	396

W roku 2024 przeprowadzono również **756 kontroli granicznych**, w trakcie których oceniono warunki składowania i transportu 1323 partii środków spożywczych. Po przeprowadzonych kontrolach wydano 756 decyzji finansowych.

Podczas sprawowanego nadzoru nad **obiektami** żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków wydano 144 decyzje administracyjne, w tym:

- 9 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, w tym 8 decyzji z rygorem natychmiastowej wykonalności;
- 2 decyzje przedłużające termin wykonania nakazu;
- 18 decyzji finansowych;
- 39 decyzji dotyczących zatwierdzenia zakładu, na podstawie art. 61 ust.1, ust.2, ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
- 72 decyzje wykreślające zakłady z rejestru;
- 3 decyzje zmienne;
- 1 decyzja umarzająca postępowanie.

W roku 2024 nałożono **7 mandatów karnych na kwotę 2000,00 zł.**

Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na właściwą jakość surowców i wyrobów gotowych, warunki przechowywania żywności, zwłaszcza łatwo psującej się, prawidłowość procesów technologicznych, właściwy stan techniczny i sanitarny pomieszczeń i urządzeń, właściwe znakowanie środków spożywczych, w tym znakowanie suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, funkcjonowanie systemu traceability (śledzenie drogi środka spożywczego), pochodzenie mięsa i jego przetworów, postępowanie z odpadami pochodzenia zwierzęcego, przestrzeganie

zasad dobrej praktyki higienicznej i dobrej praktyki produkcyjnej oraz funkcjonowanie systemu HACCP.

2. Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higienicznosanitarnych. Obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności spoczywa na przedsiębiorcach branży spożywczej.

Dzięki systematycznym kontrolom przeprowadzanym przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej stan sanitarny i techniczny obiektów żywności i żywienia poprawia się. W wielu zakładach stan sanitarny ulega systematycznej poprawie dzięki wdrażaniu i stosowaniu zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), a także wprowadzaniu systemu HACCP. Zasady GHP/GMP wdrożyły wszystkie zakłady. Natomiast system HACCP wprowadziło 212 zakładów objętych nadzorem. Pozostałe zakłady są w trakcie wdrażania i opracowywania stosownej dokumentacji.

W części małych zakładów spożywczych przestrzeganie zasad GHP i GMP uznano za wystarczające dla kontroli najważniejszych zagrożeń bezpieczeństwa żywności, dotyczy to przede wszystkim punktów małej gastronomii bazujących na półproduktach i produktach gotowych. Dla tych zakładów system HACCP nie jest wymagany.

W roku 2024 w zakładach produkcji przeprowadzono 37 kontroli, w tym:

- 24 kontrole zaplanowane zgodnie z harmonogramem kontroli na 2024r.,
- 5 kontroli tematycznych w związku z poborem próbek,
- 3 kontrole w związku z zatwierdzeniem i wpisaniem zakładu do rejestru,
- 2 kontrole tematyczne w związku z wystąpieniem powodzi na terenie powiatu krapkowskiego,
- 3 kontrole dotyczące interwencji klienta.

Wydano ogółem 11 decyzji administracyjnych, w tym:

- 7 decyzji wykreślających zakład z rejestru,
- 1 decyzję zmienną,
- 3 decyzje dotyczącą zatwierdzenia na podstawie art. 61 ust.1, ust.2, ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. z 2023r. poz. 1448 z późniejszymi zmianami),

Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano 7 próbek.

W zakładach obrotu żywnością przeprowadzono 205 kontroli, w tym:

- 81 kontroli zaplanowanych zgodnie z harmonogramem kontroli na 2024 rok,
- 5 kontroli sprawdzających,
- 9 kontroli w związku z interwencją klientów,
- 40 kontroli w związku z powiadomieniami RASFF,
- 38 kontroli tematycznych w związku z poborem próbek,

- 15 kontroli przeprowadzono przed zatwierdzeniem i wpisaniem do zakładu do rejestru,
- 9 kontroli tematycznych w związku z pismami otrzymanymi od Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego;
- 8 kontrole tematyczne w związku z wystąpieniem powodzi na terenie powiatu krapkowickiego.

Wydano ogółem **76 decyzji administracyjnych**, w tym:

- 46 decyzji wykreślających zakłady z rejestru zakładów,
- 15 decyzji dotyczących zatwierdzenia zakładu zgodnie art. 61 ust.1, ust.2, ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r.o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
- 5 decyzji administracyjnych z rygorem natychmiastowej wykonalności,
- 9 decyzji finansowych,
- 1 decyzja zmienna.

Najczęściej występujące uchybienia w zakładach obrotu żywnością to:

- brak prowadzonych na bieżąco zapisów wynikających z procedur opracowanych w oparciu o zasady systemu HACCP;
- nieprawidłowe znakowanie wprowadzanych do obrotu środkach spożywczych;
- nieprawidłowo przechowywane artykuły spożywcze – niezgodnie z deklaracją producenta;
- niewłaściwy stan sanitarny pomieszczeń (zbędny sprzęt);
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych.

Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu w **zakładach obrotu żywnością** pobrano **186 próbek**.

W roku 2024 pod nadzorem znajdowało się **126 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego**, w tym m.in.: 60 restauracji, 38 zakładów małej gastronomi typu fast food, 21 zakładów małej gastronomi jako zakłady ruchome i tymczasowe, 7 pijalni piwa.

W zakładach żywienia zbiorowego otwartego przeprowadzono **82 kontrole**, w tym:

- 49 kontroli zaplanowanych zgodnie z harmonogramem kontroli na 2024 rok,
- 3 kontrole w związku z interwencją klientów,
- 7 kontroli w związku z powiadomieniami RASFF,
- 15 kontroli przeprowadzonych przed zatwierdzeniem i wpisaniem zakładu do rejestru,
- 1 kontrola w związku z poborem próbek do badań laboratoryjnych;
- 4 kontrole sprawdzające wykonanie uchybień ujętych w decyzjach nakazowych,
- 3 kontrole tematyczne w związku z wystąpieniem powodzi na terenie powiatu krapkowickiego.

Wydano ogółem **44 decyzje administracyjne**, w tym:

- 8 decyzji finansowych,
- 15 decyzji wykreślających zakłady z rejestru zakładów,
- 15 decyzji dotyczących zatwierdzenia zakładu, na podstawie art. 61 ust.1, ust.2, ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r.o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
- 4 decyzje administracyjne nakazowe, w tym 3 natychmiastowe,
- 1 decyzję zmienną,
- 1 decyzję umarzającą postępowanie.

Nałożono 3 mandaty karne na kwotę 1100 zł.

Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano **22 próbki**.

Najczęściej stwierdzane uchybienia w zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego to:

- nieprawidłowe warunki przechowywania środków spożywczych – niezgodnie z deklaracją producenta;
- brak zachowanej segregacji w urządzeniach chłodniczych;
- przechowywanie i przygotowywanie posiłków z przeterminowanych środków spożywczych;
- brak prowadzenia zapisów wynikających z wdrożonych zasad systemu HACCP;
- brak orzeczeń lekarskich dla celów sanitarno - epidemiologicznych;
- niewłaściwy stan sanitarno - techniczny pomieszczeń (ściany, sufity, podłogi,);
- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń i sprzętu.

3. Stan sanitarny środków transportu żywności

W 2024 roku nie przeprowadzono kontroli środków transportu.

Zakłady produkujące żywność posiadają własne środki transportu, na które uzyskały pozytywne decyzje administracyjne. Większość obiektów obrotu żywnością dysponuje odpowiednimi środkami transportu, sprawnymi technicznie i przeznaczonymi wyłącznie do przewozu artykułów spożywczych.

4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W 2024 roku pobrano do badań laboratoryjnych 210 próbek żywności, 1 próbkę materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 2 próbki kosmetyków. W związku z zatruciem pokarmowym pobrano do badań laboratoryjnych w ramach nadzoru sanitarnego 26 próbek wymazów sanitarnych z powierzchni roboczych i sprzętu wykorzystywanego w produkcji posiłków obiadowych oraz 16 próbek żywności. W 3 próbkach żywności stwierdzono obecność Salmonella Enteritidis – rosół z makaronem, gołąbki w sosie pomidorowym, kotlety mielone.

Sytuację w odniesieniu do środków spożywczych w latach 2021-2024 przedstawia

Tabela 3.

	2021	2022	2023	2024
Liczba próbek pobranych	185	188	201	211
Liczba próbek zdyskwalifikowanych	2	1	6	0
% próbek zdyskwalifikowanych	1,1	0,5	2,98	0,00*

*tabeli nie zostały ujęte próbki pobrane w związku z zatruciem pokarmowym

5. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 2024 roku pod nadzorem znajdowały się 3 zakłady produkujące opakowania przeznaczone do kontaktu z żywnością oraz 9 zakładów obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W 2024 roku do badań laboratoryjnych pobrano 1 próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (łopatka do przewracania) w kierunku migracji pierwszorzędowych amin aromatycznych. Pobrana próbka nie była kwestionowana.

6. Jakość kosmetyków.

W 2024 roku pod nadzorem znajdował się 1 zakład produkujący kosmetyki oraz 5 zakładów obrotu kosmetykami.

W 2024 roku do badań laboratoryjnych pobrano 2 próbki kosmetyków w kierunku mikrobiologicznym. Pobrane próbki nie były kwestionowane..

7. Ocena sposobu żywienia

W 2024 roku pod nadzorem znajdowało się 87 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego. Dokonano oceny jadłospisów w 52 zakładach. Jadłospisy nie budziły zastrzeżeń. W 45 obiektach żywienie odbywa się w formie cateringu. Posiłki dostarczane są w termosach i specjalistycznymi środkami transportu. W pozostałych obiektach posiłki przygotowywane są na miejscu.

W związku z wypoczynkiem dzieci i młodzieży dodatkowo przeprowadzono 12 kontroli warunków przygotowywania posiłków i żywienia uczestników.

Przeprowadzono ogółem 66 kontroli sanitarnych w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym:

- 44 kontrole zaplanowane zgodnie z harmonogramem kontroli na 2024 rok,
- 6 kontroli przeprowadzonych przed zatwierdzeniem i wpisaniem zakładu do rejestru,
- 12 kontroli tematycznych w związku z wypoczynkiem dzieci i młodzieży,
- 1 kontrola w związku z interwencją,
- 2 kontrole w związku z wystąpieniem zatrucia pokarmowego;
- 1 kontrola sprawdzająca wykonanie uchybie ujętych w decyzji nakazowej.

Wydano ogółem 13 decyzji administracyjnych, w tym:

- 6 decyzji dotyczących zatwierdzenia zakładu, na podstawie art. 61 ust.1, ust.2, ust. 3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r.o bezpieczeństwie żywności i żywienia,
- 2 decyzje zmienne,
- 4 decyzje wykreślające,
- 1 decyzja finansowa.

7. Nadzór nad kosmetykami.

Pod nadzorem w 2024r. znajdowało się 5 obiektów obrotu kosmetykami oraz 1 zakład produkcji kosmetyków. Przeprowadzono 11 kontroli, w związku z nadzorem nad kosmetykami, w trakcie których oceniono znakowanie opakowań produktów wprowadzanych do obrotu oraz

pobrano 2 próbki kosmetyków do badań laboratoryjnych w kierunku badań mikrobiologicznych. Pobrane próbki nie były kwestionowane.

Suplementy diety oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego

1. Zakres nadzoru

Obrót suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami lub składnikami mineralnymi prowadzą hiper i supermarkety oraz duże sklepy na wydzielonych stoiskach, natomiast pozostałe sklepy ogólnospożywcze na wydzielonych regałach, półkach (mniejsze ilości).

Na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach znajduje się 1 punkt sprzedaży suplementów diety. Punkt sprzedaży służy głównie do odbioru zamówionych przez Internet dla klienta suplementów diety. W obiekcie nie magazynuje się produktów, jak również nie wprowadza się nowych suplementów diety.

Do badań laboratoryjnych pobrano 8 próbek środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego w ramach urzędowej kontroli żywności oraz 6 próbek suplementów diety. Pobrane próbki nie były kwestionowane

Środki zastępcze.

Środki zastępcze, tzw. „dopalacze” są produktami o nieznanym składzie chemicznym. Narodowy Instytut Leków na stronie internetowej informuje, że „dopalacze” zawierają mieszanki różnych substancji, które mogą wywoływać niekorzystne działanie. Efekt farmakologiczny i toksykologiczny może zagrażać zdrowiu i życiu użytkowników, a objawy zatrucia utrudniają leczenie. Kupując takie produkty nigdy nie można mieć pewności jaki jest ich skład oraz zawartość. Tzw. „dopalacze” wywierają toksyczne działanie na ośrodkowy układ nerwowy, układ sercowo - naczyniowy, przewód pokarmowy, nerki i mięśnie szkieletowe, mogą wywołać również ciężkie zaburzenia psychiczne i neurologiczne.

W 2024r. przeprowadzono 1 kontrolę w związku z wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych, tzw. „dopalaczy” zawierających w składzie muscymol oraz kwas ibotenowy w postaci grzyba muchomora czerwonego Amanita muscaria oraz innych zawierających te substancje. W trakcie kontroli nie stwierdzono produktów zawierających w/w substancji.

W ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego przez Państwową Inspekcję Sanitarną były przekazywane informacje terenowo właściwej Inspekcji Weterynaryjnej. Ponadto współpracowano również z inspekcją sanitarną na terenie województwa i Polski, Komendą Powiatową Policji oraz z Wojewódzką Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu, Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska oraz z komórkami własnej jednostki.

INFORMACJA W ZAKRESIE SEKCJI HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny dzieci i młodzieży ma na celu zapewnienie bezpiecznych warunków i odpowiedniego standardu higienicznego nauki, pobytu i wypoczynku dzieci i młodzieży w publicznych i niepublicznych szkołach i innych placówkach.

Do zakresu działania Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego w sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży należy:

- ✓ Ocena higieny procesów nauczania.
- ✓ Ocena warunków sanitarno-higienicznych pomieszczeń i otoczenia oraz stanu sanitarnotechnicznego sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych.
- ✓ Sprawowanie nadzoru nad prawidłową organizacją i przebiegiem wypoczynku dzieci i młodzieży.

Nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi sprawowany jest na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 416), rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1604 ze zm.) oraz na podstawie art. 10 ust. 1 pkt. 1 i 3 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 737 ze zm.).

Na terenie powiatu krapkowickiego w 2024r. nadzorem sanitarnym objęte były następujące placówki:

Placówki stałe pod nadzorem:

- 6 żłobków
- 38 przedszkoli
- 23 szkoły podstawowe
- 7 zespołów szkół
- 1 szkoła muzyczna,
- 3 inne placówki rekreacji dla dzieci (bawialnie dla dzieci)

W Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach pod nadzorem sanitarno-higienicznym jest ogółem 78 placówek stałych. Dodatkowo w trakcie wypoczynku letniego i zimowego przeprowadza się kontrole warunków higieniczno – sanitarnych miejsc wypoczynku. W roku 2024 w bazie wypoczynku zarejestrowano 64 turnusy.

Na rok 2024 zaplanowano 48 kontroli w placówkach stałych. Wszystkie zaplanowane kontrole zostały przeprowadzone. **Wykonano łącznie 82 kontrole** (w tym 48 *planowanych* i 34 *ponadplanowych*)

Kontrole ponadplanowe to kontrole miejsc wypoczynku –22, kontrole placówek oświatowych przed rozpoczęciem nowego roku szkolnego -11, 1 kontrola we współpracy z oddz. EP i HŻ po stwierdzeniu zbiorowego zatrucia pokarmowego w Publicznym Przedszkolu.

Plan zasadniczych zadań na rok 2024 był realizowany na bieżąco.

W trakcie bieżących kontroli oceniono ogólny stan sanitarno-higieniczny placówek i otoczenia, a także środowisko pracy ucznia/przedszkolaka oraz prowadzono działania informacyjno-edukacyjne.

W celu zapobiegania wadom postawy podczas kontroli prowadzono rozmowy z dyrektorami placówek oraz prowadzono działania edukacyjne skierowane do uczniów dyrektorów i nauczycieli na temat nadmiernego obciążenia tornistrów/plecaków oraz ergonomicznego stanowiska pracy dziecka/ucznia.

Omawiano zagadnienia dotyczące prawidłowej wagi tornistra, właściwego wyboru tornistra, zasad prawidłowego pakowania i noszenia tornistra oraz negatywnych skutków zdrowotnych nadmiernej wagi i nieprawidłowego noszenia tornistra. Zachęcano uczniów do pozostawiania w szkole części podręczników i przyborów szkolnych. W szkołach pozostawiono ulotki „Jak wybrać właściwy tornister i dobrze go spakować?”, „Ergonomiczne stanowisko pracy ucznia/dziecka”.

Podczas kontroli omawiano również tematy związane z profilaktyką chorób głównie przenoszonych drogą kropelkową, jak również wszawicą, owsicą. Przypominano o konieczności przestrzegania zasad higieny. Prowadzono również rozmowy nt. zapewnienia odpowiedniego oświetlenia elektrycznego w pomieszczeniach placówek, szkodliwości napojów energetycznych, informowano o potrzebie dbania o wewnętrzną sieć wodociagową oraz wykonywaniu badań ciepłej wody użytkowej w kierunku skażenia instalacji bakterią **Legionella** w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wody. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych w formie ulotek i broszur.

Podczas kontroli przeprowadzono działania promocyjne i informacyjne dotyczące realizacji Ogólnopolskiego Programu bezpłatnych szczepień przeciw **HPV** dla uczniów w wieku od 9 do 14 lat.

W związku z powyższym:

- ✓ do organów prowadzących oraz do placówek oświatowych wystosowano pismo dotyczące programu szczepień przeciwko HPV wprowadzanego do szkół od września 2024.
- ✓ z pracownikami Urzędów Gmin i Starostwa Powiatowego oraz Dyrektorami placówek i wyznaczonymi do spraw szczepień koordynatorami wielokrotnie prowadzono rozmowy telefoniczne, podczas których zachęcano do przystąpienia do programu, udzielano rad, edukowano nt. szczepień przeciwko HPV, a także zbierano dane ze szkół m.in. dot. ilości chętnych do szczepień oraz ilości uczniów zaszczepionych.

Na 27 szkół podstawowych do programu przystąpiło 11 szkół, gdzie zaszczepiono 193 dzieci.

Materiały dotyczące w/w programu zamieszczone są na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

Stan techniczno-sanitarny placówek.

Stan techniczno-sanitarny kontrolowanych placówek nauczania i wychowania na terenie powiatu był dobry. W obiektach znajdowały się odpowiednie zapasy środków czystościowych, dezynfekcyjnych i higienicznych. Sprzęt i wyposażenie placówek były w dobrym stanie technicznym.

Zaplecze sanitarne placówek dla dzieci i młodzieży oraz warunki do utrzymania higieny osobistej.

Na terenie powiatu krapkowickiego we wszystkich placówkach zapewniono prawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży. W każdym z sanitariatów zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej wody, mydła w płynie i ręczników jednorazowego użytku, sporadycznie zainstalowane są suszarki do rąk. Papier toaletowy wyłożony był w kabinach ustępowych lub w bębnowych pojemnikach zamontowanych w przedsionkach do WC.

Wszystkie placówki nauczania i wychowania korzystają z wody pochodzącej z wodociągów sieciowych. Na 46 skontrolowanych placówek 41 posiadało połączenie do centralnej sieci kanalizacyjnej, natomiast tylko w 3 placówkach nieczystości były odprowadzane do szamba, a 2 placówki posiadały własne oczyszczalnie ścieków.

Nie funkcjonują placówki z ustępami zewnętrznymi.

Ocena warunków środowiska szkolnego.

W ramach nadzoru nad warunkami środowiska placówek nauczania i wychowania i w ramach działań w zakresie profilaktyki wad postawy u dzieci przeprowadzono badania w zakresie dostosowania mebli szkolnych i przedszkolnych do wzrostu dzieci, prowadzono również działania dot. ważenia tornistrów. Ponadto zgodnie z planem pracy dokonywano oceny rozkładu lekcji pod kątem higieny pracy ucznia, wykonywano pomiary temperatury w pomieszczeniach. Monitorowano podczas bieżących kontroli funkcjonowanie oczyszczaczy powietrza.

Ergonomia w szkole.

Działania w zakresie profilaktyki wad postawy u dzieci i młodzieży:

- W 2024r. przeprowadzono badanie/ocenę dostosowania mebli do wzrostu uczniów w 3 szkołach podstawowych, gdzie badaniem objęto 256 uczniów z 17 oddziałów szkolnych. Ocena nie wykazała zastrzeżeń.
- Przeprowadzono również ocenę dostosowania mebli do wzrostu dzieci w 1 placówce przedszkolnej. Badaniem objęto 90 przedszkolaków z 5 oddziałów przedszkolnych. Ocena nie wykazała zastrzeżeń.

Łącznie oceniono 346 stanowisk pracy ucznia/przedszkolaka. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.

Podczas oceny stanowiska pracy ucznia informowano na bieżąco o przestrzeganiu zasad prawidłowego zestawienia mebli, ich oznakowania, zróżnicowania mebli w poszczególnych klasach. Poinformowano również aby dzieci zajmowały odpowiedni rozmiar ławek i krzeseł w przypadku zmiany sali lekcyjnej.

Na każdej przeprowadzanej kontroli w przedszkolach i szkołach podstawowych przeprowadzano działania informacyjno-edukacyjne dot. ergonomicznego stanowiska pracy dziecka/ucznia,

Badanie ciężaru tornistrów.

W ramach działań w zakresie profilaktyki wad postawy u dzieci i młodzieży w roku 2024 przeprowadzono w 2 szkołach pomiary ciężaru tornistrów/plecaków uczniów w porównaniu do masy ciała..

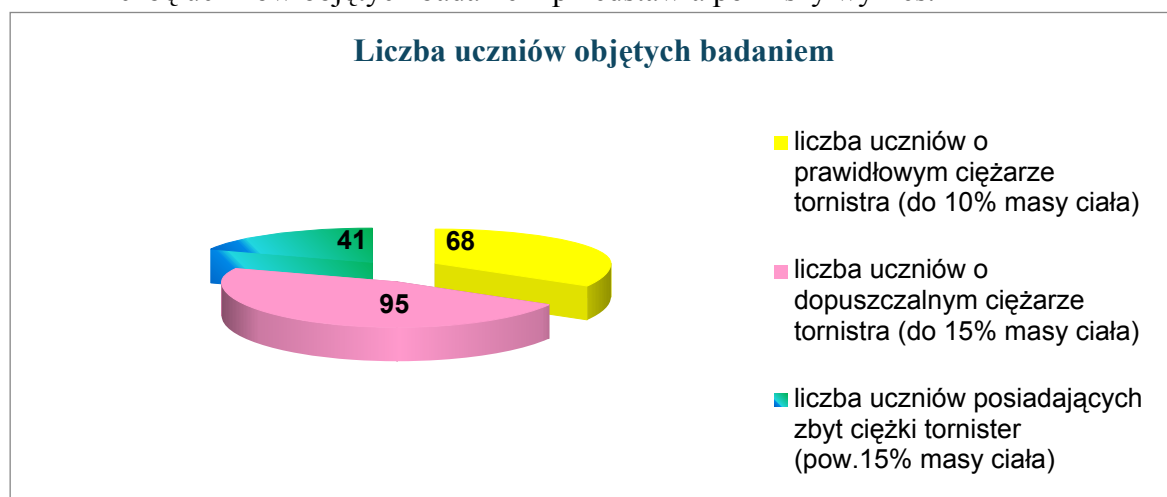
Waga tornistra nie powinna przekraczać 10 do 15% masy ciała ucznia.

Łącznie przebadano **204** uczniów z 12 oddziałów.

W wyniku badania ustalono, że:

- ✓ 68 uczniów (33 %) posiadało tornister o prawidłowym ciężarze w stosunku do masy ciała ucznia tj do 10%
- ✓ 95 uczniów (47 %) posiadało tornister o dopuszczalnym ciężarze w stosunku do masy ciała tj. do 15%
- ✓ 41 uczniów (20 %) posiadało zbyt ciężki tornister tj. powyżej 15% w stosunku do masy ciała.

Liczbę uczniów objętych badaniem przedstawia poniższy wykres.

Rozkłady zajęć.

Racjonalne zaplanowanie rozkładów zajęć lekcyjnych w układzie dnia, tygodnia i roku szkolnego jest nieodzownym warunkiem higienicznej organizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego w szkole. Z punktu widzenia zasad higieny pracy umysłowej ucznia i zachowania rytmiczności trybu życia, rozłożenie obciążenia nauką powinno być równomierne w ciągu tygodnia. Zajęcia z elementami ruchu stanowią przeciwwagę dla wysiłku umysłowego unieruchomienia uczniów w pozycji siedzącej na pozostałych lekcjach, dlatego powinny być one uwzględniane w każdym dniu zajęć lekcyjnych. Ma to korzystny wpływ na stan zdrowia ucznia, jego samopoczucie i wydajność pracy szkolnej.

W ramach nadzoru bieżącego przeprowadzono analizę rozkładów zajęć lekcyjnych w 14 placówkach, 141 oddziałach (bez uwag).

Mikroklimat pomieszczeń.

Pomiary temperatury powietrza w pomieszczeniach w okresie grzewczym wykonano w 16 placówkach, w 78 pomieszczeniach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne.

W trosce o stan zdrowia uczniów (codzienne noszenie ciężkich plecaków i tornistrów, które może prowadzić do m. in. trwałego skrzywienia kręgosłupa) wprowadzony został prawny obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w placówce podręczników i przyborów szkolnych. Z obowiązku tego wywiązały się wszystkie szkoły na terenie powiatu wydzielając indywidualne lub zbiorowe szafki, szuflady lub półki.

Ustalono, że zazwyczaj uczniowie z klas I-III posiadają indywidualne szuflady /szafki w klasach. Natomiast pozostali uczniowie posiadają metalowe szafki, które usytuowane są w korytarzu komunikacyjnym lub w pomieszczeniu szatni. Szafki są przeznaczone dla jednej lub dwóch osób. Ponadto w klasach przedmiotowych są wspólne półki w szafach, gdzie uczniowie pozostawiają książki przedmiotowe.

Podczas kontroli w klasach młodszych stwierdzono rzeczy uczniów w wydzielonych miejscach, natomiast w klasach starszych pomimo zapewnienia miejsca na podręczniki i przybory szkolne nie wszyscy uczniowie korzystają z szafek.

Zwrócono uwagę na potrzebę prowadzenia regularnych działań edukacyjnych na w/w temat, zarówno wśród dzieci, rodziców i opiekunów, jak i nauczycieli.

Ochrona terenów rekreacyjnych i sportowych przed zanieczyszczeniami przez zwierzęta

Podczas przeprowadzanych kontroli stwierdzono, że tereny rekreacyjne i sportowe oraz place zabaw są zabezpieczone przed zanieczyszczeniami.

Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna zwraca szczególną uwagę na działania, mające na celu promocję zdrowego i aktywnego stylu życia. Zajęcia wychowania fizycznego są istotnym elementem dbałości o zdrowie dzieci i młodzieży, dlatego też ważne jest zapewnienie uczniom dobrych warunków do aktywności fizycznej.

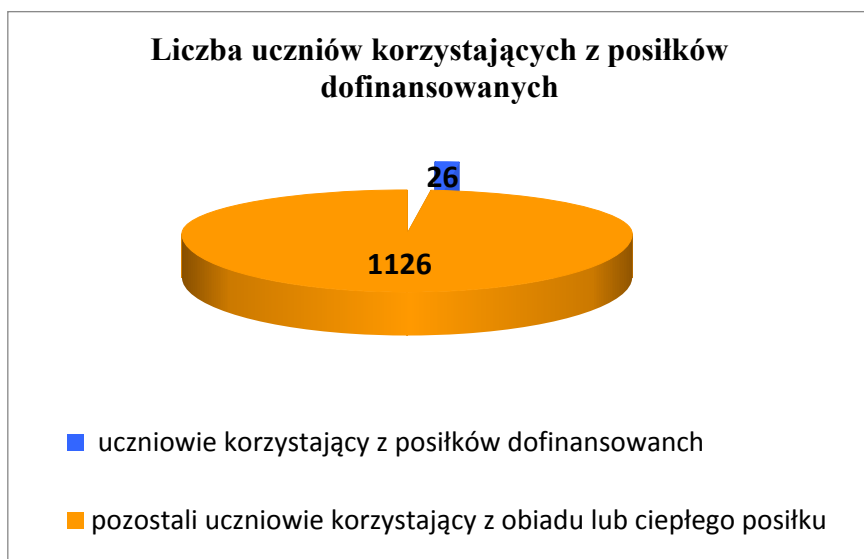
Na podstawie przeprowadzonych kontroli można stwierdzić, że zaplecze sportowe szkół na terenie powiatu krapkowickiego z roku na rok ulega poprawie.

Na 15 skontrolowanych placówek szkolnych tzw. zespół sportowy, czyli zespół pomieszczeń, składający się z jednej lub więcej sal sportowych oraz pomieszczeń pomocniczych posiadało 10 skontrolowanych w roku sprawozdawczym placówek. Ze względu na brak czasu, uczniowie nie mają możliwości korzystania z natrysków po każdych zajęciach WF. Prysznicze po zajęciach WF używane są tylko sporadycznie, a w większości przypadków używane są tylko po dodatkowych zajęciach sportowych. W salach rekreacyjno-zastępczych bądź gimnastycznych zajęcia odbywały się w 4 placówkach szkolnych. Ponadto dla uczniów z 13 szkół prowadzono zajęcia na boisku szkolnym. Jedna szkoła nie posiada własnej bazy do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego, jednakże zajęcia odbywają się w sali przyległej do szkoły należącej do Stowarzyszenia. Pozostałe skontrolowane placówki posiadały wystarczającą bazę do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach.

Placówki szkolne kontrolowano również pod kątem prowadzonego dożywiania dzieci i młodzieży.

Obiady dwudaniowe bądź jednodaniowe oraz napój wydawane były we wszystkich skontrolowanych szkołach podstawowych. Z posiłków korzystało 1152 uczniów, natomiast z napoju (głównie mleka) korzystało 1443 uczniów. Tylko 26 uczniów korzystało z posiłków dofinansowanych co przedstawia poniższy wykres.

Opieka medyczna w szkołach

Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami w szkołach realizowana jest przez pielęgniarki szkolne. Na 15 skontrolowanych szkół w 11 placówkach uczniowie mieli zapewnioną opiekę medyczną w gabinetach profilaktyki zdrowotnej na terenie szkoły, natomiast w 4 szkołach badania uczniów odbywały się w pomieszczeniach zastępczych. Wszystkie skontrolowane gabinety odznaczały się dobrym stanem sanitarno-higienicznym. We wszystkich placówkach zapewniona była opieka stomatologiczna, którą realizowano w dentobusie.

Żłobki i kluby dziecięce.

W 2024 roku na terenie powiatu pod bieżącym nadzorem znajdowało się 6 żłobków. Placówki posiadają pozytywną opinię Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach. Kontroli poddano wszystkie placówki. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie.

Nadzór nad przestrzeganiem ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

W trakcie kontroli placówek nauczania i wychowania oraz wypoczynku dzieci i młodzieży sprawdzano przestrzeganie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W skontrolowanych placówkach obowiązywał całkowity zakaz palenia tytoniu, w widocznych miejscach umieszczone były informacje o zakazie palenia.

Wypoczynek dzieci i młodzieży.

Na terenie powiatu zorganizowano ogółem 64 turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży. W trakcie trwania wypoczynku zimowego i letniego przeprowadzono łącznie 22 kontrole. Nadzorowano wypoczynek zorganizowany w formie półkolonii (w miejscu zamieszkania), jak również w formie wyjazdowej (obozy, kolonie, zimowiska).

Podczas wypoczynku letniego do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach wpłynęła 1 interwencja dot., niewłaściwych warunków technicznych oraz higieniczno-sanitarnych panujących na obozie zorganizowanym w formie wyjazdowej. Przeprowadzona kontrola potwierdziła zarzuty i zostało wszczęte postępowanie administracyjne. Pozostałe placówki wypoczynku funkcjonowały bez zastrzeżeń.

Podczas wypoczynku nie stwierdzono zagrożających życiu wypadków, urazów, zachorowań. Nie odnotowano zwiększonej zachorowalności na choroby zakaźne, zbiorowych zatruc pokarmowych oraz zatruc dopalaczami.

Działania pokontrolne.

Państwowa Inspekcja Sanitarna, sprawując nadzór nad warunkami higieny dzieci i młodzieży egzekwuje realizację prawnych nakazów dotyczących zapewnienia odpowiednich standardów higieny w licznych obszarach (stan sanitarno-techniczny budynków, w których działają placówki dla dzieci i młodzieży, higiena procesu nauczania, warunki sanitarno-higieniczne wypoczynku itp.) poprzez prowadzenie postępowań administracyjnych. W roku sprawozdawczym wydano 1 decyzję administracyjną (merytoryczną) oraz 1 decyzję płatniczą (sprawa dotyczyła wypoczynku letniego). Nie nałożono mandatów karnych oraz nie wydano postanowień o nałożeniu grzywny. Odnotowano 1 interwencję dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego w trakcie wypoczynku letniego opisanego powyżej.

Podsumowanie.

Na terenie powiatu krapkowickiego w wielu placówkach systematycznie prowadzone są prace remontowe mające na celu poprawianie istniejącego stanu. W związku z powyższym stan sanitarno- higieniczny na terenie powiatu z roku na rok ulega poprawie. Podczas kontroli nie stwierdzono zaniedbań w utrzymaniu bieżącego porządku i czystości, nie brakowało środków do utrzymania higieny osobistej uczniów, jak również środków do utrzymania czystości w placówkach. Stale poprawia się stan techniczny mebli szkolnych i urządzeń sportowych, ponieważ placówki oświatowe systematycznie wymieniają sprzęt i urządzenia na nowe posiadające wymaganą dokumentację jak certyfikaty i atesty. We wszystkich szkołach zapewniono miejsca do pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych, a wspólne półki w wielu szkołach zastąpiono szafkami indywidualnymi. Stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń oraz otoczenia w nadzorowanych placówkach był prawidłowy.

INFORMACJA W ZAKRESIE SEKCJI PROMOCJI ZDROWIA I OŚWIATY ZDROWOTNEJ

Głównym celem działań pionu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych poprzez promowanie zdrowego stylu życia oraz informowanie o zachowaniach ryzykownych dla zdrowia. Cel ten realizowany był w następujących obszarach:

1. Profilaktyka nadwagi i otyłości

Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Głównym celem programu jest edukacja w zakresie kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

W roku szkolnym 2023/2024 program był realizowany na podstawie założeń programowych i zaproponowanej metodyki w 18 szkołach podstawowych. Odbiorcami programu było 1393 uczniów oraz 771 rodziców. Natomiast w realizację działań programowych zaangażowanych było 74 przedstawicieli środowiska szkolnego (nauczycieli, pedagogów, pielęgniarek szkolnych). Łącznie program realizowało 2238 osób.

Promowanie zdrowego odżywiania oraz aktywności ruchowej uczniów odbywało się zarówno poprzez przekazywanie wiedzy, zawody sportowe, gry i zabawy, jak i naukę przyrządzania zdrowych potraw, sałatek, surówek, kanapek. Dzięki prowadzonym zajęciom dzieci potrafią samodzielnie obliczyć wskaźnik BMI oraz na tej podstawie dopasować odpowiedni jadłospis. Działania związane z projektem również przyczyniały się do większej integracji uczniów.

W związku z realizacją programu „Trzymaj Formę!” na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku opublikowano 17 postów, które dotarły do 4963 osób. Ponadto w związku z promocją zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania opublikowano 111 postów, które dotarły do 24 017 osób.

2. Profilaktyka uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

„ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Program edukacyjny pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?” ma na celu dostarczenie wiedzy pomocnej w kształtowaniu zdrowego stylu życia, kształtowanie umiejętności, kompetencji i postaw pomocnych w unikaniu używania substancji psychoaktywnych. W programie, w roku szkolnym 2023/2024 wzięły udział 2 szkoły średnie, co stanowi 40% szkół średnich z powiatu krapkowickiego. W realizacji programu wzięło udział 224 uczniów oraz higienistka szkolna.

W związku z realizacją programu zamieszczono 1 post na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku, który dotarł do 261 osób. Ponadto opublikowano 8 postów dot. środków zastępczych, które dotarły do 1919 osób.

3. Profilaktyka chorób zakaźnych

Krajowy Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

Głównym celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV/AIDS w kraju poprzez m.in. podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV oraz promowanie odpowiedzialnych postaw i unikania ryzykownych zachowań seksualnych.

W ramach realizacji Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 2 w Gogolinie przeprowadzono pogadankę dot. profilaktyki HIV i zapobiegania AIDS. Podczas spotkania uczniowie poznali fakty i mity na temat HIV i AIDS, drogi zakażeń wirusem, rozmawiano o testach wykrywających wirusa i o życiu z wirusem HIV. Dodatkowo zorganizowano stoisko informacyjne, z którego skorzystało 256 osób.

Ponadto zamieszczono 14 postów na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku, które dotarły do 2355 osób, jak również wystosowano pisma do 21 placówek (2 szpitale, 18 przychodni, 5 szkół średnich) dot. Europejskiego Tygodnia Testowania w kierunku HIV. W roku 2024 w ramach profilaktyki HIV/AIDS przeprowadzono 1 poradę indywidualną oraz rozdystrybuowano materiały edukacyjne do 13 placówek.

Europejski Tydzień Szczepień

Europejski Tydzień Szczepień to kampania Światowej Organizacji Zdrowia, której celem jest zwiększenie wiedzy na temat korzyści wynikających ze szczepień oraz ryzyka związanego ze spadkiem osób zaszczepionych. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach wygłosił: 2 prelekcje dot. promocji szczepień ochronnych, w których uczestniczyli członkowie Uniwersytetu III Wieku w Gogolinie oraz w Krapkowicach (łącznie 45 osób), natomiast pracownik Sekcji OPZ przeprowadził 2 pogadanki, w których uczestniczyły 53 osoby (50 przedszkolaków oraz 3 nauczycieli wychowania przedszkolnego).

Dodatkowo w ramach Europejskiego Tygodnia Szczepień:

- » we współpracy z kierownikiem oddziału Epidemiologii zorganizowano punkt informacyjny w PSSE w Krapkowicach, z którego skorzystało 40 osób,
- » przeprowadzono 4 narady w związku z organizacją działań kampanijnych, w których wzięło udział 6 osób,
- » zamieszczono 1 informację na stronie PSSE w Krapkowicach oraz opublikowano 11 postów na Facebooku, które dotarły do 5400 odbiorców.

4. Profilaktyka palenia tytoniu

„Czyste Powietrze Wokół Nas”

Program ten przeznaczony jest dla dzieci w wieku przedszkolnym (5-6 lat), ich rodziców i opiekunów. Realizowany jest w ramach działań profilaktycznych na terenie przedszkoli i oddziałów przedszkolnych. Jego głównym celem jest zwiększenie wiedzy rodziców

w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.

W roku szkolnym 2023/2024 programem edukacyjnym na terenie powiatu krapkowickiego objęto 9 przedszkoli, co stanowiło 21,9 % tych placówek w całym powiecie. Natomiast w realizacji programu wzięło udział 196 dzieci, 68 rodziców oraz 9 nauczycieli (łącznie 273 osób).

„Bieg po zdrowie”

Program ten przeznaczony dla uczniów klas IV szkół podstawowych i ich rodziców. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów, a także zapobieganie paleniu papierosów przez uczestników zajęć, zarówno obecnie, jak i w przyszłości. Celem jest także ukazanie atrakcyjności życia wolnego od uzależnienia od tytoniu.

W roku szkolnym 2023/2024 programem edukacyjnym na terenie powiatu krapkowickiego objęto 11 szkół podstawowych, co stanowi 40,7% szkół podstawowych na terenie powiatu krapkowickiego. W realizacji programu wzięło udział 294 uczniów oraz 256 rodziców. Natomiast w realizację działań programowych zaangażowanych było 11 przedstawicieli środowiska szkolnego. W ramach realizacji programu zamieszczono 1 post na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku, który dotarł do 254 osób.

Niewątpliwie wzmocnieniem działań profilaktycznych związanych z polityką antytytoniową są obchody „Światowego Dnia bez Tytoniu” oraz „Światowego Dnia Rzucania Palenia”.

W związku z obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu w 2024 pracownik Sekcji OPZ we współpracy z pracownikiem HŻ oraz HDM przygotował stoisko informacyjne podczas festynu zorganizowanego przez Publiczną Szkołę Podstawową Nr 3 w Gogolinie. W związku z powyższym przeprowadzono działania z zakresu profilaktyki uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem palenia tytoniu, używania alkoholu i środków psychoaktywnych. Tego dnia poruszano także tematykę dotyczącą picia napojów energetyzujących oraz prowadzenia zdrowego stylu życia.

W związku z organizacją wydarzenia przeprowadzono 3 narady indywidualne. Łącznie działaniami objęto około 250 osób.

Ponadto zamieszczono 1 informację stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 3 posty na Facebooku, które dotarły do 715 osób.

Natomiast w ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia pracownik PSSE w Krapkowicach przeprowadził 4 spotkania edukacyjne (pogadanki/prelekcje z wykorzystaniem własnej prezentacji multimedialnej oraz zajęcia plastyczne). W 2 spotkaniach zorganizowanych w przedszkolach uczestniczyło 55 dzieci oraz 4 nauczycieli wychowania przedszkolnego. Natomiast w pozostałych 2 spotkaniach w szkołach podstawowych uczestniczyło 61 uczniów oraz 4 nauczycieli. Łącznie w spotkaniach wzięły udział 124 osoby.

Przedszkolaki wysłuchały pogadanki na temat negatywnego wpływu dymu papierosowego na zdrowie człowieka, wypowiadały się jak się czują, gdy ktoś pali papierosy oraz dowiedziały

się jak grzecznie zwrócić uwagę osobie palącej papierosa, aby nie robiła tego w ich towarzystwie. Natomiast z uczniami szkół podstawowych rozmawiano o szkodliwości tradycyjnych papierosów i ich zamienników.

W związku z powyższym przeprowadzono 4 narady indywidualne z dyrektorami przedszkoli i szkół, jak również zamieszczono 1 informację stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 5 postów na Facebooku, które dotarły do 2291 osób.

Dodatkowo w ciągu 2024 roku opublikowano 8 postów dot. profilaktyki palenia tytoniu, które dotarły do 1481 odbiorców.

Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Krapkowicach w ramach sprawowania bieżącego nadzoru, w zakresie warunków i wymogów higieniczno-sanitarnych prowadziła systematyczne kontrole w zakresie przestrzegania zakazu palenia w miejscach użyteczności publicznej. Łącznie skontrolowano 481 obiektów.

5. Interwencje nieprogramowe.

Wśród interwencji nieprogramowych przeprowadzono działania takie jak:

Światowy Dzień Zdrowia 2024

W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Krapkowicach wzięła udział w Marszałkowskich Dniach dla Zdrowia, przebiegających pod hasłem: Zdrowe Opolskie 20 lat w UE, organizowanych przez Urząd Miasta i Gminy w Krapkowicach oraz Stowarzyszenie Tabata. Mieszkańcy powiatu mieli okazję zapoznać się z pracą Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krapkowicach, której Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wraz z pracownikami (OPZ-1 osoba, EP-1 osoba, HŻ- 1 osoba) z tej okazji przygotowali stoisko informacyjne z zakresu promocji zdrowia. Na stoisku odbywała się nauka samobadania piersi, nauka wyciągania kleszczy, ale także prowadzono działania z zakresu zdrowego odżywiania. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również alko- oraz narkogogle, dzięki którym można było się przekonać jak czuje się osoba będąca pod wpływem alkoholu bądź narkotyków. Dodatkowo dzieci mogły zaprojektować zdrowy posiłek na magnetycznym talerzu, rozwiązać krzyżówkę oraz sprawdzić swoją znajomość owoców i warzyw. Można było również otrzymać materiały edukacyjne, a wśród nich ulotki wydrukowane przez Urząd Miasta i Gminy w Krapkowicach. Na pozostałych stoiskach odbywały się:

- ocena masy ciała i konsultacje z dietetykiem,
- pomiar poziomu cukru we krwi,
- badania wzroku u lekarza okulisty (badanie dna oka, pomiar ciśnienia wewnątrzgałkowego, badania pod kątem zaćmy),
- ocena wad postawy przez fizjoterapeutę,
- prezentacja walizki edukacyjnej prowadzona przez policjanta z KPP w Krapkowicach, zawierającej przedmioty imitujące substancje do zażywania, porcjowania, przechowywania i używania narkotyków.

W związku z organizacją wydarzenia przeprowadzono 2 narady indywidualne z przedstawicielami urzędu. Łącznie w wydarzeniu wzięły udział 300 osób.

Ponadto opublikowano 1 informację na stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 5 postów na Facebooku (3 posty własne, które dotarły do 1188 osób oraz 2 posty

Urzędu Miasta i Gminy w Krapkowicach oraz Głównego Inspektoratu Sanitarnego, które dotarły do 175 osób). Łącznie posty dotarły do 1363 osób.

„Bezpieczne Wakacje”

Kampania ta realizowana jest w okresie od czerwca do września każdego roku, tj. w okresie wypoczynku letniego. Celem głównym prowadzonych działań jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży przebywających w placówkach wypoczynku letniego na terenie powiatu krapkowickiego. W roku 2024 w ramach kampanii przeprowadzono 11 spotkań edukacyjnych dla 399 dzieci, 33 opiekunów i 5 kierowników (łącznie 437 osób). Pogadanki dotyczyły właściwego zachowania w lesie, bezpiecznego zachowania nad wodą, w czasie upałów, ataku psa, zatrucia grzybami, ochrony przed kleszczami, wścieklizny, pasożytów przewodu pokarmowego, profilaktyki antytytoniowej, profilaktyki używania dopalaczy, napojów energetyzujących, bezpieczeństwa w sieci, higiena rąk, kampanii #PlantHealth4Life.

W związku realizacją działań kampanijnych:

- przeprowadzono 1 naradę indywidualną z pracownikiem Sekcji HDM- określenie zakresu współpracy, podział obowiązków, ustalenie terminów i miejsc wypoczynku na terenie powiatu krapkowickiego,
- przeprowadzono 10 narad indywidualnych z kierownikami wypoczynków - określenie tematyki działań edukacyjnych,
- przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych (łącznie 146 szt.)
- na portalu społecznościowym Facebook opublikowano 70 informacji, które dotarły do 17 082 odbiorców (38 postów własnych- 12 480 odbiorców oraz 32 udostępnionych - 4 602 odbiorców): posty dot. bezpieczeństwa w czasie wypoczynku, ochrony przed słońcem, fontann, uządleń, telefonów alarmowych, barszczu Sosnowskiego, kremów z filtrem, bezpieczeństwa nad wodą i w górach, picia wody, burz, wichur, używek, pyłków, dzikich zwierząt w mieście, aktywności fizycznej, udaru cieplnego, wszawicy, krwiodawstwa, bezpieczeństwa żywności, serwisu kąpieliskowego, odpoczynku, bąblowicy, działań prowadzonych w miejscach letniego wypoczynku, bezpieczeństwa na pielgrzymkach, imprezach plenerowych, wścieklizny, zatruc grzybami, legionelozy, pracy PIS, bezpieczeństwa wody basenowej, kampanii #podokiemsanepidu, kampanii #Safe2eat, bezpieczeństwa w polu, energetyków, kampanii #PlantHealth4Life.

6. Inne działania profilaktyczne.

Na terenie powiatu krapkowickiego prowadzono również inne działania podejmowane w ramach promocji i profilaktyki zdrowotnej takie jak :

„Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych u dzieci przedszkolnych. W realizacji programu w roku szkolnym 2023/2024 wzięło udział 20 przedszkoli, co stanowi 48,8% przedszkoli z powiatu krapkowickiego. W realizacji programu wzięło udział 497 dzieci, 339 rodziców, 33 nauczycieli wychowania przedszkolnego (łącznie 869 osób). W ramach realizacji programu zamieszczono 2 posty na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku, który dotarł do 241 osób.

„Zarazkom się nie damy, bo o siebie dbamy”

Program dedykowany jest dzieciom przedszkolnym w wieku 6 lat. Głównym celem programu jest kształtowanie wśród dzieci prozdrowotnych, prawidłowych nawyków higienicznych, promowanie zasad aktywnego stylu życia i właściwej diety.

W realizacji programu w roku szkolnym 2023/2024 wzięło udział 19 przedszkoli, co stanowi 46,34% przedszkoli z powiatu krapkowickiego. W realizacji programu wzięło udział 469 dzieci, natomiast w realizację działań programowych zaangażowanych było 33 nauczycieli wychowania przedszkolnego (łącznie 502 osoby).

W ramach realizacji programu zamieszczono 3 posty na profilu PSSE w Krapkowicach na Facebooku, które dotarły do 477 osób.

„Podstępne WZW”

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat sposobów zakażenia wirusami HBV oraz HCV. Podczas lekcji uczniowie dowiadują się jakie sytuacje wiążą się z ryzykiem zakażenia HBV i HCV oraz w jaki sposób można się przed nimi zabezpieczyć. Zadaniem nauczycieli jest wypracowanie u uczniów odpowiedzialnej postawy wobec własnego zdrowia, a także kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób dotkniętych tymi chorobami.

W realizacji programu w roku szkolnym 2023/2024 wzięło udział 5 szkół średnich, co stanowiło 100 % szkół średnich z powiatu krapkowickiego. Odbiorcami programu było 310 uczniów oraz 650 rodziców, natomiast w realizację działań programowych zaangażowanych było 3 przedstawicieli środowiska szkolnego (łącznie 963 osoby).

W związku z realizacją programu „Podstępne WZW” opublikowano na Facebooku 1 post, który dotarł do 217 osób.

„Znamię! Znam je?”

Celem programu jest upowszechnienie wiedzy na temat czerniaka – groźnego nowotworu skóry. Uczniowie podczas lekcji edukacyjnej poznają zasady profilaktyki oraz czynniki ryzyka zachorowania na czerniaka.

W realizacji programu w roku szkolnym 2023/2024 wzięły udział 5 szkół średnich, co stanowi 100 % szkół średnich z powiatu krapkowickiego. Odbiorcami programu było 519 uczniów oraz 787 rodziców, natomiast w realizację działań programowych zaangażowanych było 10 przedstawicieli środowiska szkolnego (łącznie 1316 osób).

W związku z realizacją programu „Znamię! Znam je?” opublikowano na Facebooku 1 post, który dotarł do 264 osób.

Profilaktyka używania narkotyków, w tym środków zastępczych

W ramach tego działania przeprowadzono 3 spotkania edukacyjne w szkołach podstawowych, podczas których odbywały się pogadanki oraz edukacja z użyciem narkogogli oraz alkoholgli. W spotkaniach wzięło udział 70 uczniów. W związku z realizacją działań przeprowadzono 3 narady indywidualne oraz opublikowano 8 postów na Facebooku PSSE w Krapkowicach, które dotarły do 1919 osób.

Profilaktyka wad postawy-

W 2024 roku PSSE w Krapkowicach wzięła udział w akcji ważenia tornistrów. Podczas akcji zważono 204 uczniów oraz ich tornistry w 2 szkołach podstawowych. Ponadto opublikowano 11 postów na Facebooku, które dotarły do 2259 odbiorców.

Kampania informacyjna „Jedz bezpiecznie” (#Safe2EatEU 2024)

Kampania ta ma na celu zwiększenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w Unii Europejskiej oraz zachęcenie obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. W ramach działań kampanijnych zorganizowano 4 stoiska informacyjne podczas lokalnych wydarzeń, z których skorzystało około 595 osób. W związku z realizacją działań opublikowano 2 informacje na stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 15 informacji na Facebooku, które dotarły do 2985 odbiorców.

Kampania informacyjna „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie” (#PlantHealth4Life 2024)

Celem tej kampanii jest zwiększenie świadomości mieszkańców Europy na temat zdrowia roślin oraz podkreślenie zbiorowej odpowiedzialności za wspólne dobro. Kampania zwraca uwagę na zagrożenia związane z wwożeniem roślin do Polski, szczególnie z krajów spoza Unii Europejskiej. W ramach działań kampanijnych zorganizowano 3 pogadanki, w których wzięło udział 111 uczestników letniego wypoczynku. Ponadto opublikowano 1 informację na stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 7 informacji na Facebooku, które dotarły do 946 odbiorców.

Akcja edukacyjna „Profilaktyka chorób zakaźnych przenoszonych drogą pokarmową”

Celem działań było uświadomienie dzieciom, jak duże znaczenie dla zdrowia ma dokładne mycie rąk.

W ramach akcji:

- zorganizowano szkolenie dla personelu Publicznego Przedszkola Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Krapkowicach. Podczas spotkania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach przybliżył temat profilaktyki chorób zakaźnych przenoszonych drogą pokarmową z uwzględnieniem Salmonellozy, natomiast kierownik Oddziału Higieny Żywności przypomniał sposób prowadzenia rejestrów zgodnie z zasadami systemu HCCP oraz jak prawidłowo przechowywać próbki żywności. Ponadto zostały omówione dobre praktyki higieniczne podczas pracy w kuchni.
- przeprowadzono 11 spotkań w 7 przedszkolach na terenie powiatu krapkowickiego, w których uczestniczyło 264 dzieci i 35 nauczycieli wychowania przedszkolnego. Podczas spotkań przeprowadzano pogadanki z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, instruktaże mycia rąk oraz przekazywano materiały edukacyjne. Łącznie w akcji wzięło udział 299 osób.

W związku z organizacją działań przeprowadzono 7 narad z 10 osobami dot. organizacji działań w placówkach oświatowych oraz opublikowano 9 postów na Facebooku, które dotarły do 8322 osób.

Kampania informacyjna nt. szczepień przeciwko HPV 2024

W ramach kampanii przeprowadzono 13 spotkań edukacyjnych, w których uczestniczyli uczniowie 5 szkół podstawowych, rodzice i nauczyciele. Łącznie 309 osób.

Ponadto: przeprowadzono 4 narady dot. organizacji działań z dyrektorami szkół podstawowych, dystrybuowano materiały edukacyjne do 3 szkół podstawowych oraz 1 przychodni, jak również opublikowano 17 postów na Facebooku, które dotarły do 3234 osób.

Profilaktyka nowotworów

W ramach profilaktyki nowotworów nawiązano współpracę z Urzędem Miasta i Gminy w Krapkowicach, w ramach której wzięto udział w lokalnej imprezie pn. Marszałkowskie Dni dla Zdrowia. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wraz z pracownikami (OPZ-1 osoba, EP-1 osoba, HŻ- 1 osoba) przygotowali stoisko informacyjne z zakresu promocji zdrowia, na którym odbywały się: nauka samobadania piersi, nauka wyciągania kleszczy, pomiary ciśnienia tętniczego, działania dot. zdrowego odżywiania, edukacja z wykorzystaniem narko-i alkoholgli, dystrybucja materiałów edukacyjnych. Ze stoiska skorzystało około 300 mieszkańców powiatu krapkowickiego.

Na pozostałych stoiskach odbywały się:

- » ocena masy ciała i konsultacje z dietetykiem,
- » pomiar poziomu cukru we krwi,
- » badania wzroku u lekarza okulisty (badanie dna oka, pomiar ciśnienia wewnątrzgałkowego, badania pod kątem zaćmy),
- » prezentacja walizki edukacyjnej prowadzona przez policjanta z KPP w Krapkowicach, zawierającej przedmioty imitujące substancje do zażywania, porcjowania, przechowywania i używania narkotyków.

W całym 2024 roku opublikowano 19 postów dot. profilaktyki chorób nowotworowych, które dotarły do 3661 odbiorców. Przekazano również materiały edukacyjne do 3 szkół podstawowych.

Bezpieczny wypoczynek zimowy 2024

w związku z realizacją działań opublikowano 19 postów na Facebooku, które dotarły do 3397 osób oraz przekazano materiały edukacyjne do 3 miejsc zimowego wypoczynku.

Promocja badań profilaktycznych

w związku z realizacją działań opublikowano 21 postów na Facebooku, które dotarły do 6586 osób.

Profilaktyka grypy

w ramach profilaktyki grypy na Facebooku opublikowano 10 informacji, które dotarły do 3609 osób.

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

opublikowano 1 informację na stronie internetowej PSSE w Krapkowicach oraz 9 informacji na Facebooku, które dotarły do 2366 osób.

Profilaktyka wszawicy

w ramach profilaktyki wszawicy przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do 3 przedszkoli, 3 miejsc zimowego wypoczynku oraz 6 placówek letniego wypoczynku. Ponadto na Facebooku opublikowano 4 informacje, które dotarły do 1363 osób.

Profilaktyka zatruc grzybami

opublikowano 7 informacji na Facebooku, które dotarły do 2009 osób oraz przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do 11 placówek letniego wypoczynku.

Promocja karmienia piersią

opublikowano 8 informacji na Facebooku, które dotarły do 914 osób.

Profilaktyka chorób odkleszczowych

w ramach profilaktyki opublikowano 8 informacji na Facebooku, które dotarły do 2991 osób oraz przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do 11 placówek letniego wypoczynku.

Promocja krwiodawstwa

opublikowano 29 informacji na Facebooku, które dotarły do 6505 osób.

Publikacje ostrzeżeń publicznych i komunikatów dot. m.in. jakości wody

opublikowano 46 informacji na Facebooku, które dotarły do 27 113 osób.

Publikacje dot. sytuacji powodziowej

opublikowano 21 informacji na Facebooku, które dotarły do 13 028 osób.

Promocja zdrowia psychicznego

opublikowano 6 informacji na Facebooku, które dotarły do 1476 osób.

Promocja szczepień (obowiązkowych i zalecanych)

opublikowano 44 informacje na Facebooku, które dotarły do 10 832 osób.

Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania-

opublikowano 111 informacji na Facebooku, które dotarły do 24 017 osób.

7. Prowadzenie Facebooka

Na portalu społecznościowym zamieszczane są na bieżąco informacje związane aktualną sytuacją epidemiologiczną panującą w powiecie. Są to m.in. opracowania własne Stacji, informacje udostępniane z profili Ministerstwa Zdrowia, Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Akademii NFZ oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu. W 2024 roku pojawiło się łącznie **811 informacji**, które dotarły do **225 434** osób.

Prowadzone w 2024 roku działania prozdrowotne były zgodne z zaleceniami i wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz celów Narodowego Programu Zdrowia, kierunków działań Światowej Organizacji Zdrowia, a także z aktualnej sytuacji epidemiologicznej w Polsce oraz problemów i potrzeb zdrowotnych występujących w środowisku lokalnym. Wszelkie działania kierowane były do dzieci, młodzieży, ich rodziców oraz do lokalnej społeczności. Realizowane przedsięwzięcia uwzględniały aktualne potrzeby lokalnej społeczności. Na bieżąco prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych oraz narady dot. organizacji realizowanych działań.

INFORMACJA W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz projektowania i realizacji inwestycji, właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powodowały one zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi. Zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej zajmowano stanowiska pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, m.in. w sprawach:

- projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz innych dokumentów odnoszących się do terenu powiatu krapkowickiego,
- planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych,
- opinii i uzgodnień wynikających z odrębnych przepisów prawnych,
- obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Stanowiska Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krapkowicach w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowania główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu. Działalność w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest ściśle związana z liczbą planowanych do realizacji w powiecie krapkowickim przedsięwzięć.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dokonywano:

- uzgodnień dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektów dokumentów strategicznych tj. projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin,
- oceny projektów dokumentów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko.

W postępowaniu dotyczącym oceny oddziaływania przedsięwzięć kwalifikowanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko, czy też mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zajmowano stanowiska:

- w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko,
- przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Przed uzgodnieniem warunków realizacji planowanych przedsięwzięć oceniano wpływ tych przedsięwzięć na zdrowie ludzi, biorąc pod uwagę charakter przedsięwzięcia, jego rozmiar, wielkość i rodzaj zajmowanego terenu, przedstawianą technologię oraz planowane rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu eliminowanie lub ograniczenie oddziaływania tych przedsięwzięć na środowisko. Zwracano uwagę w szczególności na usytuowanie w stosunku do istniejącej zabudowy mieszkaniowej, oceniano możliwość narażenia zdrowia ludzi na hałas i zanieczyszczenie powietrza na podstawie przedstawianych w raportach o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko obliczeń i analiz. Oceniano przedstawiane rozwiązania w zakresie gospodarki wodnej i ściekowej oraz rozwiązania w zakresie ochrony wód podziemnych przed substancjami ropopochodnymi. Pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych opiniowane były również projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Przy opiniowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz obiekty użyteczności publicznej w tym oświaty i wychowania, stacjonarnej opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej zwracano w szczególności uwagę na rozwiązania chroniące te tereny przed hałasem i zanieczyszczeniem powietrza, rozwiązania w zakresie gospodarki wodnej i ściekowej. Zwracano także uwagę na zapewnienie na tych terenach minimalnej powierzchni biologicznie czynnej oraz na wzajemne powiązania między terenami o odmiennym przeznaczeniu.

W procesie inwestycyjnym, na etapie projektowania obiektów budowlanych, w tym uzyskiwania decyzji o pozwoleniu na budowę uzgadniano dokumentację projektową inwestycji.

Przy uzgadnianiu projektów budowlanych zwracano szczególną uwagę na:

- zapewnienie wymogów higieniczno – zdrowotnych oraz higieny środowiska w rozwiązaniach technicznych, funkcjonalnych i materiałowych,
- zachowanie wymogów higieniczno – zdrowotnych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,

- eliminację zagrożenia bezpieczeństwa żywności w obiektach produkujących i prowadzących obrót żywnością,
- zapewnienie odpowiednich warunków techniczno-budowlanych, w tym: właściwego układu funkcjonalno – przestrzennego, zapewnienia przepisowej krotności wymiany powietrza, jego czystości, wody bieżącej ciepłej i zimnej odpowiadającej przepisowym wymogom, spełnienia właściwych warunków w zakresie gospodarki ściekowej i odpadowej, odpowiedniej wysokości pomieszczeń, normatywnego oświetlenia światłem dziennym.

Wymagano od inwestorów uzyskania odpowiednich odstępstw od wymagań technicznych.

W czasie czynności związanych z uczestniczeniem w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych sprawdzano zgodność wykonania obiektów budowlanych z zatwierdzonymi i uzgodnionymi pod względem higienicznym i zdrowotnym projektami budowlanymi. Sprawdzano dokumenty potwierdzające skuteczność działania wentylacji, atesty higieniczne na zastosowane do budowy materiały budowlane, a także dokumenty potwierdzające sprawność instalacji znajdujących się w obiektach budowlanych (wodociągowej, kanalizacyjnej, gazowej, wentylacyjnej) przeznaczonych na pobyt ludzi, a w przypadku wentylacji grawitacyjnej dokumenty potwierdzające drożność kanałów wentylacyjnych.

W czasie czynności związanych z dopuszczeniem do użytkowania wybudowanych obiektów, stwierdzano naruszenia wymagań higienicznych i zdrowotnych, które na bieżąco usuwano. W związku z czym w 2024 roku nie wniesiono sprzeciwu, co do dopuszczenia do użytkowania żadnego z obiektów.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydał w 2024 roku:

- **21** opinii dotyczących strategicznych ocen oddziaływania na środowisko,
- **27** opinii dotyczących ocen oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- **12** opinii uzgadniających dokumentację projektową pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- **44** opinie w sprawie uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych (w 22 przypadkach skorzystano z art. 56 ust. 2 Prawa budowlanego),
- **14** opinii w sprawie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w obiektach budowlanych,
- **12** opinii w sprawie weryfikacji materiałów lub wyrobów stosowanych do dystrybucji i uzdatniania wody,
- **24** sprawy dotyczące uzgodnień projektów decyzji o warunkach zabudowy rozstrzygniętych w trybie art. 53 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 1130),
- **20** postanowień dotyczących uzgodnień decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego.

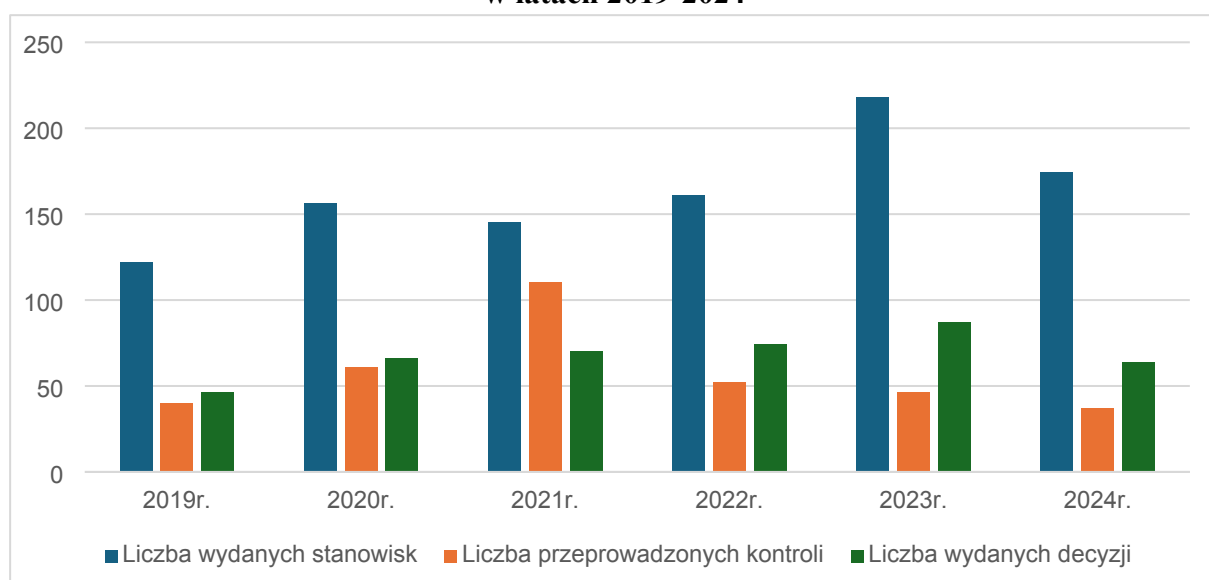
W związku z działalnością kontrolną przeprowadzono ogółem **37** kontroli (22 kontrole z art. 56 Prawa budowlanego; 14 kontroli w sprawie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w obiektach budowlanych oraz 1 kontrola obiektu w trakcie budowy).

Wydano **64** decyzje dotyczące opłat za wykonane czynności związane z zapobiegawczym nadzorem sanitarnym.

W 2024 roku kontynuowano współpracę z Wydziałem Budownictwa i Środowiska Starostwa Powiatowego w Krapkowicach, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego w powiecie krapkowickim oraz Urzędem Miasta i Gminy w Krapkowicach, Zdieszowicach, Gogolinie, Strzeleczkach i Urzędem Gminy w Walcach, w celu prawidłowego załatwiania spraw i obiegu dokumentów.

Prowadzono konsultacje z petentami i projektantami na każdym etapie realizacji inwestycji, począwszy od planowania, poprzez projekt, do jej odbioru końcowego oraz udzielano informacji odnośnie wymagań higienicznosanitarnych dla poszczególnych obiektów.

Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w powiecie krapkowickim w latach 2019-2024

W 2024 roku wydano ogółem:

- **174** stanowiska,
- **64** decyzje płatnicze.

Liczba stanowisk zależy w dużej mierze od liczby przedsięwzięć planowanych i realizowanych w powiecie krapkowickim w danym roku.

Z powyższych danych statystycznych wynika, że liczba działań w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego utrzymuje się w okresie ostatnich lat na tym samym poziomie

Ocena projektowanych rozwiązań skupia się w szczególności na ocenie ryzyka narażenia ludności na czynniki fizyczne, chemiczne i biologiczne, uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia człowieka w miejscu jego zamieszkania i przebywania oraz minimalizacji tego ryzyka.

PODSUMOWANIE:

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny odgrywa znaczącą rolę w ochronie zdrowia publicznego podejmując szereg zadań o charakterze prewencyjnym, mających na celu ograniczenie niekorzystnego wpływu działań inwestycyjnych na zdrowie i życie człowieka.

Zadania te wykonywane są poprzez:

1. inspirowanie lokalnych organów administracji samorządowej do działań, mających na celu zapewnienie odpowiedniego z punktu widzenia ochrony zdrowia zagospodarowania terenów (na etapie uzgodnień warunków zabudowy, planów miejscowych i środowiskowych uwarunkowań planowanych inwestycji),
2. uświadamianie Inwestorów oraz projektantów o konieczności stosowania prawidłowych rozwiązań technicznych i funkcjonalnych w planowanych obiektach (na etapie uzgodnień dokumentacji projektowych),
3. weryfikację wymaganych dokumentów potwierdzających spełnienie właściwych warunków sanitarnohigienicznych w miejscach pobytu ludzi (pomiary wentylacji, hałasu, stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia wydzielanych przez materiały budowlane i elementy wyposażenia, badanie wody).

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, związana z procesem inwestycyjnym, skutecznie zapobiegała nieprawidłowościom mającym wpływ na stan sanitarny powiatu krapkowickiego, a tym samym przyczyniła się do powstawania obiektów budowlanych o właściwych warunkach technicznych i zdrowotnych.

INFORMACJA W ZAKRESIE POWODZI

W związku z wystąpieniem powodzi na terenie powiatu krapkowickiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Krapkowicach podjął następujące działania:

- sprawdzono łączność z powiatowym centrum zarządzania kryzysowego, oraz gminnymi zespołami zarządzania kryzysowego w celu przekazywania na bieżąco informacji o przypadkach podtopienia i/lub zalania instytucji publicznych, sklepów, szpitali, domów, posesji, studni przydomowych, które są jedynym źródłem zaopatrzenia w wodę, cmentarzy, oczyszczalni ścieków i innej infrastruktury krytycznej;
- nawiązano współpracę z przedstawicielami przedsiębiorstw wodociągowych nadzorujących ujęcia głębinowe wody przeznaczonej do spożycia w powiecie krapkowickim o natychmiastowym informowaniu o zalaniu ujęć wody pitnej dla mieszkańców powiatu;
- publikowano na bieżąco komunikaty w mediach społecznościowych dla mieszkańców powiatu o zachowaniu się w trakcie powodzi;
- zobowiązano wszystkie placówki podstawowej opieki zdrowotnej, które posiadają preparaty szczepionkowe do podjęcia niezbędnych działań w celu zabezpieczenia ich przed brakiem dopływu prądu do placówki lub zalaniem oraz zgłaszania chorób zakaźnych;
- nawiązano współpracę z wydziałami oświaty w gminach w celu przekazywania na bieżąco informacji o przypadkach zalania szkół i przedszkoli na terenie powiatu krapkowickiego do PPIS.
- od dnia 13.09.2024 do dnia 08.10.2024 r. raportowano codzienne meldunki sytuacyjne z terenu powiatu krapkowickiego w zakresie: opisu sytuacji powodziowej, działań przeciwpowodziowych, bezpieczeństwa zdrowotnego wody, bezpieczeństwo żywności, przerwach w dostawach prądu, działań w zakresie higieny dzieci i młodzieży, działań oświatowych, miejsc ewakuacji oraz ewakuowanej ludności oraz placówek służby zdrowia,
- Oddział Epidemiologii od dnia 18.09.2024 r. analizował i raportował meldunki dobowe dot. zachorowań na choroby zakaźne takie jak: dur brzuszny, salmonelloza, e. coli, dur brzuszny, norowirusy, rotawirusy, czerwotka, wzv typu A, leptospiroza, tężec, biegunka u dzieci do lat 2. Meldunki sporządzano do dnia 26.11.2024 r.
- uzyskanie informacji o zapotrzebowaniu na szczepionki przeciwko: tężcowi, durowi brzuszemu, wzv A i następnie w ramach współpracy z spółką Samed w Krapkowicach zorganizowano akcję szczepień dla służb (policja, straż pożarna, ochotnicza straż pożarna, pracowników zarządzania kryzysowego). Wydawano szczepionki przeciwko: tężcowi, durowi brzuszemu oraz WZW A, zaszczepiono 58 osób na tężec i dur brzuszny, 48 osób zaszczepiono przeciwko tężcowi, 20 osób przyjęło szczepienia przeciwko WZW A. Do placówek POZ oraz izby przyjęć szpitala w Krapkowicach wydano około 200 dawek

szczepionki przeciwko tężcowej w celu realizacji szczepień poekspozycyjnych wśród ludności z terenów objętych powodzią.

- uczestniczono w posiedzeniach Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w celu omówienia bieżącej sytuacji powodziowej oraz dalszych planowanych działań,
- uczestniczono w posiedzeniach organizowanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Opolu w celu przekazania aktualnej sytuacji powodziowej oraz omówienia dalszego postępowania walki z powodzią i ze skutkami powodzi
- współpracowano z powiatowym lekarzem weterynarii odnośnie zalanych obszarów rolniczych i gospodarstw rolnych;
 - kontrolowano warunki sanitarno – higieniczne miejsc przeznaczonych na ewakuację ludności z zalanych terenów;
 - przeprowadzano kontrole sanitarne w obiektach produkcji żywności, obrotu artykułami spożywczymi oraz w zakładach żywienia zbiorowego typu otwartego na terenach zalanych. Łącznie przeprowadzono 15 kontroli. Zalany został jeden obiekt tj. kontener gastronomiczny Marina Beach Bar w Krapkowicach. Żywność znajdująca się w tym kontenerze została zabezpieczona przed zalaniem. Kontener po sezonie letnim. Zniszczeniu uległo wyposażenie. Zalaniu uległo również przetwórstwo owoców i warzyw w Obrowcu
- działalność prowadzona przez osobę prywatną w ramach sprzedaży bezpośredniej - nie został uruchomiony po powodzi. Żywność oraz przetwory zabezpieczono przed pojawieniem się wody. W związku z powyższym nie było konieczności wydania decyzji o ponownym uruchomieniu obiektów.
- wystąpiono do WSSE w Opolu w sprawie zapotrzebowania na chloraminę. Wydano chloraminę firmie WIK Krapkowice do dezynfekcji placów zabaw, siłowni zewnętrznych.

W zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody wszystkie przedsiębiorstwa wodociągowe nadzorujące W ujęcia głębinowe wody przeznaczonej do spożycia zobowiązano do wprowadzenia dezynfekcji wody podawanej do sieci.

Podjęto systematyczne badania jakości wody przeznaczonej do spożycia, szczególnie na terenach objętych lub zagrożonych powodzią. W związku z tym pobrano pozaplanowo 49 próbek wody.

W ramach działań informacyjno-oświatowe na stronie internetowej stacji oraz facebook publikowano informację o żywności dla powodzian, informację o wodzie pitnej, postępowanie z pomieszczeniami po zalaniu. Zamieszczano na stronie internetowej PSSE Krapkowice (stałe aktualizowane: Komunikaty dla mieszkańców w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia oraz (umieszczone na stałe) ogłoszenia: „Tereny objęte powodzią. Zachowanie podczas powodzi; komunikat dotyczący stosowania produktów biobójczych przy usuwaniu skutków powodzi”, komunikaty dla mieszkańców z terenów zalanych dotyczące szczepień

poekspozycyjnych p/tężcowi. Łącznie opublikowano 21 informacji na Facebooku, które dotarły do 13 028 osób.

W ramach pomocy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Nysie oddelegowano 2 pracowników (1 pracownik z oddziału HŻŻ i PU i 1 pracownik NZ) do kontroli obiektów zalanych celem przywrócenia działalności w tych obiektach.

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Krapkowicach**

mgr inż. Dorota Barelkowska
/dokument podpisany kwalifikowanym
podpisem elektronicznym!/

¹Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust 2 rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE). Wydruk tego dokumentu, na podstawie art. 393 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego nie wymaga odręcznego podpisu. Został on wytworzony przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego i podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym. Zgodnie z art. 393 § 4 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego wydruk pisma stanowi dowód tego, co zostało stwierdzone w piśmie wydanym w postaci elektronicznej.

